

Regeringens proposition

1981/82: 1

om ändring i vapenlagen (1973: 1176)

beslutad den 11 juni 1981.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

CARL AXEL PETRI

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Sverige tillträder en inom Europarådet utarbetad konvention om kontroll av enskilda personers förvärv och innehav av skjutvapen. Konventionen har till syfte att minska förekomsten av okontrollerade vapeninnehav och därmed också att motverka att skjutvapen kommer till användning i samband med brott. Ett tillträde till konventionen föranleder vissa tillägg till vapenlagen (1973: 1176).

I propositionen föreslås också ändringar i vapenlagen i syfte att minska riskerna för att vapen vållar olyckor eller kommer till användning vid brott. Bl. a. föreslås att tillstånd att inneha vapen skall kunna tidsbegränsas i vissa fall samt att möjligheten att återkalla tillstånd utvidgas när det gäller särskilt farliga vapen. Vidare behandlas frågor om införsel, transporter och förvaring av vapen.

Propositionen innehåller dessutom förslag till ändringar i vapenlagen som tar sikte på att förenkla vapenhanteringen för enskilda och myndigheter. I denna del läggs fram förslag om bl. a. att viss ammunition och en del äldre vapen som i dag kräver tillstånd i fortsättningen inte skall vara tillståndspliktiga. Det föreslås också att ett vapen under vissa förutsättningar skall få förvaras hos annan än den som har licens för det.

Reglerna om besvär i vapenärenden föreslås ändrade på det sättet att länsstyrelsernas beslut i vissa återkallelseärenden skall överklagas till kammarrätterna i stället för till regeringen.

De tillägg i vapenlagen som föranleds av anslutningen från svensk sida till den europeiska vapenkonventionen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Övriga ändringar i vapenlagen föreslås få den 1 januari 1982 som dag för ikraftträdande.

Förslag till

Lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1973: 1176)

dels att 1, 2, 4–6, 8–10, 12, 13, 16, 22, 23, 26, 29, 32–35, 38, 42, 48 och 49 §§ samt rubriken närmast före 26 § skall ha nedan angivna lydelse

dels att rubriken närmast före 24 § skall lyda ”Ändring, reparation och skrotning av skjutvapen”,

dels att i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 25 a, 28 a, 28 b och 38 a §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Med skjutvapen förstås i denna lag

1. vapen med vilket kula, hagel eller annan projektil kan skjutas ut med hjälp av krutladdning, kolsyre-laddning, komprimerad luft eller annat liknande utskjutningsmedel,

2. apparat eller anordning som beträffande verkan och ändamål är jämförlig med vapen som avses under 1.

Vad som sägs om skjutvapen gäller även

a. obrukbart vapen, som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen,

b. löst slutstycke, ljuddämpare, eldrör eller pipa till skjutvapen och

c. annan anordning som möjliggör att till ett skjutvapen användes annan ammunition än vapnet är avsett för.

Med skjutvapen förstås i denna lag

1. vapen med vilket kula, hagel, *harpun* eller annan projektil kan skjutas ut med hjälp av krutladdning, kolsyreladdning, komprimerad luft eller annat liknande utskjutningsmedel,

b. löst slutstycke, ljuddämpare, eldrör, pipa till skjutvapen *eller trumma till revolver* och

2 §

Lagen gäller ej

1. skjutvapen som har tillverkats före år 1860,

2. bultpistol som är avsedd för användning inom byggnadsindustrin,

3. skjutapparat för slakt, signalgivning, livräddning eller annat därmed jämförligt ändamål och

Lagen gäller ej

1. skjutvapen som har tillverkats före år 1890, *om inte vapnet är avsett för gastäta enhetspatroner,*

2. bultpistol, som är avsedd för byggnadsarbete, *eller annat arbetsverktyg, som är avsett för industriellt eller därmed jämförligt bruk,*

Nuvarande lydelse

4. startvapen.

Med undantag för bestämmelserna i 32, 33 och 40 §§ gäller lagen ej

1. hagel eller annan massiv kula,
2. projektil, avsedd för luft- eller fjädervapen,

3. hagelpatron eller tändhatt därtill,

4. kolsyrepatron,

5. patron- eller laddningshylsa utan tändhatt, avsedd för handvapen på vilket lagen äger tillämpning och

6. kulammunitiön med centralantändning, som är avsedd för jaktstudsare.

4 §¹

Föreslagen lydelse

4. startvapen, om inte vapnet har ändrats i syfte att en projektil skall kunna skjutas ut ur vapnet på ett sådant sätt som anges i 1 § första stycket 1.

Med undantag för bestämmelserna i 26, 32, 33 och 40 §§ gäller lagen ej

1. hagel eller annan massiv kula,
2. projektil, avsedd för luft-, fjäder- eller harpunvapen,

3. hagelpatron eller tändhatt därtill,

4. kolsyrepatron,

5. patronhylsa utan tändhatt, avsedd för handvapen på vilket lagen är tillämplig och

6. kulpatroner och tändhattar som är avsedda för gevär, i den mån inte regeringen för viss typ av ammunition har föreskrivit annorlunda.

5 §

Utan tillstånd enligt denna lag får ej någon

1. inneha skjutvapen,
2. förvärva ammunition,
3. införa skjutvapen eller ammunition till riket eller
4. driva handel med skjutvapen.

Vad i första stycket sägs äger ej tillämpning på luft- eller fjädervapen, som är avsett för målskjutning och som har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt. Enskild person får dock icke utan tillstånd inneha, införa till riket eller driva handel med sådant vapen med mindre han fyllt aderton år.

Om undantag i vissa fall från skyldigheten att inhämta tillstånd finns bestämmelser i 13, 16, 21, 22, 25 och 45 §§.

Om luft- eller fjädervapen, som är avsett för målskjutning, eller harpunvapen har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt skall första stycket ej tillämpas på vapnet. Enskild person får dock icke utan tillstånd inneha, införa till riket eller driva handel med sådana vapen, om han inte har fyllt aderton år.

Om undantag i vissa fall från skyldigheten att inhämta tillstånd finns bestämmelser i 13, 16, 21, 22, 25, 25 a, 26 och 45 §§.

¹ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Skjutvapen eller ammunition får ej överlåtas eller upplåtas till annan än den som är berättigad att inneha vapnet eller att förvärva ammunitionen, om ej annat följer av 13, 22, 25 eller 45 §.

Skjutvapen eller ammunition får ej överlåtas eller upplåtas till annan än den som är berättigad att inneha vapnet eller att förvärva ammunitionen, om ej annat följer av 13, 22, 25, 25 a, 26 eller 45 §.

8 §²

Tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas

1. enskild person,
2. skytteförbund, skyttekrets eller skytteförening som tillhör det frivilliga, statskontrollerade skytteväsendet *och*
3. annan sammanslutning beträffande vilken regeringen förordnat därom

1. enskild person.
2. skytteförbund, skyttekrets eller skytteförening som tillhör det frivilliga, statskontrollerade skytteväsendet.

3. annan sammanslutning beträffande vilken regeringen förordnat därom *och*

4. *huvudman för museum för vapen som skall ingå i museets samlingar, om museet åtnjuter statsbidrag enligt särskilda föreskrifter därom eller om museet ägs av en kommun eller en landstingskommun eller av en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn.*

Auktoriserat bevakningsföretag får meddelas tillstånd att inneha vapen för utlåning till företagets väktare i samband med bevakningsuppdrag som kräver bevapning. Sådan utlåning får ske endast till den som har meddelats särskilt tillstånd att som lån inneha motsvarande vapen med ammunition.

9 §³

Enskild person får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han har behov av vapnet och det skäligen kan antagas att han ej kommer att missbruka det. I fråga om skjutvapen som huvudsakligen har affektions- eller prydnadsvärde eller jaktvapen som förvärvats på grund av giftorätt eller genom arv eller testamente får tillstånd dock meddelas även för den som vill inneha vapnet för annat ändamål än skjutning.

Enskild person får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han har behov av vapnet och det skäligen kan antagas att han ej kommer att missbruka det. I fråga om skjutvapen som huvudsakligen har prydnadsvärde får tillstånd dock meddelas även för den som vill inneha vapnet för annat ändamål än skjutning. *Detsamma gäller i fråga om vapen som har särskilt affektionsvärde för den sökande.*

² Senaste lydelse 1978: 303.

³ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Tillstånd att inneha pistol eller annat *fickvapen*, kulsprutepistol eller annat *automatvapen* får meddelas endast om synnerliga skäl *föreligger*.

Tillstånd att inneha pistol eller annat *enhandsvapen* eller kulsprutepistol eller annat *helaautomatiskt vapen* får meddelas endast om *det finns* synnerliga skäl.

10 §

Tillstånd att inneha skjutvapen meddelas för särskilt angivet ändamål. Tillståndet får förenas med villkor att vapnet *göres* varaktigt obrukbart eller med närmare föreskrifter om hur vapnet skall förvaras.

Tillstånd att inneha skjutvapen meddelas för särskilt angivet ändamål. Tillståndet får förenas med villkor att vapnet *skall göras* varaktigt obrukbart eller med närmare föreskrifter om hur vapnet skall förvaras. *Tillståndet får tidsbegränsas om det med hänsyn till särskilda omständigheter kan förutses att behovet av vapnet inte kommer att bli varaktigt.*

12 §⁴

Tillstånd att förvärva ammunition får meddelas *enskild person* eller *sammanslutning* och bevakningsföretag som avses i 8 §.

Tillstånd att förvärva ammunition får meddelas *enskilda personer samt sammanslutningar, huvudmän för museer* och bevakningsföretag som avses i 8 §.

Tillstånd som avses i första stycket får meddelas den som är i behov av ammunition och skäligen kan antagas ej komma att missbruka den. Tillstånd får beviljas enskild person endast om denne har tillstånd att inneha sådant vapen för vilket ammunitionen är avsedd.

Om ej annat förordnas i särskilt fall, gäller tillstånd till förvärv av ammunition ett år från dagen för tillståndets meddelande.

13 §

Ammunition får överlåtas även till den som saknar tillstånd som avses i 12 § i följande fall, nämligen

1. Deltagare i jakt får för förbrukning under jakten till annan deltagare överlåta ammunition till vapen som denne är berättigad att inneha.

2. Vid tillfällig upplåtelse av skjutvapen enligt 22 § får upplåtaren även överlåta den ammunition till vapnet som låntagaren i varje särskilt fall kan antagas behöva.

3. *Kulammunition får även i annat fall än som anges i 4 § 6 överlåtas till sådan sammanslutning som avses i 8 §.*

4. Sammanslutning som avses i 8 § får till *medlem* eller till *medlem* av *annan sådan sammanslutning* överlåta ammunition att förbrukas

4. Sammanslutning som avses i 8 § får till *egna medlemmar* eller till medlemmar av *andra sammanslutningar av detta slag* överlåta am-

⁴ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

vid övning eller tävlingsskjutning som äger rum under *sammanslutningens* kontroll.

Föreslagen lydelse

munition att förbrukas vid övning eller tävlingsskjutning som äger rum under *en sådan sammanslutnings* kontroll.

16 §⁵

Införsel av skjutvapen eller ammunition får ske utan särskilt tillstånd i följande fall, nämligen

1. Enskild person får införa skjutvapen, som han är berättigad att här i riket inneha för personligt bruk, samt ammunition som behöri- gen förvärvats här i riket. *Vad nu sagts äger motsvarande tillämpning* beträffande *sammanslutning* och bevakningsföretag som avses i 8 §.

2. För tillfällig användning vid jakt eller tävling här i riket får *svensk, dansk, finsk* eller *norsk* medborgare från Danmark, Finland eller Norge införa jakt- eller tävlingsskjutvapen med tillhörande ammunition. Vapnet och ammunitionen får i sådant fall utan tillstånd innehas här i riket av den som har infört egendomen under högst tre månader från införseldagen.

3. Skjutvapen och ammunition får ej tagas om hand på sätt som avses i 3 § andra stycket tullagen (1973: 670) av annan än den som har tillstånd att införa sådana varor och ej heller utan medgivande av länsstyrelse förvaras på tullager eller i frihamn. I övrigt gäller lagen (1973: 980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m. m.

1. Enskild person får införa skjutvapen, som han är berättigad att här i riket inneha för personligt bruk, samt ammunition som behöri- gen *har* förvärvats här i riket. *Vad som har sagts nu skall också tillämpas på sammanslutningar, huvudmän för museer* och bevakningsföretag som avses i 8 §.

2. För tillfällig användning vid jakt eller tävling här i riket får *svenska, danska, finska* eller *norska* medborgare, som *inte har hemvist här i riket*, från Danmark, Finland eller Norge införa jakt- eller tävlingsskjutvapen med tillhörande ammunition. Vapnet och ammunitionen får i sådant fall utan tillstånd innehas här i riket av den som har infört egendomen under högst tre månader från införseldagen.

22 §

Den som är berättigad att inneha skjutvapen får tillfälligt låna ut vapnet till annan under följande villkor, nämligen

1. Utlåning får ske endast för kortare tid, högst två veckor.

2. Vapnet får lånas ut endast för samma ändamål som innehavarens tillstånd avser.

3. Låntagaren skall ha fyllt aderton år. Vapen får dock utlånas *även* till den som *ej* fyllt aderton år, om *det* skall användas vid övning eller tävling som äger rum under kontroll av sammanslutning som avses i 8 §. *Vidare får annat vapen än pistol*

3. Låntagaren skall ha fyllt aderton år. Vapen får dock utlånas till den som *är under* aderton år, om

a) *vapnet* skall användas vid övning eller tävling som äger rum under kontroll av *en sådan samman-* slutning som avses i 8 §.

⁵ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

eller annat fickvapen eller kulsprutepestol eller annat automatvapen lånas även till den som fyllt femton men ej aderton år i fall då vapnet endast skall innehåsa och användas av denne under uppsikt av upplåtaren.

4. Utlåning av pistol eller annat fickvapen eller kulsprutepestol eller annat automatvapen får ske endast för användning i upplåtarens närvaro eller för övning eller tävling som äger rum under kontroll av sammanslutning som avses i 8 §, om icke låntagare själv är berättigad att innehå ett vapen av samma typ.

5. Om tillstånd för enskild att innehå visst slag av skjutvapen enligt särskild föreskrift ej får meddelas med mindre vederbörande genom avlagt skytteprov eller på annat sätt ådagalagt att han är lämplig att innehå vapnet, får utlåning av sådant vapen ske endast till den som motsvarar samma krav. Vad nu sagts gäller dock ej när vapnet skall användas enbart för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana.

6. Vapenhandlare får till spekulant, som fyllt aderton år, för provskjutning på skjutbana utlåna vapen under de förutsättningar som anges i 4. Vapenhandlare får därvid anlita annan person som godkänts av polismyndigheten att närvara vid provskjutning.

Föreslagen lydelse

b) vapnet skall innehåsa och användas under upplåtarens uppsikt och det är fråga om annat vapen än enhandsvapen eller helautomatiskt vapen samt låntagaren har fyllt femton år, eller

c) utlåningen avser sådant luft- eller fjädevapen som avses i 5 § andra stycket och vapnet skall innehåsa och användas under upplåtarens uppsikt.

4. Utlåning av pistol eller annat enhandsvapen eller kulsprutepestol eller annat helautomatiskt vapen får ske endast för användning i upplåtarens närvaro eller för övning eller tävling som äger rum under kontroll av en sådan sammanslutning som avses i 8 §, om inte låntagaren själv är berättigad att innehå ett vapen av samma typ.

5. Om det för att en enskild skall få tillstånd att innehå ett visst slag av skjutvapen enligt särskilda föreskrifter krävs att han skall ha avlagt skytteprov eller genomgått viss utbildning eller på annat sätt visat att han är lämplig att innehå vapnet, får ett sådant vapen lånas ut endast till den som uppfyller samma krav. Vad nu sagts gäller dock ej när vapnet skall användas enbart för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana.

Den som med stöd av denna paragraf lånar ut skjutvapen till någon som har sitt hemvist i en stat som har tillträtt den europeiska konventionen den 28 juni 1978 om kontroll av enskilda personers införskaffande och innehav av skjutvapen (den europeiska vapenkonventionen), skall omedelbart anmäla det till polismyndigheten, om inte vapnet skall innehåsa och an-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

vändas av låntagaren endast inom Sverige. Regeringen kan föreskriva undantag från anmälningsskyldigheten för vissa typer av vapen.

23 §

Utlåning av skjutvapen enligt 22 § får ej ske till den som har fått skjutvapen förklarat förverkat eller tillstånd till innehav av skjutvapen återkallat eller som av annat skäl kan antagas komma att missbruka vapnet.

Utlåning av skjutvapen enligt 22 § får ej ske till den som har fått skjutvapen förklarat förverkat eller tillstånd till innehav av skjutvapen återkallat enligt 29 § första stycket, om inte låntagaren är berättigad att inneha ett vapen av den typ som lånet avser. Vad som har sagts nu hindrar dock inte att ett vapen efter särskilt tillstånd av polismyndigheten lånas ut för övning eller tävling som äger rum under kontroll av sådan sammanslutning som avses i 8 §.

Ett skjutvapen får inte lånas ut till den som kan antas komma att missbruka vapnet.

25 a §

För skrotning får skjutvapen lämnas till och tillfälligt innehas av

1. den som är berättigad att driva handel med sådana vapen,

2. den som av polismyndighet har godkänts att ta emot vapen för reparation eller översyn eller

3. den som av polismyndighet har godkänts att ta emot vapen för skrotning.

Den som enligt första stycket har lämnat ett vapen för skrotning skall senast inom en månad därefter anmäla detta till polismyndigheten. Till anmälan skall fogas tillståndsbeviset, om det finns i behåll, och intyg av mottagaren om att han mottagit vapnet för skrotning.

Förvaring av skjutvapen och ammunition

Förvaring och transport av skjutvapen och ammunition m. m.

26 §

Den som innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att taga sådan vård om egendomen att fara ej

Den som innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att ta vård om egendomen på ett sådant sätt

Nuvarande lydelse

uppkommer att den åtkommes av någon obehörig.

Skjutvapen eller en för vapnets funktion vital del samt ammunition skall förvaras under lås.

Föreslagen lydelse

att det inte är fara för att någon obehörig kommer åt den.

Skjutvapen eller en för vapnets funktion vital del samt ammunition skall förvaras under lås. Ammunitionen skall förvaras i ett annat utrymme än vapnet eller vapendelen, om inte förvaringen sker i ett säkerhetsskåp eller på något annat lika betryggande sätt.

Om innehavaren av skjutvapen eller ammunition är förhindrad att ta vård om egendomen, får han överlämna vapnet eller ammunitionen till annan för förvaring under högst ett år, sedan detta anmälts skriftligt hos polismyndigheten. Förvaring får dock ej ske hos en person som är under aderton år eller som kan antas komma att missbruka vapnet eller ammunitionen.

Den hos vilken vapnet förvaras enligt tredje stycket får inte använda vapnet, om han inte har tillstånd att inneha det enligt 8 §.

28 a §

Skickas skjutvapen med posten, skall försändelsen vara assurerad.

Den som åtar sig att transportera skjutvapen eller ammunition bör vidta betryggande åtgärder för att förhindra att någon obehörig kommer åt vapnen eller ammunitionen.

28 b §

Den som avser att för personligt bruk föra ut skjutvapen ur riket till en stat, som har tillträtt den europeiska vapenkonventionen, skall före utförseln anmäla detta till polismyndigheten, om vistelsen i den främmande staten skall vara i mer än tre månader. Regeringen kan föreskriva undantag från anmälningsskyldigheten för vissa typer av vapen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 §

Har innehavare av skjutvapen genom missbruk av vapnet eller oaktsamhet därmed eller på annat sätt visat att han är olämplig att inneha vapen eller föreligger eljest skäligen anledning därtill, får tillstånd att inneha eller införa skjutvapen återkallas.

Tillstånd till innehav av vapen som avses i 9 § andra stycket får återkallas, om sådana skäl som där anges inte längre föreligger. Tillstånd skall dock inte återkallas om det skulle framstå som oskäligt med hänsyn till att vapnet har affektionsvärde för innehavaren eller av annan orsak och om det inte finns någon anledning att räkna med att vapnet skall komma att missbrukas.

32 §⁶

Föreligger risk för missbruk av skjutvapen, kan polismyndighet besluta att vapnet och därtill hörande ammunition skall omhändertagas. Är faran för missbruk överhängande, får polisman även utan sådant beslut omhändertaga vapnet och ammunitionen. I sådant fall skall polismannen skyndsamt anmäla åtgärden hos polismyndigheten, som omedelbart skall pröva om omhändertagandet skall bestå.

Vad som i första stycket sägs om polisman gäller även av länsstyrelsen förordnad jakttillsynsman samt personal vid domänverket, tullverket eller *rennäringssavdelning* vid lantbruksnämnd.

Finns någon som har tillstånd att inneha den omhändertagna egendomen och återkallas ej tillståndet, skall egendomen återlämnas till innehavaren så snart det skäligen kan antagas att det ej längre föreligger någon risk för missbruk.

Vad som i första stycket sägs om polisman gäller även av länsstyrelsen förordnad jakttillsynsman samt personal vid domänverket, tullverket eller *rennäringsenhet* vid lantbruksnämnd.

Finns någon som har tillstånd att inneha den omhändertagna egendomen och återkallas ej tillståndet, skall egendomen återlämnas till innehavaren så snart det skäligen kan antagas att det ej längre föreligger någon risk för missbruk. *Det samma gäller, om den omhändertagna egendomen får innehas utan tillstånd enligt denna lag.*

33 §

Skjutvapen och därtill hörande ammunition skall inlösas av staten om

1. tillstånd som medför rätt att inneha vapnet har återkallats utan att egendomen har förklarats förverkad eller är tagen i beslag,
2. vapeninnehavaren har avlidit,
3. ansökan om tillstånd till innehav av vapen som förvärvats genom arv, testamente eller på grund av giftorätt har avslagits,

4. domstol har funnit att vapen, som innehas av någon som ej är
4. domstol har funnit att vapen, som innehas av någon som ej är

⁶ Senaste lydelse 1980: 584.

Nuvarande lydelse

berättigad därtill, ej skall förklaras förverkat.

Föreslagen lydelse

berättigad därtill, ej skall förklaras förverkat *eller åklagaren i ett sådant fall har beslutat att ej föra talan om förverkande.*

34 §

Inlösen enligt 33 § äger ej rum, om egendomen överlåtes till någon, som är berättigad att inneha den, inom ett år från det att vapeninnehavaren avled eller tre månader från det att beslut som avses i 33 § meddelades eller, om egendomen då var tagen i beslag, beslaget hävdes.

Inlösen enligt 33 § äger ej rum, om egendomen *lämnas för skrotning enligt 25 a §* eller överlåtes till någon, som är berättigad att inneha den, inom ett år från det att vapeninnehavaren avled eller tre månader från det att beslut som avses i 33 § meddelades eller, om egendomen då var tagen i beslag, beslaget hävdes.

Inlösen enligt 33 § äger ej heller rum, om ansökan om tillstånd att inneha vapnet göres inom tid som anges i första stycket. Avslås ansökningen skall egendomen inlösas, om den ej inom tre månader från dagen för beslutet i tillståndsärendet överlåtits till någon som är berättigad att inneha den.

Polismyndigheterna får medge förlängning av tid som avses i första eller andra stycket, varje gång med högst sex månader.

35 §

Skall vapen och ammunition inlösas enligt 33 §, är innehavaren skyldig att efter särskild anmaning och inom därvid föreskriven tid avlämna egendomen till polismyndigheten eller den myndigheten bestämmer. *I fall som avses i 33 § 1 gäller detta även tillståndsbeviset angående vapnet.*

Skall vapen och ammunition inlösas enligt 33 §, är innehavaren skyldig att efter särskild anmaning och inom därvid föreskriven tid avlämna egendomen till polismyndigheten eller den myndigheten bestämmer. *Om det finns tillståndsbevis eller annan motsvarande handling, skall även handlingen avlämnas.*

38 §⁷

Till böter eller fängelse i högst sex månader dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. missbrukar rätt att inneha skjutvapen genom att använda det för annat ändamål än han är berättigad till,

2. bryter mot föreskrift om förvaring av vapen som meddelats enligt 10, 14, 19 eller 27 §,

3. i fråga om skjutvapen och ammunition, vilka *innehaves* av sammanlutning eller bevakningsföre-

2. bryter mot 26 § *fjärde stycket* eller 28 a § *första stycket* eller mot föreskrift om förvaring av vapen som meddelats enligt 10, 14, 19 eller 27 §,

3. *bryter mot förvaringsbestämmelserna i 26 § i fråga om skjutvapen och ammunition vilka innehas*

⁷ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

tag som avses i 8 §, eller skjutvapen, som innehaves av vapenhandlare, bryter mot förvaringsbestämmelserna i 26 §.

Föreslagen lydelse

av sammanslutning, huvudman för museum eller bevakningsföretag som avses i 8 §, eller i fråga om skjutvapen, som innehas av vapenhandlare.

4. förvärvar ammunition utan att vara berättigad därtill eller underlåter att efterkomma anmaning enligt 35 § att avlämna ammunition,

5. överlåter ammunition till den som ej är berättigad att förvärva ammunitionen,

6. idkar handel med skjutvapen utan tillstånd.

38 a §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 22 § andra stycket eller 28 b § döms till böter. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 25 a § andra stycket.

42 §⁸

Talan mot polismyndighets beslut enligt denna lag föres hos länsstyrelsen genom besvär.

Talan mot länsstyrelsens beslut enligt 18, 29, 30 eller 31 § föres hos regeringen genom besvär. Mot länsstyrelsens beslut i fråga angående inlösen av skjutvapen eller ammunition föres talan hos kammarrätten genom besvär.

Mot länsstyrelsens beslut i annat ärende än som avses i andra stycket får talan ej föras.

Polismyndighets beslut enligt denna lag får överklagas hos länsstyrelsen genom besvär.

Länsstyrelsens beslut enligt 18 eller 31 § får överklagas hos regeringen genom besvär. Länsstyrelsens beslut enligt 29 eller 30 § eller i fråga om inlösen av skjutvapen eller ammunition får överklagas hos kammarrätten genom besvär.

Länsstyrelsens beslut i annat ärende än som avses i andra stycket får ej överklagas.

48 §⁹

Närmare föreskrifter om villkor för tillstånd enligt denna lag meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Närmare föreskrifter om de krav i fråga om skjutskicklighet eller utbildning samt de villkor i övrigt som skall vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

49 §

Rikspolisstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om

1. vilka luft- och fjädevapen som ej omfattas av undantagsbestämmelsen i 5 § andra stycket,

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. vilka luft-, fjäder- och harpunvapen som ej omfattas av undantagsbestämmelsen i 5 § andra stycket,

⁸ Senaste lydelse 1978: 303.

⁹ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

2. vapenhandlares och sammanslutnings förvaring av andra vapen än sådana luft- och fjädevapen, som är avsedda för målskjutning och som har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt, samt sammanslutnings förvaring av ammunition.

3. registerföringen hos polismyndighet.

Föreslagen lydelse

2. vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av andra vapen än sådana som avses i 5 § andra stycket samt sammanslutningars förvaring av ammunition.

3. handel med samt reparation och skrotning av skjutvapen.

4. registerföringen hos polismyndighet.

1. Denna lag träder i kraft, såvitt avser 22 § andra stycket, 28 b § och 38 a § första meningen, den dag regeringen bestämmer och i övrigt den 1 januari 1982.

2. Innehar någon vid lagens ikraftträdande ett skjutvapen eller en del till ett sådant vapen, som enligt äldre bestämmelser fick innehas utan tillstånd men som inte får det enligt de nya bestämmelserna, får han fortfarande inneha vapnet utan tillstånd, om tiden för rätten att inneha vapnet enligt äldre bestämmelser varit begränsad, under den återstående tiden och annars till den 1 januari 1984 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före sistnämnda tidpunkt, till dess ansökningen har blivit slutligt prövad.

3. Har länsstyrelse före den nya lagens ikraftträdande meddelat beslut enligt 29 eller 30 §, skall äldre bestämmelser gälla beträffande fullföljd av talan mot beslutet.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1981-04-30

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelsohn, Danell, Petri, Eliasson

Föredragande: statsrådet Winberg

Lagrådsremiss om ändring i vapenlagen (1973: 1176) m. m.

1 Inledning

Inom Europarådet har utarbetats en konvention om kontroll av enskildas förvärv och innehav av vapen (vapenkonventionen). Konventionen har till syfte att införa effektiva metoder för kontroll av vapentrafiken mellan i första hand medlemsstaterna. Den öppnades för undertecknande den 28 juni 1978. Konventionen i engelsk och fransk originaltext jämte översättning till svenska bör fogas till protokollet som *bilaga 1*.

Föreskrifter om vapen finns i vapenlagen (1973: 1176, VL) och vapenkungörelsen (1974: 123). Under den tid dessa författningar har varit i kraft har det visat sig att bestämmelserna på en del punkter har fått en utformning som innebär olägenheter i praktiken. Önskemål om författningsändringar har framställts från olika håll, bl. a. av rikspolisstyrelsen (RPS), skytteorganisationer och enskilda personer.

I en inom justitiedepartementet upprättad promemoria, (Ds Ju 1979: 17) Ändringar i vapenlagstiftningen, tas frågan om en svensk anslutning till vapenkonventionen upp. Vidare görs en översyn av den nuvarande vapenlagstiftningen. De i promemorian framförda lagförslagen bör fogas till protokollet som *bilaga 2*.

Beträffande gällande rätt och de närmare överväganden som görs i promemorian hänvisas till denna.

Promemorian har remissbehandlats. En inom justitiedepartementet upprättad sammanställning över remissyttrandena bör fogas till protokollet som *bilaga 3*.

2 Allmän motivering

2.1 Bakgrund

Skjutvapen och ammunition har i vårt land varit underkastade viss kontroll från det allmännas sida i fråga om förvärv och innehav alltsedan slutet av första världskriget. I dag ges de grundläggande bestämmelserna om förvärv, innehav och införsel till riket av skjutvapen och ammunition i vapenlagen, som trädde i kraft den 1 juli 1974. Närmare bestämmelser finns i vapenkungörelsen och i de föreskrifter och anvisningar rörande tillämpningen av vapenlagen som RPS har utfärdat. Huvudsyftet med den reglering som vapenlagen innehåller är att hindra okontrollerade vapeninnehav och därmed också stävja användningen av skjutvapen i samband med brott och annat missbruk av sådana vapen.

Klart är dock att skjutvapen, både i vårt land och på andra håll i världen, i ganska stor omfattning används som medel att begå brott. Terroristdåd av olika slag, ofta med internationell anknytning, har ökat den oro många känner för att skjutvapen skall komma till brottslig användning. Mot bakgrund härav har inom Europarådet utarbetats en konvention (vapenkonventionen). Syftet med konventionen är att åstadkomma en kontroll av vapentrafiken mellan i första hand medlemsstaterna.

En annan möjlighet att minska risken för att skjutvapen kommer till brottslig användning är att upprätthålla en effektiv intern vapenreglering. Vapenlagen och vapenkungörelsen innebar i förhållande till äldre bestämmelser på området en utökad kontroll av vapenhanteringen här i landet. Som exempel kan nämnas att vissa vapen och vapendelar, som enligt 1949 års vapenförordning (1949: 340) kunde förvärfvas fritt, belades med licens tvång. Reglerna om förvaring och utlåning av vapen skärptes. Föreskrifter gavs om reparation och översyn av vapen.

De nya vapenförfattningarna har nu varit i kraft i mer än sex år. Under denna tid har det visat sig att bestämmelserna har fått vissa mindre tillfredsställande konsekvenser i en del hänseenden, och från olika håll har man framställt önskemål om författningsändringar.

Som jag nämnde inledningsvis har frågan om en svensk anslutning till vapenkonventionen och en översyn av gällande reglering på vapenområdet tagits upp i en inom justitiedepartementet upprättad promemoria, (Ds Ju 1979: 17) Ändringar i vapenlagstiftningen. Promemorian har remissbehandlats.

I promemorian förordas att Sverige tillträder vapenkonventionen med vissa förbehåll och att de föreskrifter som krävs för att uppfylla konventionens bestämmelser meddelas. Dessutom föreslås ändringar i vapenlagen och vapenkungörelsen.

Vid remissbehandlingen har förslaget att Sverige tillträder vapenkonventionen godtagits eller lämnats utan erinran av det övervägande antalet

remissinstanser. Behovet av att gällande vapenlagstiftning ses över har genomgående vitsordats. Flertalet remissinstanser ansluter sig också i allt väsentligt till förslagen till ändringar i vapenlagen och vapenkungörelsen.

För egen del anser jag i likhet med flertalet remissinstanser att promemoriaförslagen är väl ägnade att ligga till grund för ett ställningstagande till en svensk anslutning till vapenkonventionen och för en revidering av nu gällande vapenlagstiftning. I det följande kommer jag att ta upp förslagen huvudsakligen endast i de delar där de avser frågor som skall föreläggas riksdagen för prövning. För sammanhangets skull avser jag emellertid också att beröra vissa spörsmål som det ankommer på regeringen att fatta beslut om.

2.2 Den europeiska vapenkonventionen

2.2.1 Sveriges tillträde till konventionen

Både i vårt land och på andra håll i Europa har man noterat ett stigande antal brott vid vilka vapen kommit till användning. Det har därvid inte sällan kunnat konstateras att gärningsmannen helt lagligt förvärvat sina vapen utomlands. Detta har kunnat ske därför att vapenlagstiftningen är mycket varierande i olika länder. Vissa länder har en avsevärt mindre sträng kontroll över vapenhandeln än t. ex. Sverige. Det innebär möjligheter för den som vill förvärva vapen i brottsligt syfte att göra det utan hinder av hemlandets vapenlagstiftning. Den gradvis minskade gränskontrollen inom bl. a. den europeiska gemenskapen torde ha ökat riskerna för ett okontrollerat flöde av vapen i Europa. Regeringarna i flertalet europeiska stater är därför ense om att man måste bekämpa den ökande våldsbrottsligheten bl. a. genom en bättre kontroll av skjutvapen.

Mot denna bakgrund tillkallades år 1973 inom Europarådets kommitté för brottslighetsfrågor (CDPC) en underkommitté med uppgift att utarbeta föreskrifter rörande import och export av skjutvapen. Kommittén skulle vidare pröva möjligheterna att skärpa de nationella bestämmelserna om vapeninnehav. Den skulle också behandla frågor om illegala vapeninnehav och särskilt då åtgärder mot vapenstölden samt olaglig tillverkning och försäljning av skjutvapen. Slutligen skulle kommittén överväga om en strävan till harmonisering av medlemsstaternas regler om försäljning, innehav, transport och användning av skjutvapen skulle kunna vara ett användbart sätt att bekämpa våldsbrott och om en sådan harmonisering skulle kunna vara genomförbar. Kommitténs arbete har lett fram till en konvention om enskildas förvärv och innehav av vapen. Kommittén har även lagt fram ett förslag till en resolution om harmonisering av de olika medlemsstaternas vapenlagstiftning.

Vapenkonventionen omfattar två olika former av kontrollsystem. Det första innebär i huvudsak att om ett skjutvapen som finns inom en fördragsslutande stats territorium (värdlandet) överläts till någon som är

bosatt inom en annan fördragsslutande stats territorium (hemlandet), så skall värdlandet underrätta hemlandet om överlåtelsen. En sådan under rättelse skall också skickas, om ett skjutvapen som finns inom en fördragsslutande stats territorium utan ägarbyte varaktigt överförs till en annan sådan stats territorium, t. ex. i samband med emigration. De under rättelser som det här är fråga om skall även sändas till sådana fördragsslutande stater genom vilkas territorium vapen transiteras, om den stat varifrån vapnet har förts bedömer informationen som användbar.

I den andra, mera utvidgade formen av kontrollsystem innebär samarbetet även en skyldighet för en fördragsslutande stat att vidta lämpliga åtgärder för att försäkra sig om att skjutvapen som finns inom dess territorium inte överläts till personer som inte är bosatta där, om inte dessa först har beviljats tillstånd från behöriga myndigheter i värdlandet. Så långt innebär kontrollsystemet inte någon avvikelse från vad som följer redan av gällande svenska regler.

Men konventionen i denna del innebär vidare att tillstånd i den aktuella situationen inte får beviljas, om inte myndigheterna först har förvärvat sig om att tillstånd för ifrågavarande transaktion har beviljats av behöriga myndigheter i hemlandet (kravet på dubbelt tillstånd). Vidare gäller att om personen i fråga tar skjutvapnet i besittning i den fördragsslutande stat där transaktionen äger rum (värdlandet), så får tillstånd beviljas endast på samma grunder och villkor som i allmänhet gäller för personer bosatta i värdlandet. Utförs skjutvapnet omedelbart, är värdlandets myndigheter dock endast skyldiga att förvisa sig om att myndigheterna i hemlandet har lämnat tillstånd i det särskilda fallet till transaktionen eller till sådana transaktioner i allmänhet. De tillstånd som det här blir fråga om kan ersättas med en internationell licens.

Vapenkonventionen, som träder i kraft tre månader efter det att den har tillträtts av tre stater, öppnades för undertecknande den 28 juni 1978 och undertecknades då av Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Irland och Storbritannien. Man har dock anledning räkna med att det kommer att dröja innan konventionen träder i kraft, eftersom även de länder som sålunda redan har undertecknat konventionen måste genomföra vissa lagändringar innan en ratifikation kan ske.

I promemorian uttalas att det för konventionens praktiska effektivitet är önskvärt att den får en så bred anslutning som möjligt. Sverige bör inte ställa sig utanför detta samarbete utan ta tillvara de möjligheter som konventionen erbjuder till en samverkan mellan europarådsländerna även i fråga om vapenkontrollen. Anslutning till konventionen kan påräknas från dansk och förmodligen också från norsk sida. I promemorian föreslås därför att Sverige tillträder konventionen och genomför den lagstiftning som behövs för tillträdet. Som närmare skall beröras i avsnitt 2.2.2 föreslås dock att vissa förbehåll görs från svensk sida.

Förslaget i promemorian att Sverige tillträder den europeiska vapenkonventionen godtas helt eller lämnas utan erinran av det övervägande antalet remissinstanser. Förslaget tillstyrks uttryckligen av bl. a. justitiekanslern (JK), Göta hovrätt, riksåklagaren (RÅ), RPS, brottsförebyggande rådet (BRÅ) och förenade fabriksverken. En del instanser, däribland naturvårdsverket, Sveriges industriförbund, Svenska jägareförbundet och Norma projektilfabrik, påpekar emellertid att förslaget leder till vissa praktiska komplikationer och ställer sig tveksamma eller avvisande till tanken på ett tillträde från svensk sida. Flera instanser ställer sig också tvivlande till den praktiska nyttan av konventionen.

För egen del vill jag först slå fast att syftet med den europeiska vapenkonventionen – att kontrollera vapentrafiken mellan i första hand medlemsstaterna – tillgodser ett viktigt intresse. I den mån konventionen kan bidra till att minska förekomsten av illegalt disponerade vapen och därigenom reducera riskerna för att skjutvapen skall utnyttjas i samband med brott står givetvis stora fördelar att vinna. Konventionens praktiska värde från dessa synpunkter skall dock inte överdrivas. Som bl. a. BRÅ har anmärkt under remissbehandlingen torde den som är kapabel att genomföra exempelvis ett väpnat bankrån eller ett terroristdåd oftast också kunna skaffa de erforderliga vapnen utan hinder av vapenkonventionen och de regler som till följd av konventionen kan komma att införas av europarådsstaterna. Flertalet vapen som används i brottsliga sammanhang synes ju, som ett par remissinstanser har påpekat, ha åtkommit på illegal väg.

Även om sålunda värdet från brottsförebyggande synpunkt av en svensk anslutning till vapenkonventionen måste bedömas med försiktighet, torde dock konventionen kunna få en kontrollfunktion som inte kan frångämmas en viss betydelse. En svensk anslutning till konventionen kan också ses som ett led i vår traditionella politik i fråga om europarådets konventioner och de övriga internationella överenskommelser som syftar till att motverka terrorism. Jag delar därför liksom flertalet remissinstanser uppfattningen att Sverige inte bör ställa sig utanför det nu aktuella samarbetet utan ta tillvara de möjligheter som konventionen erbjuder till en samverkan mellan europarådsländerna även i fråga om vapenkontrollen. Jag föreslår alltså att Sverige tillträder konventionen. I samband med att jag i det följande behandlar frågorna om de förbehåll som bör göras från svensk sida och de regler som behövs för tillträdet kommer jag att ta upp spørsmålet hur man på ett tillfredsställande sätt skall kunna undvika de olägenheter av närmast praktisk natur som enligt några remissinstanser en svensk anslutning till konventionen skulle kunna föra med sig.

2.2.2 Förbehåll

Enligt art. 15.1 jämförd med bilaga II till konventionen har fördragsslutande part rätt att göra förbehåll helt eller delvis i fråga om systemet med dubbla tillstånd och delvis beträffande systemet med underrättelseskyldighet. Rätten till förbehåll är uppbyggd på följande sätt.

Enligt bilaga I till konventionen (paragrafen 1) omfattar konventionen dels vapen som bedömts vara farliga från brottssynpunkt, t. ex. automatvapen, pistoler, revolverar och gevär med undantag av hagelgevär (kategori a–h), dels vissa andra vapen (kategori i–n). Undantag görs för varaktigt obrukbara vapen, vissa vapen med låg effekt och vapen för alarm, signalering, livräddning, slakt, harpunering, industriellt bruk e. l. Till föremål som faller under konventionens bestämmelser hänförs också vissa vapendelar, ammunition, kikarsikte, ljuddämpare och granat, bomb och annan projektil som innehåller explosivt eller brännbart material (paragraferna 2–6).

Fördragsslutande stat kan förbehålla sig rätten att inte tillämpa systemet med upplysningsplikt (kapitel II) i fråga om ett eller flera av de föremål som inbegrips i bilaga I till konventionen paragraf 1 punkterna i–n eller paragraferna 2, 3, 4, 5 eller 6. Vidare kan part som ansluter sig till konventionen förklara att den förbehåller sig rätten att inte alls tillämpa systemet med dubbla tillstånd (kapitel III) eller att – på samma sätt som gäller för upplysningsplikten – inte tillämpa systemet i fråga om ett eller flera av de föremål som inbegrips i bilaga I paragraf 1 punkterna i–n eller paragraferna 2, 3, 4, 5 och 6. Avsteg ifrån kapitel III får också göras i fråga om transaktioner mellan handlare bosatta inom två fördragsslutande parter territorier.

Om Sverige i enlighet med vad jag nyss har förordat tillträder konventionen, innebär detta att vi minst åtar oss att tillämpa systemet med underrättelseskyldighet i fråga om vapen som anses vara farliga från brottssynpunkt. Det är nämligen inte möjligt att reservera sig beträffande kapitel II såvitt avser vapen som anges i paragrafen 1 punkterna a–h i bilaga I till konventionen. Frågan är emellertid om Sverige bör gå längre eller om vi bör förbehålla oss att inte tillämpa övriga bestämmelser i konventionen.

I departementspromemorian framhålls att av de länder som redan har undertecknat vapenkonventionen hälften, däribland Danmark, har förklarat sig vilja tillträda konventionen endast beträffande de särskilt farliga vapnen. Enligt promemorian är det här som behovet av en kontroll är störst. Vidare måste naturligtvis de förväntade fördelarna av en längre gående uppgiftsskyldighet nogta vägas mot därav betingade olägenheter i form av bl. a. administrativt merarbete. Med hänsyn till vad sålunda anförts förordas i promemorian att även Sverige gör förbehåll som anges i bilaga II punkten a, dvs. åtar sig underrättelseskyldigheten endast beträffande de från brottsförebyggande synpunkter särskilt intressanta vapnen i bilaga I paragraf 1 punkterna a–h. Dessutom bör dock underrättelseskyldigheten även omfatta vitala vapendelar (paragraf 2) och ljuddämpare (paragraf 5). Det kan i annat fall, sägs det i promemorian, befaras att försök görs att i stället för hela vapen överföra delar till sådana. Såvitt gäller vapendelar bör enligt promemorian underrättelseskyldigheten dock avse endast delar för vilka tillstånd krävs enligt vapenlagen.

Enligt promemorian kan det finnas skäl att när systemet har prövats i praktiken på nytt ta upp frågan om underrättelseskyldighetens omfattning med sikte på att låta rapportsystemet omfatta även t. ex. ammunition till de särskilt farliga vapnen liksom kikarsikten.

Som framgår av promemorian har Danmark genom reservation c i bilaga II också gjort förbehåll om att tillämpa systemet med dubbelt tillstånd (kapitel III) endast beträffande de särskilt farliga vapnen. Det kan därför synas ligga nära till hands att Sverige gör samma förbehåll mot kapitel III som mot kapitel II. I sammanhanget bör emellertid konstateras att var och en som här i landet förvärvar ett vapen måste ha svenskt innehavstillstånd – alldeles oavsett om han är bosatt här i landet eller utomlands – och licensprövningen sker då enligt vapenlagen. Några särskilda bestämmelser för personer bosatta utomlands finns inte. Detta innebär, framhålls det i promemorian, att vi redan uppfyller huvudkraven i detta kapitel, nämligen art. 10 punkterna 1 och 3 första meningen. Genom kapitel III i konventionen tillkommer emellertid ett krav på tillstånd även från myndigheterna i det land där förvärvaren är bosatt. Att rutinmässigt skaffa tillstånd av sist angivet slag innebär enligt promemorian att en jämförelsevis omfattande administrativ apparat måste byggas upp här i landet, särskilt som rutinerna i ärenden om innehavstillstånd skiftar avsevärt mellan de olika länder som kan tänkas tillträda konventionen. Enligt promemorian talar detta för att Sverige åtminstone i ett inledningsskede helt avstår från att delta i systemet med dubbla tillstånd. Sverige bör med andra ord även göra förbehåll som anges i bilaga II punkten b.

Även när det gäller systemet med dubbelt tillstånd finns det emellertid enligt promemorian anledning att följa utvecklingen med uppmärksamhet för att – om systemet visar sig fungera bra i andra länder – på nytt ta upp frågan om Sverige helt eller delvis bör tillträda systemet.

Promemorians förslag beträffande förbehållet i fråga om de två kontrollsystemen har godtagits av så gott som samtliga de remissinstanser som har förordat en svensk anslutning. Även de remissinstanser som ställt sig tveksamma till en anslutning har i allmänhet, för det fall att konventionen skall tillträdas, funnit promemorians lösning godtagbar. Enligt min mening talar övervägande skäl för att promemorieförslaget genomförs.

Jag föreslår alltså att Sverige förbehåller sig rätten att inte tillämpa kapitel II i fråga om de föremål som anges i bilaga I paragraf 1 punkterna i–n och paragraferna 3, 4 och 6 i samma bilaga, att inte tillämpa kapitel II i fråga om sådana föremål som anges i bilaga I paragraferna 2 och 5 såvitt avser delar till eller konstruktioner för föremål som anges i bilaga I paragrafen 1 punkterna i–n och slutligen att inte tillämpa kapitel III i konventionen. Genom en förklaring i anslutning till ratifikationen bör Sverige lämpligen ge tillkänna att man trots förbehållet mot kapitel III avser att uppfylla huvudkraven i kapitlet från svensk sida.

2.2.3 *Av konventionen föranledd lagstiftning*

Ett tillträde till konventionen kräver – som tidigare påpekats – lagstiftning. I departementspromemorian förordas att den reglering som behövs vid ett tillträde till vapenkonventionen tas in i en särskild lag. För en sådan lösning talar enligt promemorian främst den omständigheten att vapenlagen och konventionen har olika tillämpningsområden. Vissa vapentyper faller sålunda under vapenlagens regelsystem men inte under konventionens och omvänt. En samlad reglering i vapenlagen skulle därför, hävdas det i promemorian, bli svåröverskådlig och samtidigt bryta vapenlagens systematik.

Under remissbehandlingen har promemorieförslaget godtagits av JK och RÅ. Flera remissinstanser, däribland Göta hovrätt, anser dock att den erforderliga lagstiftningen bör inarbetas i vapenlagen och vapenkungörelsen.

För egen del ser jag det som en fördel om en ny författning på vapenregleringens område kan avvaras. Det är naturligtvis ägnat att underlätta för myndigheter och enskilda om de bestämmelser som det här är fråga om arbetas in i vapenlagen. De nackdelar som enligt promemorian talar mot en sådan lösning är enligt min mening inte större än att de påtagliga fördelar som sålunda föreligger väger över. Jag har därför stannat för en lösning som innebär att regleringen tas in i vapenlagen.

I promemorian föreslås en anmälningsskyldighet för den som överlåter eller upplåter vapen till någon som har sitt hemvist i en stat som har tillträtt den europeiska vapenkonventionen. Anmälan skall göras omedelbart till rikspolisstyrelsen. Även den som varaktigt för ut vapen ur riket till en stat som tillträtt konventionen utan att besittningsrätten till vapnet i samband därmed övergår till annan skall enligt promemorian göra anmälan som nyss har sagts. Sådan anmälan behövs dock inte i fråga om obrukbart vapen, som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen, eller särskild anordning som gör det möjligt att till skjutvapen använda annan ammunition än vapnet är avsett för, liksom inte heller beträffande långt slätkborrat skjutvapen från vilket endast ett skott kan avskjutas utan omladdning samt gas-, luft- eller fjädervapen.

Som jag tidigare har anfört måste i princip var och en som här i landet innehar ett skjutvapen ha svenskt innehavstillstånd. Detta gäller oavsett om han är bosatt här i landet eller utomlands, och licensprövningen sker enligt vapenlagen. Några särskilda bestämmelser för utlåningar finns sålunda inte. Om någon överlåter ett skjutvapen till en utlänning som uppehåller sig i Sverige men som saknar licens för vapnet, bryter han mot vapenlagens bestämmelser. Med hänsyn härtill behövs det inte någon anmälan från överlåtaren när överlåtelsen sker här i landet till en person bosatt utomlands. Anmälningsskyldigheten kan i stället fullgöras av den polismyndighet som meddelar tillstånd till innehavet.

I de fall då skjutvapen skickas till en person som befinner sig utomlands behöver man däremot inte något tillstånd enligt vapenlagen för att kunna genomföra transaktionen. Utförsel av vapen regleras i stället i kungörelsen (1949: 614) angående förbud mot utförsel från riket av krigsmateriel (krigsmaterielkungörelsen). Som krigsmateriel räknas pistoler, revolverar, gevär, karbiner, kulsprutor och speciella delar till sådana vapen. Även bl. a. eldsprutor och raketer samt speciella delar till sådan materiel hör hit. Från kungörelsens tillämpningsområde har undantagits luft- och fjädervapen, slätborrade hagelgevär samt sådana skjutvapen som inte är underkastade bestämmelserna i vapenlagen och speciella delar till sådana vapen. Med vissa undantag fordras tillstånd för att krigsmateriel skall få utföras till utrikes ort. Chefen för handelsdepartementet får för särskilt fall meddela tillstånd att utföra krigsmateriel från riket. Avser ärendet utförsel i större omfattning eller är det i övrigt av större vikt, skall frågan underställas regeringen.

Krigsmaterielkungörelsen gäller i princip samtliga de vapentyper som enligt vad jag tidigare har förordat bör omfattas av underrättelseplikt vid en svensk anslutning till vapenkonventionen. Eftersom utförsel av krigsmateriel kräver tillstånd är det enligt min mening inte nödvändigt att exportören gör en särskild anmälan om överlåtelse till någon som befinner sig utomlands. I stället kan handelsdepartementet på lämpligt sätt underätta den centrala myndighet som skall vidarebefordra upplysningar till utlandet om utförseln.

Vad som har sagts nu om krav på tillstånd och om anmälan från handelsdepartementet när vapen sänds från Sverige till utlandet är i huvudsak tillämpligt också när vapen och vapendelar i annat fall förs ut ur landet. Emellertid får enligt krigsmaterielkungörelsen en enskild person utan särskilt tillstånd för personligt bruk utföra skjutvapen som han enligt 5 § första eller andra stycket VL är berättigad att inneha här i riket samt nödvändig, till vapnet hörande ammunition. I detta fall aktualiseras en underrättelseskyldighet även för enskilda, för att konventionens krav skall kunna uppfyllas.

Den obligatoriska skyldigheten att lämna underrättelser vid vapenutförsel är enligt konventionen (art. 6) begränsad till fall när ett vapen varaktigt överförs till en annan konventionsstats territorium. Enligt den kommentar – "Explanatory report" – till konventionen som har utarbetats inom Europarådet skall en tidrymd som understiger tre månader inte anses "varaktig". I konventionen förutsätts emellertid också (art. 7) att underrättelser skall kunna lämnas till sådana fördragsslutande länder genom vars territorium vapen transiteras, om den stat varifrån vapnet har skickats bedömer en sådan information användbar. Att döma av kommentaren är denna diskretionära underrättelseskyldighet avsedd att täcka även fall då ett vapen förs ut till en annan konventionsstat för en kortare tid. I promemorian har med hänvisning härtill föreslagits en obligatorisk underrättelseskyldighet för var och en som för ut ett vapen till en konventionsstat.

Vid remissbehandlingen har påpekats att det internationella utbytet inom jakt- och sportskyttet numera är omfattande. Varje år reser ett stort antal svenskar utomlands för att delta i jakter eller tävlingar med sina vapen. Även utländska medborgare besöker Sverige i samma syfte. Inte minst inom norden förekommer sådana resor till ett inte ringa antal. I vapenlagen finns bestämmelser som underlättar ett sådant utbyte (16 § 1 VL).

Som några remissinstanser har påpekat kan en så långtgående anmälningsplikt som den som har förordats i promemorian leda till ökad byråkrati och inte oväsentliga kostnader för samhället. Övervägande skäl talar för att man inom ramen för konventionens regler försöker åstadkomma en lösning som leder till så lite krångel som möjligt för den enskilde. Jag föreslår därför en ordning som innebär att i de fall en person för ett vapen ur landet för en kortare tid än tre månader någon anmälningsplikt över huvud taget inte skall behöva förekomma. En sådan ordning torde leda till att flertalet jakt- och sportskytteresor faller utanför systemet med anmälningsplikt. Över huvud taget synes underrättelser till främmande stater enligt konventionens art. 7 inte behöva förekomma annat än om det undantagsvis skulle anses behövt i fråga om regelrätta transiteringar när ett vapen varaktigt utförs till utlandet. Några nackdelar från säkerhetssynpunkt behöver man enligt min mening inte befara med ett sådant system.

Svenska jägareförbundet har framfört uppfattningen att det kan vara svårt för den enskilde att vid varje tillfälle känna till vilket land som är anslutet till den europeiska vapenkonventionen. Detta problem kan emellertid lösas på det sättet att uppgift om vilka länder som har anslutit sig till konventionen tas in i vapenkungörelsen. På det sättet kan den enskilde fortlöpande få underrättelse om vad som gäller i fråga om anmälningsplikten.

Som jag tidigare har anfört meddelar chefen för handelsdepartementet för särskilt fall tillstånd att utföra krigsmateriel från riket. När fråga är om en förening eller annan sammanslutning som skall delta i en tävling eller övning utomlands, meddelas dock tillståndet av polismyndigheten (2 § krigsmaterielkungörelsen). Underrättelser om beslut av polismyndigheter torde dock – i enlighet med vad som tidigare har anförts – endast undantagsvis behöva lämnas, eftersom det här vanligtvis inte är fråga om utförsel för längre tid än tre månader.

Enligt promemorians förslag skulle anmälan också behöva göras vid utlåning av skjutvapen till den som är bosatt i någon konventionsstat. I fråga om korttidslån, t. ex. när ett vapen lånas ut under en jakt för att tillfälligt användas under ägarens överinseende, ligger det dock enligt promemorian i sakens natur att anmälan inte skall ske.

Svenska jägareförbundet har pekat på att olägenheter kan uppkomma, om man i ett jaktsällskap måste skilja mellan olika nationaliteter när det gäller utlåning av skjutvapen. Jag har förståelse för denna uppfattning.

Visserligen framgår av kommentaren till konventionen att art. 5 tar sikte även på utlåning. De svenska bestämmelserna om utlåning av skjutvapen är emellertid mycket restriktiva. Bl. a. gäller enligt 22 § VL att utlåning får ske endast på kortare tid, högst två veckor. Lånas ett skjutvapen under längre tid, måste låntagaren på vanligt sätt söka tillstånd enligt vapenlagen till innehavet, vilket innebär att anmälan i förekommande fall kan göras av den polismyndighet som meddelar tillståndet. För fall då ett vapen som utlånats under högst två veckor skall användas endast inom Sverige – vilket ju regelmässigt är förhållandet – blir kontrollen en intern svensk fråga, och en underrättelse till den främmande staten kan inte rimligen fylla någon funktion. En tolkning av konventionen med beaktande av dess ändamål måste då anses leda till att någon obligatorisk underrättelseskylighet inte föreligger. För sådana fall bör därför inte heller någon anmälningsskyldighet föreskrivas. En sådan skyldighet synes däremot inte kunna avvaras för situationer då ett korttidsutlånat vapen skall användas utomlands. Fall av denna typ får dock förutsättas vara sällsynta.

De föreskrifter om anmälningskyldighet för enskilda som krävs för att vi skall kunna uppfylla konventionens krav på anmälningsplikt behöver sålunda inte bli särskilt omfattande. Vad som krävs är en bestämmelse om att den som för personligt bruk för ut ett eget vapen ur landet till en konventionsstat skall göra anmälan om det, om vistelsen skall vara i mer än tre månader. Detsamma bör gälla den som – utan att behöva tillstånd enligt vapenlagen – lånar ut ett vapen till någon som är bosatt i en konventionsstat, om vapnet inte skall användas endast inom Sverige. Anmälan bör i dessa fall ske till den lokala polismyndigheten, och anmälningskyldigheten bör straffsanktioneras. Bestämmelser härom bör tas in i vapenlagen. Övriga föreskrifter som krävs för att uppfylla konventionens bestämmelser i fråga om anmälningskyldighet kan meddelas i annan författning än lag.

Om Sverige ansluter sig till vapenkonventionen med de förbehåll som jag tidigare har förordat innebär detta för svensk del att vi får underrättelse från fördragsslutande stater när någon som är bosatt här i landet t.ex. utomlands köper ett skjutvapen av det slag som det här är fråga om. Vidare sker underrättelse i de fall då någon utomlands bosatt person varaktigt för hit vissa egna skjutvapen. Sverige åtar sig på motsvarande sätt att underrätta fördragsslutande land när vapen överförs till detta lands territorium. Underrättelserna skall lämnas så snabbt som möjligt. Fördragsslutande parter skall på allt sätt anstränga sig för att försäkra sig om att underrättelsen lämnas före den transaktion eller den överföring till vilken den hänförs sig, och, om det inte går, att underrättelsen lämnas så fort som möjligt därefter. Underrättelserna skall utväxlas mellan de nationella myndigheter som de fördragsslutande parterna utser. När det anses lämpligt får underrättelserna skickas via Interpol.

Enligt min mening talar övervägande skäl för att rikspolisstyrelsen blir den centrala myndighet som såväl tar emot som vidarebefordrar den infor-

mation som det här är fråga om. De anmälningar som rikspolisstyrelsen sålunda får från motsvarande myndighet i ett annat fördragsslutande land bör styrelsen sända vidare till den lokala polismyndighet där den person anmälan avser är bosatt eller, om det är ett företag, har sitt säte. Det får sedan ankomma på denna myndighet att kontrollera att den person som enligt anmälan förvärvat eller eljest innehar vapen också har tillstånd till detta. Den information som rikspolisstyrelsen skall sända vidare utomlands får styrelsen i enlighet med vad jag nyss har föreslagit i huvudsak från handelsdepartementet som beviljar tillstånd till utförsel av vapen. Viss information kommer också från de lokala polismyndigheterna främst i samband med att dessa antingen beviljar tillstånd för en utomlands bosatt person att här i landet inneha vapen eller tar emot anmälan från enskilda enligt de nya regler i vapenlagen som jag nyss har förordat. Om riksdagen godtar förslaget om en svensk anslutning till den europeiska vapenkonventionen har jag för avsikt att föreslå regeringen att utfärda föreskrifter av i huvudsak denna innebörd. Med det system som jag här har förordat leder en svensk anslutning inte till något resursbehov.

2.3 Andra frågor rörande vapenlagstiftningen

2.3.1 Allmänt

Som jag nämnde inledningsvis har det från olika håll förts fram förslag till ändringar i vapenlagstiftningen. I departementspromemorian har gjorts en genomgång av dessa, varvid ställningstaganden har redovisats till de olika förslagen. I promemorian förordas inga mera genomgripande ändringar i vapenlagstiftningen, men de förslag som tas upp har tilldragit sig ett betydande intresse vid remissbehandlingen och rör från praktisk synpunkt viktiga frågor.

I det följande skall jag beröra de förslag som har mera allmänt intresse. Till vissa detaljfrågor återkommer jag i specialmotiveringen.

2.3.2 Harpunvapen

En omdiskuterad fråga är i vad mån harpungevär och harpunpistoler skall anses falla under vapenlagens tillämpningsområde. F. n. gäller att ett harpunvapen som vid normal användning endast har mycket ringa avståndsverkan inte räknas som skjutvapen i vapenlagens mening (prop. 1973: 166 s. 136). Högsta domstolen har i ett under senare år avgjort mål (NJA 1977: 120) slagit fast att ett harpungevär med 3 meters avståndsverkan inte skall räknas som skjutvapen i denna mening.

Med hänvisning till att viss osäkerhet föreligger bland de tillämpande myndigheterna om i vad mån innehav av harpunvapen kräver tillstånd har enligt vad som redovisas i promemorian RPS satt i fråga om det inte behövs ett klarläggande uttalande av departementschefen eller ett bemyndigande för styrelsen att klassificera harpungevär i tillståndskrävande resp. inte tillståndskrävande grupper.

I promemorian anförs att det mot bakgrund av de uttalanden som gjordes vid vapenlagens tillkomst inte synes finnas fog för påståendet att någon ändring av rättsläget såvitt gäller gränsdragningen mellan tillståndspliktiga och icke tillståndspliktiga harpungevär eftersträvades vid 1973 års reform. Detta hindrar emellertid enligt promemorian inte att det ändå finns skäl som talar för att harpungevär, i likhet med vad som i dag gäller för luftgevär, bör klassificeras i tillståndspliktiga och tillståndsfria. I promemorian föreslås därför att ett bemyndigande för rikspolisstyrelsen att företa en sådan klassificering tas in i vapenlagen.

Under remissbehandlingen har statens kriminaltekniska laboratorium hälsat promemorieförslaget med tillfredsställelse och hänvisat till att laboratoriet i dag inte har någon klar uppfattning om var gränsen skall sättas mellan tillståndsfria och tillståndspliktiga harpunvapen.

Själv vill jag först framhålla att, om ett redskap över huvud taget skall kunna anses som vapen i vapenlagens mening, det som RÅ har angett i sitt remissvar måste krävas att redskapet beträffande verkan och ändamål är jämförligt med ett typiskt vapen. Goda skäl synes emellertid tala för att rättsläget i fråga om harpunvapnen preciseras. Som RÅ har uttalat bör därvid lämpligen en annan konstruktion väljas än den som har förordats i promemorian. Jag föreslår den lösningen att harpun uttrycklingen nämns bland de projektiler som räknas upp i vapenlagens grundläggande definition av skjutvapen (1 § första stycket 1). Därmed blir huvudregeln att harpunvapnen underkastas tillståndsplikt. Från denna huvudregel bör med sikte på bl.a. sådana harpunvapen som i dag inte är tillståndspliktiga undantag göras för harpunvapen med begränsad effekt. Jag föreslår att bestämmelser av denna innebörd tas in i vapenlagen. Rikspolisstyrelsen bör vidare, på samma sätt som i dag gäller för luft- eller fjädervapen i allmänhet, bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om vilka harpunvapen som omfattas av undantaget.

Förslaget föranleder ändringar i 1 § första stycket, 4 § 2, 5 § andra stycket och 49 § 1 VL.

2.3.3 Trumma till revolver

I promemorian föreslås att "trumma" (cylinder) till revolver skall ingå bland de delar till vapen som anges i 1 § andra stycket vapenlagen. Innehav av en sådan trumma – utöver den som behövs för att vapnet över huvud taget skall vara brukbart – skulle därigenom kräva särskilt tillstånd. Förslaget har i princip godtagits av alla remissinstanser som har berört frågan.

Även jag godtar förslaget i promemorian. Den som i dag innehar en sådan cylinder som här avses bör dock få ha den kvar utan tillstånd under en viss övergångstid. Liksom Svenska pistolskytteförbundet förordar jag att denna sätts till två år.

2.3.4 Tillståndsplikt för ammunition

F. n. är enligt 4 § 3 VL hagelpatroner undantagna från större delen av lagens tillämpningsområde. I 5 § 1 mom. 4 jaktstadgan föreskrivs emellertid att man vid jakt inte får använda slätborrade skjutvapen — dvs. vapen avsedda för hagelpatroner — med större kaliber än 12 eller mindre kaliber än 36.

I promemorian föreslås att vapenlagens undantagsbestämmelse för hagelpatroner i fortsättningen skall omfatta endast sådana patroner med centralantändning. Förvärv av hagelpatroner med kantantändning skulle sålunda kräva tillstånd.

Vid remissbehandlingen har flera instanser ställt sig tveksamma till förslaget. Naturvårdsverket och jägareförbundet har uttalat att förslaget saknar praktisk betydelse, eftersom hagelammunition med kantantändning praktiskt taget aldrig används och över huvud taget förekommer endast i kalibrar som inte är tillåtna för jakt. Själv anser jag inte att det finns skäl att genomföra förslaget. Det skulle naturligtvis kunna ifrågasättas att i enlighet med vad kriminaltekniska laboratoriet har föreslagit begränsa den aktuella undantagsbestämmelsen till att avse hagelpatroner — med kantantändning såväl som med centralantändning — som har kaliber 36 eller större och alltså normalt är tillåtna för jaktändamål. Tillräckliga skäl för en sådan ändring synes mig emellertid inte kunna åberopas.

En annan fråga som vid remissbehandlingen har aktualiserats i detta sammanhang är ammunitionen för kulgevär. Enligt 4 § 6 VL är kulammunition med centralantändning som är avsedd för jaktstudsare fri från tillstånd. Däremot krävs tillstånd för kulammunition med centralantändning avsedd för exempelvis målskjutning. Vid remissbehandlingen har påpekats att denna ordning leder till praktiska olägenheter, eftersom möjligheterna att kontrollera att inte jaktammunition används till målskjutning är små. Föreskrifterna framstår också som irrationella. Som naturvårdsverket har anfört torde det nämligen ligga ett värde i att kunna använda samma typ av ammunition vid jakt som vid målskjutning. Vidare står det som Svenska jägareförbundet har påpekat klart att nuvarande lagstiftning i detta hänseende leder till onödigt merarbete för skyttar, jägare, ammunitionshandlare och polismyndigheter. I princip synes det inte heller i detta sammanhang finnas skäl att skilja mellan ammunition med centralantändning och sådan med kantantändning. Jag förordar därför att alla kulpatroner med centralantändning för gevär och — med vissa undantag som jag strax kommer in på — alla patroner med kantantändning till sådant vapen släpps fria. Som kriminaltekniska laboratoriet har påpekat bör något tillståndskrav inte heller föreligga beträffande tändhattar till centralantända patroner.

I fråga om gevärsammunition med kantantändning bör som jag nyss antydde tillståndsplikten finnas kvar i vissa fall, nämligen såvitt avser ammunition av kalibern 5,6×15 R och annan ammunition till salongsgevär. Bakgrunden är att det i fråga om salongsgevär f. n. gäller en restriktiv

praxis vid tillståndsgivningen. I departementspromemorian föreslås att man gör åtskillnad mellan äldre och moderna salongsgevär. Äldre, lättare vapen i kaliber 5,6×15 R, företrädesvis enskottsvapen bör i fortsättningen endast få förvärfvas i undantagsfall. Dessa vapen har nämligen inte sällan undermålig precision och bristfällig mekanism. Beteckningen "salongsgevär" bör reserveras för vapen av denna typ. Moderna småviltsstudsare i samma kaliber bör enligt promemorian i fortsättningen betraktas som kulvapen i allmänhet. Tillståndsgivningen för sådana vapen bör sålunda enligt promemorieförslaget anpassas härefter.

Promemorieförslaget har mottagits positivt av remissinstanserna. Jag har för avsikt att senare föreslå regeringen att den ordning som förordas i promemorian och som till stor del redan har kommit att slå igenom i praxis efter promemorians publicering genomförs. Eftersom tillståndsgivningen när det gäller äldre salongsgevär även i fortsättningen skall vara restriktiv bör lämpligen all ammunition av aktuellt slag vara tillståndspliktig. Jag förordar därför av bl. a. detta skäl att det överläts åt regeringen att bestämma att viss typ av kantantänd gevärsammunition fortfarande skall vara tillståndspliktig. De aktuella frågorna kan då regleras i vapenkungörelsen.

I fråga om ammunition för revolver och pistol bör tillståndskravet i princip kvarstå. I enlighet med vad som har påpekats vid remissbehandlingen bör dock sådan ammunition kunna släppas fri för vissa skytteföreningar. Jag återkommer till denna fråga längre fram.

2.3.5 Museers vapeninnehav

F. n. saknas i vapenlagstiftningen regler som gör det möjligt för museer att få tillstånd till förvärv av skjutvapen.

I departementspromemorian föreslås en bestämmelse i 8 § VL av den innebörden att huvudmannen för ett museum som ägs av landsting, kommun eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn skall kunna ges tillstånd att inneha skjutvapen som skall ingå i museets samlingar. Förslaget har i sak fått ett positivt mottagande vid remissbehandlingen.

Själv delar jag liksom remissinstanserna den uppfattning som har kommit till uttryck i promemorian. Som har påpekats av riksantikvarieämbetet och statens historiska museer bör tillstånd kunna beviljas även andra museer, om de åtnjuter statsbidrag enligt särskilda föreskrifter (se förordningen (1977:547) om statsbidrag till regionala museer). Jag förordar att lagtexten utformas i enlighet härmed.

Armémuseum har påpekat att museer ofta har behov av att låna föremål för tillfälliga utställningar. Sådana utställningar varar inte sällan flera månader, och långivaren kan givetvis inte närvara under hela utställningstiden. Armémuseum föreslår därför att 22 § 1 och 4 VL ändras så att skjutvapen får lånas ut för sådana utställningar. Enligt min mening är en sådan lagändring inte behövlig. I stället bör huvudmannen för det museum som svarar för utställningen kunna söka särskilt tillstånd för innehavet av de utställda vapnen, enligt den nya bestämmelsen som jag nyss har föreslagit.

Jag delar slutligen länsstyrelsens i Östergötlands län uppfattning att det är angeläget att förvaringen av ett museums vapen är godtagbar. I 49 § VL bör därför föras in en föreskrift som ger rikspolisstyrelsen rätt att utfärda särskilda föreskrifter i ämnet. Sådana föreskrifter bör som länsstyrelsen har anfört tillgodose såväl allmänhetens krav att kunna få se vapnen som de krav på skydd mot tillgrepp som är nödvändiga från säkerhetssynpunkt.

2.3.6 *Införsel av skjutvapen*

Enligt 16 § 2 VL får för tillfällig användning vid jakt eller tävling här i riket svensk, dansk, finsk eller norsk medborgare från Danmark, Finland eller Norge införa jakt- eller tävlingsskjutvapen med tillhörande ammunition. Vapnet och ammunitionen får i sådant fall utan tillstånd innehas här i riket av den som har infört egendomen under högst tre månader från införseldagen.

Av departementspromemorian framgår att denna bestämmelse har missbrukats i fall då svensk vapenlicens har återkallats för en nordisk medborgare som är bosatt i Sverige. Denne kan under återopande av tremånadersfristen i 16 § 2 VL utan straffpåföljd föra in till Sverige exempelvis ett hagelgevär, som är licensfritt i övriga nordiska länder. Med hänsyn härtill föreslås i departementspromemorian att 16 § 2 VL ändras så att endast sådana svenska, danska, finska och norska medborgare som inte är bosatta här i landet omfattas av bestämmelsen.

Förslaget har godtagits av remissinstanserna. Också för egen del anser jag att promemoriaförlaget bör genomföras, låt vara att, som generaltullstyrelsen har påpekat, möjligheterna att kontrollera bestämmelsens efterlevnad från tullens sida i viss mån är begränsade.

Föreningen Sveriges polischefer och Föreningen Sveriges länspolischefer har ifrågasatt om inte förbud i särskilda fall skulle kunna meddelas nordiska medborgare som exempelvis på grund av brottslig verksamhet är olämpliga som vapeninnehavare att föra med sig vapen till Sverige med stöd av 16 § 2 VL. Denna fråga kräver i så fall noggranna överväganden och överläggningar med våra nordiska grannländer. Jag är f. n. inte beredd att lägga fram förslag av den innebörd som föreningarna har förordat.

2.3.7 *Förvaring av skjutvapen och ammunition*

F. n. gäller enligt 26 § VL att skjutvapen eller en för vapnets funktion vital del av vapnet och ammunition skall förvaras under lås. I promemorian föreslås att ammunition skall förvaras under annat lås än antingen det inlåsta skjutvapnet eller; om det är en vital del av skjutvapnet som förvaras inlåst, denna vapendel. Förslaget har i sak godtagits vid remissbehandlingen.

Liksom remissinstanserna godtar jag i sak promemoriaförlaget. Klart är dock att en föreskrift i ämnet inte lämpligen bör göras obligatorisk. Om en vapeninnehavare exempelvis har anskaffat ett säkerhetsskåp för vapenför-

varingen, torde ju säkerhetsintresset bli lika väl tillgodosett om även ammunitionen förvaras där som om denna förvaras för sig i ett mindre säkert utrymme.

Till skillnad från polischefs- och länspolischefsföreningarna anser jag inte att det nu finns skäl att frånga det ställningstagande statsmakterna gjorde vid vapenlagens tillkomst och straffsanktionera förvaringsbestämmelserna. Försumlighet i samband med förvaringen av vapen torde i allvarligare fall kunna föranleda ansvar enligt brottsbalken. Därtill kommer att en överträdelse av de allmänna förvaringsbestämmelserna enligt gällande rätt kan medföra att polismyndigheten återkallar innehavstillståndet för vapeninnehavaren. Som påpekades vid vapenlagens tillkomst (prop. 1973: 166 s. 118) är det självfallet angeläget att upplysning sker om vilka risker som är förknippade med en förvaring som gör det möjligt för barn eller obehöriga att komma åt skjutvapen och ammunition. Stor betydelse har också saklig information till vapeninnehavarna om vad lagen kräver i fråga om förvaring av vapen. Här har skytteförbundens överstyrelse i samarbete med rikspolisstyrelsen utfört ett värdefullt arbete genom att trycka och distribuera broschyrer om hur den enskilda vapeninnehavaren bör förvara och transportera sina vapen. Enligt vad jag har inhämtat förbereds utgivningen av en ny broschyr f. n.

Som Svenska pistolskytteförbundet har anfört kan kravet på lås för det utrymme där ammunitionen förvaras inte sättas alltför högt. Man kan sålunda inte begära att låset skall vara så effektivt att det kan motstå målmedvetna och kraftfulla försök att bryta det. Om ammunition – och vapnet eller en vital del därav – är inlåsta tar det emellertid alltid en viss tid och medför besvär att forcera låset, samtidigt som det kan ställa till buller eller på annat sätt få till följd att faran för upptäckt ökar. Dessa förhållanden har otvivelaktigt en preventiv effekt.

2.3.8 Återkallelse och tidsbegränsning av tillstånd

F. n. gäller att vapentillstånd får återkallas, om vapeninnehavaren visat sig olämplig att inneha vapen eller annars skäligen anledning till återkallelse föreligger (29 § VL).

Enligt vad som anförs i departementspromemorian finns det skäl som talar för att man i princip bör kunna återkalla vapenlicens när det behov som motiverat licensen inte längre föreligger. Så är särskilt fallet beträffande skyddsvapen. Det kan sålunda hävdas att det inte är tillfredsställande, om tillstånd att inneha vapen t. ex. på grund av viss tjänst inte kan återkallas när vederbörande fått annan anställning som inte kräver att han har tillgång till ett sådant vapen. Det är emellertid å andra sidan också klart, sägs det i promemorian, att en generell regel om att ett vapentillstånd skall återkallas, när behov av vapnet inte längre föreligger skulle vara förknippad med betydande svagheter. Tillståndsmyndigheten kan sålunda inte annat än undantagsvis bevaka om en licenshavare fortlöpande har behov

av sitt vapen. Enligt promemorian skulle det därför i regel bli beroende på rena tillfälligheter om frågan om återkallelse kom under prövning eller inte. För att i görligaste mån undgå dessa svårigheter bör man i första hand välja en ordning som innebär att man framför allt när det gäller fickvapen och automatvapen kan tidsbegränsa nya tillstånd. Tidsbegränsade tillstånd finns i flera andra länder i Europa och inom Europarådets kommitté om vapen har en rekommendation om tidsbegränsade vapenlicenser lagts fram. I promemorian föreslås därför att ett tillstånd att inneha vapen skall få tidsbegränsas, om det föreligger särskilda skäl.

Vad sedan gäller redan meddelade tillstånd för nu avsedda särskilt farliga vapen konstateras i promemorian att vapenlagen här förutsätter att tillstånd skall få meddelas endast om synnerliga skäl föreligger. Denna strävan till stark restriktivitet i tillståndsgivningen bör enligt promemorian rimligen återspeglas i reglerna om återkallelse av tillstånd. Mot bakgrund härav föreslås i promemorian att tillstånd att inneha fickvapen och automatvapen skall få återkallas när synnerliga skäl inte längre föreligger. Möjlighet att underlåta återkallelse föreslås dock föreligga för fall då innehavaren kan åberopa att vapnet har ett starkt affektionsvärde för honom och då garantierna för att vapnet inte skall komma i orätta händer framstår som betryggande.

Förslaget i promemorian har fått ett övervägande positivt mottagande. BRÅ vill gå längre än vad som föreslås i promemorian och förordar att återkallelse alltid skall kunna ske när behov av ett vapen inte föreligger. Vissa instanser är emellertid något tveksamma till promemorieförslaget och anser att nya regler av aktuellt slag i varje fall måste preciseras ytterligare. Till denna grupp instanser hör länsstyrelsen i Malmöhus län och jägareförbundet.

För egen del anser jag att promemorieförslaget tillgodoser ett angeläget behov. Det får otvivelaktigt betecknas som en brist att det f.n. saknas regler om tidsbegränsning av tillstånd i vapenlagen. Som jägareförbundet anför i sitt remissvar bör en möjlighet att tidsbegränsa vapeninnehav användas restriktivt; någon tidsbegränsning i fråga om t. ex. jaktvapen bör uppenbarligen inte komma i fråga annat än i rena undantagsfall. Som har angetts i promemorian är en sådan bestämmelse i första hand motiverad med sikte på fickvapen och automatvapen.

Den aktuella frågan har stor praktisk betydelse och det är angeläget att ojämnheter i praxis förebyggs. En ny regel i ämnet bör därför avfattas mera entydigt än enligt promemorieförslaget. Jag förordar att bestämmelsen, som upptas i 10 §, får det innehållet att ett tillstånd får tidsbegränsas i den mån det med hänsyn till särskilda omständigheter kan förutses att behovet av vapnet inte kommer att bli varaktigt. Däremot är jag inte f.n. beredd att föreslå någon mera allmän befogethet att tidsbegränsa vapen-tillstånd, något som skulle kunna ge upphov till en för både det allmänna och enskilda vapeninnehavare kostsam byråkrati liksom en viss osäkerhet i tillämpningen.

Den tid som skall sättas ut för ett tidsbegränsat tillstånd bör givetvis anpassas till hur länge behovet kan antas föreligga. Som polisstyrelsen i Stockholms polisdistrikt har påpekat förekommer det att vapen förvärvas endast för mycket kort tid, t.ex. för utförelse, och någon minimitid bör därför inte föreskrivas. Även en bestämmelse om maximitid kan enligt min mening avvaras.

Jag delar uppfattningen i promemorian att den strävan till restriktivitet i tillståndsgivningen som redan nu föreligger i fråga om de särskilt farliga fick- och automatvapnen även bör återspeglas i reglerna om återkallelse av tillstånd. Med hänsyn härtill godtar jag i princip förslaget i promemorian om en regel i 29 § VL som innebär att sådant tillstånd skall kunna återkallas när de synnerliga skäl som har legat till grund för tillståndet inte längre föreligger. Som föreslås i promemorian bör dock återkallelse underlåtas under vissa förhållanden. Jag återkommer till den närmare utformningen av regeln i specialmotiveringen.

2.3.9 Inlösen

F. n. inlöser staten vapen i vissa särskilt angivna fall, såsom när tillståndet att inneha vapnet har återkallats eller vapen innehavaren har avlidit (33 § VL). I promemorian föreslås att en vapeninnehavare skall kunna få ett vapen inlöst av staten även i det fallet att han inte längre vill ha det kvar och gör framställning om inlösen.

Förslaget har inte föranlett några erinringar under remissbehandlingen. Själv vill jag inte hålla för uteslutet att den föreslagna ordningen skulle vara ägnad att medföra fördelar i vissa fall. Å andra sidan kan något mera framträdande behov av den föreslagna ändringen knappast anses föreligga, eftersom den som inte vill ha kvar sitt vapen alltid har möjlighet att vända sig till en vapenhandlare, något som också har framhållits av Leverantörföreningen för sport- och fritidsartiklar. Härtill kommer att de kostnader som skulle uppkomma för staten ter sig svåra att överblicka med hänsyn till att åtskilliga vapen representerar värden på flera tusen kr och betydligt högre belopp ingalunda är sällsynta. Med hänsyn härtill och till att nya åtaganden för staten som inte föranleds av mycket starka skäl måste undvikas på alla områden i nuvarande statsfinansiella läge anser jag mig inte f. n. kunna tillstyrka förslaget. Jag vill emellertid understryka att det är ett allmänt intresse att man begränsar antalet skjutvapen som är i omlopp utan att fylla något praktiskt behov. Om någon som vill bli av med ett skjutvapen vänder sig till polisen för att få hjälp, är det därför en fördel om man från polisens sida – i den mån det kan ske utan att andra uppgifter eftersätts – biträder med råd i fråga om hur vapnet kan avyttras eller, när fråga är om vapen som saknar marknadsvärde, om hur innehavaren bör gå till väga för att få vapnet skrotat (se nästa avsnitt).

2.3.10 Skrotning av skjutvapen

Bestämmelser om skrotning av skjutvapen saknas f. n. i vapenlagstiftningen. I departementspromemorian föreslås att skjutvapen skall få lämnas för skrotning till den som är berättigad att idka handel med sådana vapen eller som annars av polismyndighet har godkänts att ta emot och tillfälligt inneha vapen för skrotning. Den som har lämnat ett vapen för skrotning skall enligt förslaget göra anmälan härom till polismyndigheten. Vid anmälan skall fogas tillståndsbeviset, om det finns i behåll.

Förslaget godtas i allt väsentligt av remissinstanserna. Föreningen Sveriges länspolischefer och Föreningen Sveriges polischefer framhåller dock att förslaget innebär att vapen som har använts som brottsverktyg kan komma att förstöras utan möjlighet för polisen att undersöka vapnet liksom att problem att identifiera skrotade vapen kan uppstå. Enligt polisstyrelsen i Skellefteå bör den som anmäler att han har skrotat sitt vapen vara skyldig att förete bevis om skrotningen.

För egen del ansluter jag mig till uppfattningen i promemorian att det får betecknas som en brist att det inte f. n. finns bestämmelser om skrotning i vapenlagen. Jag har svårt att dela polischefsöreningarnas farhågor för att de föreslagna bestämmelserna kan komma att missbrukas. Den som vill göra sig av med ett vapen som har använts som brottsverktyg kan ju göra detta på många olika sätt som innebär mindre risk för upptäckt än att lämna det till vapenhandlare eller annan officiellt godkänd person för skrotning. F. ö. måste skrotning anses tillåten enligt gällande rätt, även om avsaknaden av bestämmelser har skapat viss osäkerhet om rättsläget. Skrotningen skall enligt promemorian ombesörjas av personer som driver handel med skjutvapen eller person som av polismyndighet har godkänts att motta och tillfälligt inneha vapen för skrotning. Detta bör borge för att det blir lämpliga personer som kommer att handha skrotningen.

Däremot kan jag instämma i föreningarnas uppfattning att det finns skäl att förbättra möjligheterna att identifiera ett vapen som har skrotats. Detta bör ske på det sätt som polisstyrelsen i Skellefteå har föreslagit, nämligen genom att den som anmäler att han skrotat sitt vapen åläggs att förete bevis om skrotningen. Beviset bör innehålla sådana uppgifter om det skrotade vapnet att detta kan identifieras.

Vid remissbehandlingen har vidare polisstyrelsen i Stockholm föreslagit att även den som har godkänts som reparatör tilläggs rätt att utan särskilt tillstånd skrota skjutvapen. Jag kan ansluta mig till detta förslag.

Jag föreslår således en bestämmelse (25 a § VL) av det innehåll som förordas i promemorian med det tillägg som jag nyss har berört.

2.3.11 Vapentransporter

För att man skall förebygga vapenstölder i samband med transporter föreslås i promemorian att försändelser av vapen och ammunition genom

postverkets försorg alltid skall assureras och att vapentransporter på järnväg eller genom annan godsbefordran skall ske under bevakning.

I dessa hänseenden har promemoriaförslaget föranlett synpunkter av delvis kritisk innebörd. Förslaget att försändelser av skjutvapen som skickas med posten skall vara assurerade tillstyrks av postverket som samtidigt upplyser att det finns ett förbud mot postbefordran av ammunition. Leverantörföreningen för sport- och fritidsartiklar avstyrker emellertid detta förslag. Flera remissinstanser — bl. a. Statens järnvägar, Sveriges industriförbund och ASG Aktiebolag — ställer sig tveksamma eller avvisande till förslaget att transport av vapen alltid skall ske under bevakning. Därvid åberopas bl. a. att frågan är tillfredsställande reglerad genom olika interna föreskrifter och att tillgrepp av vapen under transport är sällan förekommande. Den föreslagna bestämmelsen anses också vara alltför allmänt hållen för att erbjuda någon egentlig ledning.

För egen del vill jag anföra följande. Ett av syftena med den svenska vapenlagstiftningen är att förhindra att skjutvapen kommer i händerna på personer som har för avsikt att använda dem för brottsliga syften. Av bl. a. det skälet finns bestämmelser om förvaring av vapen och ammunition, i vilket hänseende jag nyss har föreslagit en skärpning. Reglerna som direkt tar sikte på transport av vapen finns inte i vapenlagen eller vapenkungörelsen. Enligt uppgift från rikspolisstyrelsen förekommer det inte sällan vapenstöld i samband med leveranser av vapen mellan handlare och köpare. Detta är oroande inte minst mot bakgrund av det ökande antalet vapnade rån i landet. För att förebygga sådana stöldar bör såsom förordas i promemorian särskilda föreskrifter ges i fråga om vapentransporter. Jag tillstyrker därför promemoriaförslaget att försändelser med vapen genom postverkets försorg alltid skall assureras. Ammunition bör dock undantas eftersom det finns bestämmelser som förbjuder postbefordran av ammunition.

När det gäller övriga vapentransporter är det naturligtvis angeläget att även dessa sker på ett från brottsförebyggande synpunkter betryggande sätt. Förhållandena varierar emellertid avsevärt mellan de olika transportmedlen. En föreskrift som bedömts vara lämplig för ett transportmedel kan vara svår att tillämpa på ett annat. Det är därför inte lämpligt att i enlighet med promemoriaförslaget reglera denna fråga genom en straffsanktionerad föreskrift. En lagbestämmelse i ämnet bör snarare ha karaktären av rekommendation. Inte heller lämpar sig ämnet för bindande verkställighetsföreskrifter. Det synes emellertid värdefullt om allmänna råd om säkerhetsåtgärder i samband med transporter meddelas av rikspolisstyrelsen. Detta torde i så fall få föregås av samråd med berörda transportföretag liksom med utredningen (K 1979: 01) om transport av farligt gods.

Sammanfattningsvis föreslår jag därför att det i en ny 28 a § föreskrivs att försändelser med vapen genom postverkets försorg alltid skall assureras. Vidare bör en bestämmelse meddelas om att den som åtar sig att transpor-

tera skjutvapen eller ammunition bör vidta betryggande åtgärder för att förhindra obehörig åtkomst härav. Förslaget berör även 38 § VL.

2.3.12 *S. k. svartkrutsskytte m. m.*

F. n. bedrivs på vissa håll i landet s. k. svartkrutsskytte, dvs. skytte med äldre framladdade vapen. I promemorian redovisas ett uttalande från RPS att detta skytte enligt styrelsens mening inte har något seriöst syfte utan närmast kan betecknas som en vapenteknisk lek. Det förbättrar t. ex. inte skjutskickligheten. I promemorian anför emellertid att det är tveksamt om svartkrutsskyttet är förenat med sådana olägenheter att en författningsreglering därav är påkallad. Utvecklingen på området bör dock följas med uppmärksamhet.

Frågan om svartkrutsskyttet har tagits upp av flera remissinstanser. Flera av de remissinstanser som företräder polisväsendet efterlyser ett klarläggande ställningstagande från statsmakternas sida. Svenska svartkrutsskyttefederationen uttalar bl. a. att svartkrutsskytte är en seriös och ofarlig form av sportskytte och att sporten har samma legitima rätt att utvecklas som de moderna skytteformerna och bågskyttet. Liknande uppfattningar redovisar Sveriges industriförbund, Norma projektilfabrik och Svenska vapenhistoriska sällskapet.

För egen del vill jag anföra följande. Målskjutning med framladdade vapen utövas i varje fall ännu så länge inte av sammanslutningar som hör till det statskontrollerade skytteväsendet. Detta talar för en viss restriktivitet när det gäller att med tillämpning av 9 § VL meddela tillstånd till innehav av sådant vapen för målskjutning. Å andra sidan bör något principiellt hinder inte föreligga för den som besitter de personliga kvalifikationer och uppfyller de allmänna och särskilda krav som uppställs i vapenförfattningarna att efter ansökan beviljas tillstånd att inneha svartkrutsvapen, om den skytteförening som han är medlem i ägnar sig åt svartkrutsskytte. Jag vill erinra om att svartkrutsskytte i vårt land nu har förekommit sedan ett flertal år tillbaka. Denna form av skytte synes inte kunna fränkännas ett kulturhistoriskt intresse. Vapnens farlighet får som länsstyrelsen i Östergötlands län har påpekat bedömas som något mindre än vad som gäller för motsvarande moderna vapen med hänsyn till den speciella och för den oinvigde komplicerade laddningsmetoden. Med hänsyn härtill och då det i övrigt inte har framkommit något som tyder på att svartkrutsskyttet skulle innebära olägenheter från säkerhetssynpunkt delar jag den uppfattning som framförs i promemorian, nämligen den att någon författningsreglering av svartkrutsskyttet f. n. inte är påkallad.

Några remissinstanser har tagit upp frågan om en reglering av skytte med s. k. magnumvapen, dvs. vissa särskilt stabilt byggda, grovkalibriga vapen, företrädesvis revolverar, avsedda att med god marginal tåla de belastningar som användning av patroner med särskilt stor hylsvolym, magnumammunition, medför. Skjutning med sådan ammunition står inte

på Svenska pistolskytteförbundets program, men enligt vad jag har inhämtat anordnar några av förbundets föreningar särskilda magnumtävlingar vid vilka magnumammunition används. Magnumammunition används ibland även för jaktändamål t. ex. vid älgjakt. Några olägenheter från säkerhetssynpunkt när det gäller magnumskytten har inte framkommit. Med hänsyn härtill anser jag det inte heller beträffande sådant skytte vara påkallat med någon särreglering utöver de bestämmelser som finns i vapenlagen och vapenkungörelsen. Enligt dessa åligger det sökanden att bl. a. visa att han genom sin förening har möjligheter att bedriva skytteformen i fråga på ett seriöst och från säkerhetssynpunkt godtagbart sätt. Det bör här också anmärkas att magnumvapen ofta används för skjutning med ammunition med starkt reducerad laddning i förhållande till vad som brukar betecknas som magnumammunition.

2.3.13 Långtidsförvaring (deponering) av skjutvapen

Svårigheter har i praktiken ibland förekommit i fall då en vapeninnehavare på grund av exempelvis utlandsvistelse eller av något annat skäl under en längre tid saknar möjlighet att ha uppsikt över sina vapen. I vapenlagstiftningen finns inga regler som ger möjlighet för deponering av vapnen hos någon annan i en sådan situation. I promemorian föreslås en ny regel av den innebörden att om innehavaren av skjutvapen eller ammunition är förhindrad att ta vård om egendomen vapnet eller ammunitionen får förvaras hos annan, sedan anmälan därom har gjorts hos polismyndigheten. Förvaring får dock inte ske hos någon som kan väntas komma att missbruka vapnet.

Förslaget har fått ett övervägande positivt mottagande. Länsstyrelsen i Östergötlands län samt polis- och länspolischefsföreningarna ifrågasätter dock om inte möjligheten att deponera vapen borde begränsas till en kortare tid. JK påpekar att polismyndigheten inte har någon annan möjlighet att förhindra en olämplig deposition än den som ligger i att vapnet kan omhändertas och tillståndet återkallas. Enligt jägareförbundet bör möjligheten till omhändertagande av vapnet vara tillräcklig från säkerhetssynpunkt.

För egen del är jag beredd att tillstyrka en regel av den innebörd som har föreslagits i promemorian. Jag har dock förståelse för uppfattningen att en tidsgräns för förvaringen bör gälla. En regel om deposition skulle annars kunna användas för att kringgå vapenregleringen. Jag föreslår att denna tidsgräns sätts till ett år. Är det fråga om deposition för längre tid än så, bör depositarien liksom nu ansöka om innehavstillstånd.

En anmälan om deposition bör givetvis göras viss tid innan depositionen äger rum. Som har påpekats i promemorian och vid remissbehandlingen har polismyndigheten möjlighet att omhänderta vapnet, om depositionen skulle anses föranleda risk för missbruk och det inte går att komma till rätta med förhållandet på frivillighetens väg (32 § VL).

Bestämmelserna om deposition bör tas in i 26 § VL. Den föranleder en ändring i 38 §.

2.3.14 Familjerättsliga fång

Enligt 9 § VL får en enskild person meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han har behov av vapnet och det skäligen kan antas att han ej kommer att missbruka det. I fråga om skjutvapen som huvudsakligen har affektions- eller prydnadsvärde eller jaktvapen som förvärvats på grund av giftorätt eller genom arv eller testamente får enligt andra mening- en i samma paragraf tillstånd dock meddelas även för den som vill inneha vapnet för annat ändamål än skjutning.

Enligt vad som redovisas i promemorian har skytteförbundens överstyrelse hos regeringen hemställt att även målskjutningsgevär får förvärvas utan att behovskravet är uppfyllt vid sådana familjerättsliga förvärv som anges i 9 § VL. Enligt promemorian skulle emellertid en liberalisering av 9 § VL i enlighet med förbundens förslag innebära att ytterligare ett stort antal vapen skulle komma i omlopp. En sådan utveckling anses i promemorian inte önskvärd. Något egentligt behov av att underlätta familjerättsliga fång av nu aktuella vapen utöver vad som är möjligt på grund av bestämmelser om affektionsvärde föreligger dessutom inte. I promemorian föreslås därför inte någon ändring i 9 § VL.

Skytteförbundens överstyrelse säger sig i sitt remissyttrande ha full förståelse för att statsmakterna inte onödigtvis vill öka antalet vapen i landet. Överstyrelsen påpekar emellertid att målskjutningsvapen kan ha ett minst lika stort affektionsvärde som jaktvapen, varför det inte ter sig rättvist att den ena kategorin skall äga företräde framför den andra. Detta gäller enligt överstyrelsen inte minst i belysning av att mer än hälften av det antal vapen som årligen försvinner är jaktvapen. Liknande uttalanden har gjorts av de övriga remissinstanser som har gått in på frågan, bl. a. länsåklagaren i Södermanlands län. Länsåklagaren drar för sin del slutsatsen att den nuvarande bestämmelsen att man vid vissa typer av förvärv får tillstånd att inneha jaktvapen utan att behovskravet är uppfyllt bör slopas.

Själv vill jag först erinra om att en särbestämmelse i fråga om jaktvapen ursprungligen infördes i 1934 års vapenkungörelse (1934: 115) på förslag av första lagutskottet (ILU 1934: 61). I regeringens proposition med förslag till vapenkungörelse hade föreslagits att tillstånd att inneha skjutvapen skulle få meddelas en enskild person endast om denne för visst ändamål ansågs vara i behov av vapnet och det skäligen kunde antas att han inte skulle komma att missbruka det. Enligt utskottets mening kunde kravet på behovsprövning åtminstone i vissa fall leda till onödig stränghet, när det gällde vapen som förvärvats genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt. Dessutom kunde det leda till att staten blev nödsakad att inlösa ett betydande antal vapen utan att en sådan inlösen var påkallad från säkerhetssynpunkt. Utskottet föreslog med hänsyn härtill att kravet på

behov i fråga om jaktvapen och andra vapen som huvudsakligen har affektions- eller prydnadsvärde skulle tas bort och detta blev också riksdagens beslut.

Klart är emellertid som remissinstanserna har angett, att bestämmelsen i dag framstår som irrationell. I fråga om jaktvapen som har erhållits genom ett familjerättsligt förvärv kan tillstånd alltid meddelas utan behovsprövning, medan det för den som på samma sätt har förvärvat ett målskjutningsvapen förutsätts en prövning vars närmare innebörd framstår som något obestämd. Något egentligt skäl att på detta sätt göra skillnad mellan jakt- och målskjutningsvapen finns dock uppenbarligen inte numera. Jag föreslår att den särskilda bestämmelsen om jaktvapen tas bort. I stället bör 9 § VL få en utformning som klart anger att det vid prövningen av om affektionsvärde skall anses föreligga inte i första hand är själva vapnets beskaffenhet utan snarare ägarens relation till vapnet som skall beaktas. Att det vid denna prövning bör fästas stort avseende vid om ägaren har förvärvat vapnet t. ex. genom arv är uppenbart, och detta bör gälla oavsett om fråga är om jakt- eller målskjutningsvapen. Jag återkommer i specialmotiveringen till bestämmelsens närmare avfattning.

2.3.15 Åldersgräns för äldre vapen

Vapenlagen gäller f. n. inte vapen som har tillverkats före år 1860. Denna tidsgräns har diskuterats i promemorian. Det framhålls att en gräns av det slag som det här är fråga om vållar problem var den än sätts. Svårigheterna med den nuvarande gränsen kommer av naturliga skäl också att minska med åren. I promemorian anmärks också i detta sammanhang att det vid vapenlagens tillkomst framhölls att licensgivningen beträffande vapen som tillverkats efter år 1860 men som nu inte kan begagnas på grund av brist på användbar ammunition, borde kunna bli mycket liberal (prop. 1973: 166 s. 98). Med hänsyn bl. a. härtill och då f. ö. något helt invändningsfritt alternativ f. n. inte finns till gällande tidsgräns hävdas det i promemorian att övervägande skäl talar för att den nuvarande ordningen består. Någon ändring föreslås därför inte.

Promemorians ståndpunkt har kritiserats av flera remissinstanser. Statens kriminaltekniska laboratorium framhåller att det inte sällan har visat sig vara omöjligt att med säkerhet fastställa om ett vapen har tillverkats före eller efter år 1860. Laboratoriet anser att samtliga skjutvapen avsedda för gaståta enhetspatroner skall omfattas av vapenlagens bestämmelser oavsett tillverkningsår. För de skjutvapen som inte är avsedda för sådana enhetspatroner, dvs. främst framladdningsvapen, ser laboratoriet helst att årtalsgränsen framflyttas till år 1890. Armémuseum anser att man i stället för vapen tillverkade före 1860 bör undanta mynningsladdare och besläktade vapen (kammarladdningsvapen), som inte kan laddas med enhetspatron, samt vapen konstruerade för enhetspatron till vilka brukbar ammunition inte kan anskaffas. Samma uppfattning har redovisats av Svenska

vapenhistoriska sällskapet. Även Svenska vapenstiftelsen och de vapensamlarföreningar som har yttrat sig är kritiska till den nuvarande konstruktionen av regeln.

Själv vill jag först erinra om att den aktuella tidsgränsen infördes genom 1961 års ändringar i vapenförordningen (1949: 340) och att ingående överväganden redovisades både vid detta tillfälle och när regeln flyttades över till vapenlagen (prop. 1961: 21 s. 23 och 97–98). Jag har emellertid förståelse för den kritik som har riktats mot bestämmelsen i dess nuvarande utformning, inte minst med hänsyn till att det inte sällan har visat sig vara svårt att fastställa om ett skjutvapen är tillverkat före eller efter år 1860. Även om det som har framhållits i promemorian inte finns något helt invändningsfritt alternativ till nuvarande gräns, bör enligt min mening det förslag till ändrad tidsgräns som kriminaltekniska laboratoriet har fört fram innebära en klar förbättring. Jag förordar därför att årtalsgränsen ändras till 1890. Som laboratoriet framhåller ansågs framladdningsvapen vid denna tid föråldrade och tillverkningen var inte längre så omfattande. Dessutom är det av olika skäl i allmänhet lättare att åldersbestämma skjutvapen från denna tid. Däremot bör som laboratoriet föreslår samtliga skjutvapen avsedda för gastäta enhetspatroner omfattas av vapenlagens bestämmelser oavsett tillverkningsår. Jag föreslår att 2 § 1 vapenlagen ändras i enlighet med det anförda.

2.3.16 Bultpistoler

Enligt 2 § 2 VL undantas från lagens bestämmelser bultpistoler som är avsedda för användning inom byggnadsindustrin. Kriminaltekniska laboratoriet har i sitt remissyttrande påpekat att det finns enklare och därigenom billigare bultpistoler som skulle kunna få en vidare spridning än de mera robusta typer som används inom byggnadsindustrin. Principen och användningsområdet för dessa enklare bultpistoler avviker inte påtagligt från motsvarande hos de andra, och från teknisk synpunkt finns inte något skäl varför undantagsbestämmelsen i 2 § 2 VL inte skulle gälla. Begreppet "byggnadsindustrin" i lagtexten kan dock enligt laboratoriet leda till en annan tolkning.

Laboratoriet har vidare påpekat att det förekommer andra skjutapparater i marknaden som med en strikt formell tolkning skulle falla under vapenlagens bestämmelser om skjutvapen. Det förekommer sålunda olika typer av skjutapparater för att ta upp avtappningshåll i smältugnar, s. k. Kiln Guns. Tekniskt sett fyller dessa apparater vapenlagens fordringar på skjutvapen med hänsyn till att man här med en speciell patron – utseendemässigt lik en hagelpatron – skjutet ut en projektil. Bland andra likartade anordningar nämner laboratoriet s. k. kabelkanoner, varur mejslar skjuts in i en jordkabel för att man skall kontrollera om kabeln är spänningslös. Med hänsyn till främst anordningarnas användningsområde skulle det te sig egendomligt att jämställa dem med konventionella skjutvapen. I de fall

som laboratoriet handlagt har laboratoriet ansett det konsekvent att medge undantag för dessa anordningar och betrakta dem som industriella verktyg.

Med hänvisning till det anförda har laboratoriet föreslagit att den aktuella undantagsbestämmelsen ändras på sådant sätt att den får omfatta "bultpistol, som är avsedd för byggnadsarbete, eller annat arbetsverktyg, som är avsett för industriellt eller därmed jämförligt bruk".

För egen del kan jag instämma i laboratoriets uppfattning att ifrågavarande bestämmelse fått en alltför restriktiv utformning. Det skulle te sig främmande att jämställa de anordningar som det här är fråga om med konventionella skjutvapen. Jag förordar därför att lydelsen av den aktuella bestämmelsen justeras på det sätt som har förordats av laboratoriet.

2.3.17 *Straffbestämmelsen för otillåtet innehav m. m.*

Enligt 37 § vapenlagen fälls den till ansvar som uppsåtligen 1) innehar skjutvapen utan att vara berättigad därtill eller 2) överlåter eller upplåter skjutvapen till den som inte är berättigad att inneha vapnet. Straffansvar föreligger också om gärningen begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, men straffet är i dessa fall lindrigare. Bestämmelsen innebär sålunda att även oaktsamt innehav är straffbart.

Enligt vad som upplyses i promemorian har bestämmelsen lett till tolkningsproblem i ett hovrättsavgörande då den tilltalade hade invänt att han saknade kännedom om de tillståndsregler som var aktuella. Enligt promemorian synes det inte motiverat utan närmast förvillande att skilja mellan uppsåt och oaktsamhet med avseende på innehav. Det föreslås därför i promemorian att graderingen av det subjektiva rekvisitet beträffande olaga innehav får utgå. Frågan om betydelsen av huruvida vederbörande känt till innehålllet i gällande föreskrifter eller ej blir därmed enligt promemorian att bedöma enligt vanliga principer.

Förslaget har uttryckligen tillstyrkts av länsåklagaren i Göteborgs och Bohus län. Göta hovrätt har däremot avstyrkt tanken på lagändring eftersom gällande bestämmelser enligt hovrättens mening hitintills inte vållat problem av sådan art som motiverar någon ändring.

Den fråga som tas upp i promemorian synes ytterst gälla vilken betydelse man vid överträdelse av vapenförfattningarnas bestämmelser skall tillmäta den omständigheten att gärningsmannen inte har känt till innebörden av gällande regler. Beträffande s. k. rättsvillfarelse är ju den allmänna principen att okunnighet om vad lagen innehåller inte fritar från straffbarhet, men samtidigt står det klart att misstag rörande rättsliga omständigheter i vissa fall kan få betydelse när det gäller att bedöma om ett brott har begåtts uppsåtligt eller inte. Detta är en fråga för rättskipningen som jag inte anser mig ha anledning att gå närmare in på i förevarande sammanhang. Liksom Göta hovrätt anser jag att tillräckligt underlag saknas för den ifrågasatta lagändringen.

2.3.18 Överprövningen av beslut i vapenärenden

F. n. gäller att beslut i första instans i ett ärende enligt vapenlagen fattas av den lokala polismyndigheten. Talan mot polismyndighetens beslut får enligt 42 § VL föras hos länsstyrelsen genom besvär. Länsstyrelsens beslut i sin tur överklagas till regeringen, om ärendet angår tillstånd att driva handel med skjutvapen eller återkallelse av ett sådant tillstånd eller av ett tillstånd att inneha eller införa skjutvapen eller att förvärva ammunition. I inlösensärenden överklagas länsstyrelsens beslut till kammarrätt. Övriga beslut av länsstyrelsen – t. ex. angående avslag på ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen – kan inte överklagas.

I skilda sammanhang har uttalats att antalet besvärärenden hos regeringen bör nedbringas (se bl. a. KU 1975/76: 50). För att detta önskemål skall tillgodoses på vapenlagstiftningens område föreslås i departementspromemorian att beslut av länsstyrelserna i ärenden angående återkallelse av tillstånd att inneha eller införa skjutvapen eller att förvärva ammunition inte skall kunna överklagas. En tidigare väckt tanke (se SOU 1966: 50) att föra över dessa besvärärenden till kammarrätterna avvisas i promemorian med hänvisning bl. a. till att en sådan lösning skulle kunna anses innebära en avvikelse från principen att överprövning av förvaltningsärenden som rör egentliga rättsfrågor faller på förvaltningsdomstolarna medan ärenden som angår allmän ordning och säkerhet ankommer på samhällets administrativa organ.

Förslaget har fått ett blandat mottagande. Skytteförbundens överstyrelse och – med viss tvekan – JK har ansett sig kunna godta förslaget. Göta hovrätt och kammarrätten i Jönköping har förordat att de aktuella ärendena skall kunna fullföljas till kammarrätt. Kammarrätten i Jönköping har därvid sagt sig utgå ifrån att det i det helt övervägande antalet fall är fråga om sådana återkallelsegrunder som fysisk eller psykisk sjukdom – däri inbegripet alkoholism och läkemedelsmissbruk av skilda slag – samt brott mot jaktlagstiftningen och brott innefattande hot eller våld. Fråga är således inte om rikets säkerhet utan om att skydda enskilda personer eller att förhindra lagbrott. Säkerhets- och ordningssynpunkterna är enligt kammarrätten under sådana omständigheter knappast av det slag som nödvändiggör avgörande på regeringsnivå. De remissinstanser som företräder vapensamlarintressenter har förordat att talan skall få föras hos en särskild nämnd, knuten till RPS.

Kammarrätten i Stockholm och Jägarnas riksförbund–Landsbygdens jägare har förordnat att gällande ordning behålls. Kammarrätten har framhållit att återkallelseärendena måste anses ha större betydelse för den enskilde än tillståndsärendena och att det därför synes skäligt att besvär även i fortsättningen kan anföras över länsstyrelsernas återkallelsebeslut. I och för sig skulle besvärärenden i vapenfrågor väl kunna prövas av kammarrätt, men den allmänna utvecklingen får enligt vad kammarrätten påpekar anses vara sådan att det numera i ännu högre grad än tidigare bör

läggas vikt vid ordnings- och säkerhetssynpunkter när ärendena prövas. Kammarrätten anser därför, i likhet med vad som anförs i departementspromemorian, att ärendena inte bör tillföras förvaltningsdomstol. Det synes enligt kammarrätten också ligga ett visst värde i att regeringen genom handläggningen av dessa ärenden får en inblick i hur lagstiftningen fungerar i praktiken.

För egen del anser jag liksom de domstolar som har yttrat sig i ärendet att det bl. a. av rättssäkerhetsskäl inte är tillrådligt att i enlighet med promemorieförslaget avskära rätten till besvär i de aktuella återkallelseärendena. Jag anser emellertid starka skäl tala för att önskemålet om att nedbringa antalet besvärärenden hos regeringen tillgodoses på detta område, låt vara att det här inte rör sig om en kvantitativt sett mera betydande ärendegrupp. Att låta talan få föras till RPS eller en till denna knuten nämnd är olämpligt, bl. a. med hänsyn till att RPS inte prövar ärenden som angår enskilda personer utanför polisväsendet. Jag har förståelse för de synpunkter som kammarrätten i Stockholm har fört fram men anser ändå att ärendenas karaktär är sådan, att det ter sig naturligt att föra över besvärsprövningen till förvaltningsdomstolarna. Kammarrätterna handlägger ju f. n. ett betydande antal mål i vilka det är fråga om en enskild persons lämplighet för en viss verksamhet eller för ett visst samhällsförtroende. Jag behöver bara erinra om körkortsmålen.

Med hänvisning till det anförda förordar jag att besvär över länsstyrelsernas beslut i ärenden om återkallelse av vapentillstånd i fortsättningen skall föras hos kammarrätterna i stället för hos regeringen. Jag anser inte att det finns tillräckliga skäl vare sig att låta samtliga besvärsmål fullföljas till en av kammarrätterna eller att förbjuda fullföljd till regeringsrätten.

I promemorian har inte föreslagits någon ändring i besvärssystemet vad gäller frågor om tillstånd och återkallelse av tillstånd att driva vapenhandel. Denna innebär att länsstyrelsernas beslut överklagas till regeringen. Även jag anser att gällande ordning här bör behållas. I dessa ärenden gör sig ju delvis andra aspekter gällande än när fråga är om enskilda personers vapentillstånd.

När det gäller besvärsprövningen i länsstyrelsen är jag inte beredd att i detta sammanhang gå närmare in på den i promemorian och av någon remissinstans berörda frågan om länspolischefens expedition bör behålla beredningsansvaret eller om detta bör ankomma på någon annan arbetsenhet inom länsstyrelsen. Sådana frågor regleras i den diarieplan för länsstyrelsen som regeringen fastställer. Här kan bl. a. övervägandena i den polisberedning som regeringen inom kort avser att tillkalla (prop. 1980/81: 13, JuU 1980/81: 24, rskr 1980/81: 210) få betydelse.

2.3.19 Startvapen m. m.

Vapenlagens regler om tillståndsplikt m. m. gäller f. n. inte s. k. startvapen (2 § 4). Till sådana hänförs enligt praxis vapen med vilka lösa skott kan

avlossas men projektiler inte kan skjutas ut genom vapenloppet. Startvapen har dock ofta en utformning som medger att de efter en tämligen enkel ändring kan användas som skjutvapen. I ett sålunda ändrat skick faller de under vapenlagen och får inte innehas utan tillstånd.

Justitiekommittén har i ett av riksdagen godtaget betänkande (JuU 1978/79: 1) konstaterat att försäljningen av bl. a. startvapen och vapenrepliker dvs. avbildningar av gamla vapentyper har ökat under senare tid samt att dessa föremål har kommit till användning i brottslig verksamhet. Utskottet har uttalat att utvecklingen efter vapenlagens tillkomst är oroande och att det nu finns skäl att överväga lagstiftning för att reglera hanteringen av startvapen och vapenrepliker. En sådan lagstiftning bör enligt utskottets mening föregås av en inventering av vapenmarknaden.

I promemorian förordas en inventering av marknaden när det gäller start- och skrämskottvapen samt vapenrepliker. I samband med en sådan inventering bör en klassificering ske av förekommande typer av dessa produkter. Först därefter bör enligt promemorian ställning tas till frågan om vissa av dessa vapen bör kontrolleras. I promemorian föreslås att en sådan inventering och klassificering görs av rikspolisstyrelsen i samråd med statens kriminaltekniska laboratorium.

Förslaget har tillstyrkts av polischefs- och länspolischefsföreningarna samt av kriminaltekniska laboratoriet. För det fall att en undersökning kommer till stånd bör denna enligt laboratoriets mening omfatta även s. k. signalvapen.

Laboratoriet har dessutom upplyst att man i många fall funnit att innehavaren av startvapen har ändrat vapnet i uppenbar avsikt att sedan kunna skjuta något slag av skarp ammunition men att ändringen av någon anledning inte har lyckats helt. Vid prov med sådana vapen har det inte alltid varit möjligt att skjuta ut projektiler. Enligt laboratoriets mening är det i sådana fall ofta en ren tillfällighet att vapnet inte fungerar. Vid bedömning av sådana vapen har laboratoriets uppfattning genomgående varit att vapnen faller under vapenlagens bestämmelser om skjutvapen trots att projektiler inte kunnat skjutas ut ur dem. Detta ställningstagande synes dock sakna reellt stöd i nu gällande vapenlag. Med hänsyn till att många fall av denna karaktär behandlas årligen är det enligt laboratoriet angeläget att denna oklarhet rättas till.

Även jag anser att en undersökning på området bör omfatta inte bara den av riksdagen begärda marknadsinventeringen utan även en klassificering av de olika typerna av startvapen och vapenrepliker i den mån det behövs för att man skall nå fram till en ändamålsenlig reglering. Undersökningen bör även omfatta signalvapen. Jag avser att senare denna dag för regeringen anmäla frågan om ett uppdrag till rikspolisstyrelsen och kriminaltekniska laboratoriet i enlighet härmed.

Den oklarhet i nuvarande reglering som kriminaltekniska laboratoriet har pekat på bör lämpligen undanröjas i detta sammanhang. Jag förordar

att det i 2 § 4 VL uttryckligen anges att undantaget från vapenlagens tillämpningsområde i fråga om startvapen inte gäller, om vapnet har ändrats i syfte att det skall kunna användas som skjutvapen.

2.4 Ikraftträdande

Huvudparten av de ändringar i vapenlagen som här har förordats bör träda i kraft den 1 januari 1982. De ändringar i vapenlagen som är knutna till Sveriges tillträde till den europeiska vapenkonventionen bör dock inte träda i kraft förrän samtidigt med konventionen. Jag förordar därför att det överläts åt regeringen att bestämma tidpunkten för dessa ändringars ikraftträdande.

3 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom justitiedepartementet upprättats förslag till lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176). Förslaget bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 4*.

4 Specialmotivering

1 §

Paragrafen innehåller föreskrifter om vad som enligt vapenlagen skall räknas som skjutvapen. I paragrafens första stycke punkten 1 har som exempel på projektil nämnts – förutom kula och hagel – även harpun. Avsikten är att tydligare markera att harpunvapen kan falla under lagens tillämpningsområde. Harpunvapen med begränsad effekt avses dock fortfarande vara undantagna enligt den klassificering som förutsätts i 5 §. Vad gäller tillståndsplikt för s. k. armborst vill jag hänvisa till vad som har uttalats i prop. 1973: 166 s. 136–137.

Ändringen i andra stycket b innebär att trumma till revolver har tagits in bland de föremål och tillbehör som skall jämföras med skjutvapen vid tillämpningen av vapenlagen.

2 §

Ändringen i punkten 1 innebär att årsgränsen – f. n. 1860 – för tillståndsplikt för äldre vapen flyttas fram. Undantag gäller dock för vapen som är avsedda för gastäta enhetspatroner. Dessa omfattas av vapenlagens bestämmelser oavsett tillverkningsår. Övriga vapen blir tillståndsfria om de har tillverkats före år 1890. Detta gäller främst äldre framladdningsvapen.

Undantaget i punkten 2 för bultpistoler har justerats så att det enligt den

nya lydelsen omfattar alla bultpistoler som är avsedda för byggnadsarbete och andra arbetsverktyg avsedda för industriellt eller därmed jämförligt bruk. Härigenom undantas från lagens tillämpningsområde t.ex. olika typer av skjutapparater för att ta upp avtappningshåll i smältugnar, s.k. Kiln Guns, och liknande anordningar såsom s.k. kabelkanoner, varmed mejslar skjuts in i en jordkabel för att man skall kontrollera om kabeln är spänningslös.

Det undantag som enligt punkt 4 föreskrivs för startvapen har ändrats på det sättet att det inte omfattar ett sådant vapen, om det har ändrats i syfte att en projektil skall kunna skjutas ut ur vapnet på ett sådant sätt som anges i 1 § 1. Genom den ändrade lydelsen blir det klart att den som utan tillstånd innehar ett i angivet syfte ändrat startvapen kan fällas till ansvar även om det vid provskjutning inte skulle gå att avlossa en projektil.

4 §

I paragrafens ingress har på förslag av rikspolisstyrelsen även 26 § räknats upp bland de bestämmelser som gäller för tillståndsfri ammunition. Det innebär bl. a. att sådan ammunition måste förvaras under lås.

I punkt 2 har tillagts projektil för harpunvapen.

I punkt 5 har uttrycket "laddningshylsa" tagits bort i lagtexten eftersom detta, som statens kriminaltekniska laboratorium har påpekat vid remissbehandling, täcks av begreppet "patronhylsa".

Ändringen i punkt 6 innebär att en för gevär avsedd kulpatron liksom tändhatt därtill i fortsättningen blir tillståndsfri, i den mån inte regeringen för viss typ av sådan ammunition har föreskrivit annorlunda. Undantaget tar framför allt sikte på ammunition i kaliber 5,6×15 R eller annan kortare ammunition till salongsgevär. En bestämmelse härom kommer att tas in i vapenkungörelsen.

5 §

Ändringen i andra stycket syftar till att markera att harpunvapen med begränsad effekt inte är tillståndspliktiga. För att tillståndsplikt skall anses föreligga torde få krävas att vapnets räckvidd vid normal användning på land inte oväsentligt överstiger tre meter (jfr NJA 1977: 120). I 49 § ges bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om vilka harpunvapen som inte omfattas av undantagsbestämmelsen.

I tredje stycket har gjorts redaktionella jämkningar med hänsyn till de nya reglerna i 25 a § om skrotning och i 26 § om deponering.

6 §

En redaktionell jämkning har vidtagits i paragrafen med anledning av de nyssnämnda reglerna om skrotning och deponering.

8 §

Kretsen av dem som kan meddelas tillstånd att inneha vapen har utvidgats till att omfatta även huvudman för museum som kan ha ett berättigat behov av att låta vapen ingå i sina samlingar. Den nya föreskriften är emellertid begränsad till att avse muséer som ägs av landsting, kommun eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn eller som åtnjuter statsbidrag enligt särskilda föreskrifter. Därmed åsyftas i första hand förordningen (1977: 546) om statsbidrag till regionala muséer.

9 §

Genom ändringen i paragrafens första stycke har uteslutits den nuvarande bestämmelsen om att tillstånd till innehav av jaktvapen som har förvärvats genom familjerättsligt fång kan meddelas utan behovsprövning. I stället har förutsättningen för att man skall få tillstånd att inneha vapen med särskilt affektionsvärde förtydligats. Prövningen skall alltså i första hand gälla inte vapnets beskaffenhet utan ägarens relation till vapnet. Har det förvärvats genom arv och varit i arvlåtarens ägo under lång tid eller av denne exempelvis vunnits som tävlingspris, bör normalt tillstånd lämnas. Det saknar härvid betydelse om fråga är om jakt- eller målskjutningsvapen. Jag vill här hänvisa till den möjlighet som enligt 10 § föreligger att förse tillståndet med villkor att vapnet skall göras varaktigt obrukbart. De tillstånd som har meddelats enligt bestämmelsen i dess nuvarande lydelse har givetvis fortfarande giltighet.

I paragrafens andra stycke har uttrycket "fickvapen" i förtydligande syfte bytts ut mot "enhandsvapen" och uttrycket "automatvapen" mot "helautomatiskt vapen". Det är att märka att synnerliga skäl alltid måste föreligga för att tillstånd skall få meddelas till innehav av sådant vapen som avses i andra stycket, således även om vapnet har prydnads- eller affektionsvärde.

10 §

I paragrafen har införts en möjlighet att tidsbegränsa tillstånd att inneha vapen för fall när det redan från början står klart att det inte är fråga om ett varaktigt behov. Möjligheten att tidsbegränsa ett tillstånd bör särskilt uppmärksammas när det gäller sådana vapen som omnämns i 9 § andra stycket VL.

Tidsbegränsning av ett tillstånd är inte obligatorisk utan bör alltid föregås av en skälighetsprövning. Svenska jägareförbundet har vid remissbehandlingen pekat på det fallet att någon söker tillstånd att inneha ett grovkalibrigt specialvapen avsett att användas vid en jakt utomlands. Ett sådant vapen är mycket dyrt och är ofta speciellt avpassat för innehavaren. Denne kan efter några år för en annan jaktresa på nytt ha behov av ett vapen av ifrågavarande slag. Enligt min mening talar övervägande skäl för att man i sådana och liknande fall inte tidsbegränsar tillståndet. Över

huvud taget bör den nya möjligheten att tidsbegränsa tillstånd tillämpas restriktivt.

12 §

I konsekvens med vad som föreslagits under 8 § har huvudman för museum tillagts bland de organ som kan meddelas tillstånd att förvärva ammunition. Klart är dock att det endast i undantagsfall torde vara aktuellt för ett museum att förvärva skarpladdad ammunition.

13 §

En jämkning av texten i nuvarande punkt 3 har vidtagits i förtydligande syfte. Avsikten härmed är att utmärka att vid tävlingsskjutning där flera föreningar deltar även inbjuden förening får tillhandahålla ammunition åt sina medlemmar liksom åt medlemmar av den inbjudande föreningen.

Som har anförts vid 4 § har kulammunition för gevär med undantag för viss salongsgevärsammunition släppts fri. Svenska pistolskytteförbundet har i sitt remissyttrande hävdad att skytteorganisationer bör medges rätt att utan särskilt tillstånd förvärva ammunition till pistol och revolver. Enligt min mening finns det skäl att befria sammanslutningar tillhörande det frivilliga statskontrollerade skyttet från tillståndsplikt för förvärv av denna typ av ammunition. Risker för missbruk måste bedömas som mycket obetydlig på grund av den kontroll som utövas inom denna skytterörelse. Befrielse från tillståndsplikt bör också gälla sådana sammanslutningar som omnämnes i 4 § 1 VK. En bestämmelse av denna innebörd har tagits in i en ny punkt 3 i paragrafen. Nuvarande punkt 3 blir därmed punkt 4.

16 §

Ändringen i punkt 1 är en följdändring med anledning av att huvudmän för vissa muséer enligt vad som har anförts vid 8 och 12 §§ i fortsättningen avses kunna få tillstånd att inneha vapen och att förvärva ammunition.

Den nya lydelsen av punkt 2 innebär en begränsning i den nuvarande rätten för svensk, dansk, finsk eller norsk medborgare att i vissa fall fritt få föra in skjutvapen från Danmark, Finland eller Norge. I fortsättningen gäller regeln enbart den som inte har sitt hemvist här i landet. Hemvist inom riket bör anses föreligga, om vederbörande är kyrkobokförd här.

22 §

I första stycket punkt 3 har i enlighet med promemoriaförslaget införts en möjlighet att låna ut tillståndsfria luft- eller fjädervapen till den som är under 15 år. Sådan utlåning förekommer f. n. bl. a. inom tivoli- och tivoli- och har såvitt känt inte i praktiken blivit föremål för beivran. Det krävs dock att vapnet innehas och används av den underårige i närvaro av upplåtaren. För att större överskådlighet skall uppnås har punkten i samband härmed ändrats redaktionellt.

I likhet med vad som skett i 9 § har uttrycket "fickvapen" ändrats till "enhandsvapen" och "automatvapen" till "helautomatiskt vapen" i punkterna 3 och 4.

I punkten 5 har gjorts en redaktionell jämkning med anledning av att ett särskilt kompetenskrav för jägare avses bli infört i enlighet med beslut av riksdagen (prop. 1977/78: 141), JuU 1977/78: 28, rskr 1977/78: 223.

Det nya *andra stycket* har föranletts av den europeiska vapenkonventionen. Som jag har anfört i den allmänna motiveringen måste vissa underrättelser lämnas från svensk sida enligt konventionen, och till en viss, låt vara mycket begränsad del måste dessa bygga på anmälningar från enskilda. I stycket föreskrivs att den som med stöd av 22 § lånar ut ett skjutvapen till någon som har hemvist i en konventionsstat omedelbart skall göra anmälan till polismyndigheten, om inte vapnet skall innehas och användas av låntagaren endast inom Sverige. Hemvist bör anses föreligga där vederbörande är kyrkobokförd. I administrativ ordning avses föreskrifter bli meddelade om skyldighet för den lokala polismyndigheten att vidarebefordra anmälningen till RPS. Vilka länder som är anslutna till vapenkonventionen kommer att anges i vapenkungörelsen.

Någon anmälningsskyldighet avses inte gälla i fråga om sådana vapen, vapendelar eller tillbehör till vapen som visserligen faller under vapenlagens tillämpningsområde men inte omfattas av den anmälningsskyldighet som Sverige enligt vad jag har förordat i den allmänna motiveringen skall förbinda sig att iakttä. Det gäller bl. a. obrukbara vapen, s. k. instickspipor, vapen med gas eller komprimerad luft som utskjutningsmedel och fjädervapen. Avsikten är att dessa undantag skall anges i vapenkungörelsen.

Bestämmelser om straff för den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot anmälningsskyldigheten finns i 38 a §.

23 §

Enligt vad som framgår av promemorian och remissyttrandena har paragrafen i dess gällande lydelse kunnat leda till tillämpningssvårigheter. För att innebörden skall bli otvetydig har enligt förslaget gjorts ett tillägg av det innehållet att den som har fått ett skjutvapen förklarat förverkat eller ett tillstånd till innehav av ett sådant vapen återkallat ändå får låna ett vapen, om han är berättigad att inneha ett vapen av samma typ som det som lånet avser. Att detta bör vara möjligt synes nämligen klart, men huruvida paragrafen i nuvarande lydelse ger utrymme för en sådan tolkning är som RPS och JK har påpekat något tveksamt. Vidare innebär ändringen i enlighet med promemoriaförslaget att den som har fått ett skjutvapen förklarat förverkat eller tillstånd till innehav av skjutvapen återkallat kan få låna ett vapen, om lånet avser en övning eller en tävling som äger rum under kontroll av en sammanslutning som avses i 8 §. Han har därigenom möjlighet att uppehålla skjutskickligheten exempelvis genom aktivt med-

lemskap i en skytteförening. En förutsättning är dock att polismyndigheten efter särskild begäran har lämnat tillstånd. Paragrafen har även ändrats redaktionellt.

25 a §

I denna paragraf ges de nya bestämmelserna om skrotning av vapen. Enligt *första stycket* får skjutvapen för skrotning lämnas till godkänd vapenhandlare eller vapenreparatör eller den som av polismyndighet annars har godkänts att motta och tillfälligt inneha vapen för skrotning. Ett sådant godkännande bör självfallet kunna begränsas till att endast avse vapen av viss typ. Vid prövningen av hithörande frågor skall polismyndigheten ta hänsyn till sökandens allmänna lämplighet att tillfälligt inneha vapen av det slag som det är fråga om. Lämnas vapen för skrotning till annan än som har angetts nyss utan att denne skaffar sig vanlig licens för vapnet kan ansvar för olaga upplåtelse eller innehav av vapen ifrågakomma.

Den som har lämnat ett vapen till skrotning skall enligt *andra stycket* senast en månad härefter göra anmälan till polismyndigheten. Vid anmälan skall fogas tillståndsbeviset, om det finns i behåll, och intyg eller annat bevis om skrotningen.

26 §

I *andra stycket* har angetts att ammunition skall förvaras i annat utrymme än vapen eller en för vapnets funktion vital vapendel. Undantag har dock gjorts för fall då förvaringen sker i säkerhetsskåp eller på annat från säkerhetssynpunkt jämförligt sätt.

I *tredje stycket* har införts möjlighet att under högst ett år deponera vapen hos annan, t. ex. vid en längre tids utlandsvistelse, sedan anmälan har gjorts till polismyndigheten. Att det i efterhand kan dokumenteras att anmälan har gjorts är väsentligt, eftersom annars ansvar för olagligt upplåtande eller innehav av vapen kan komma i fråga. Med anledning härav har föreskrivits att anmälan skall vara skriftlig. Godtas den föreslagna bestämmelsen av riksdagen, har jag för avsikt att föreslå regeringen att i vapenkungörelsen ta in en bestämmelse om att anmälan om förvaringen skall ske till polismyndigheten senast två veckor före överlämnandet, om inte särskilda skäl föreligger. Särskilda skäl för en senare anmälan kan vara t. ex. att vapeninnehavaren med kort varsel blivit tvungen att bege sig utomlands för en längre tid. Finner polismyndigheten att det är olämpligt att vapnet förvaras hos den som licensinnehavaren har anvisat, skall myndigheten naturligtvis se till att depositionen inte kommer till stånd. Detta kan lämpligen ske genom ett meddelande till tillståndsinnehavaren att denne inte bör överlämna vapnet till den av honom anvisade personen. I sådant fall har tillståndshavaren naturligtvis normalt rätt att få reda på anledningen därtill (jfr 14 och 15 §§ förvaltningslagen). Värgrar tillståndshavaren att medverka

till en lösning som framstår som godtagbar från säkerhetssynpunkt, har polismyndigheten i sista hand möjlighet att omhänderta vapnet. I undantagsfall kan en återkallelse av tillståndet bli aktuellt. För den som förvarar ett vapen gäller föreskrifterna om hur vapen i allmänhet skall förvaras liksom de särskilda föreskrifter i ämnet som kan ha meddelats vapeninnehavaren.

Med anledning av ett uttalande från JK vid remissbehandlingen vill jag framhålla att bestämmelsen har avsetts medge en liberal tillämpning. Den överlåter sålunda i stor utsträckning till den enskilde licensinnehavaren att avgöra när han anser sig förhindrad att taga vård om sitt vapen. Det ligger i sakens natur att någon närmare utredning från polismyndighetens sida inte är möjlig i dessa fall.

I *ffjärde stycket* har för tydlighetens skull föreskrivits att depositarien inte har rätt att använda vapnet, om han inte har vanligt innehavstillstånd. Bestämmelsen föreslås bli straffsanktionerad i 38 §.

28 a §

Paragrafen, som saknar motsvarighet i gällande lag, innehåller regler om transport av vapen.

I *första stycket* föreskrivs att skjutvapen som skickas med posten alltid skall vara assurerade. Denna föreskrift har straffsanktionerats i 38 §.

Anlitas annat transportföretag än posten, t. ex. en privat speditiönsfirma, bör givetvis transportföretaget tillse att betryggande åtgärder vidtas för att förhindra obehörig åtkomst av vapnen eller ammunitionen. Detta har angetts i *andra stycket*. Det har förutsatts att RPS vid behov utarbetar allmänna råd härom efter samråd med berörda företag liksom statens järnvägar, som dock formellt inte omfattas av bestämmelsen (jfr 49 § VL).

I de fall då tillståndsinnehavaren själv transporterar ett vapen gäller föreskriften i 26 § första stycket. Denne är sålunda skyldig att ta sådan vård om egendomen att fara inte uppkommer att den åtkoms av någon obehörig. En broschyr om hur vapen bör förvaras under resor och vid uppehåll i skjutning distribueras f. n. till bl. a. alla landets polisdistrikt. Informationen har utarbetats av RPS i samarbete med skytteförbundens överstyrelse.

28 b §

I paragrafen, som är föranledd av den europeiska vapenkonventionen, föreskrivs anmälningsplikt för den som avser att för personligt bruk föra ut ett skjutvapen ur riket till en stat som är ansluten till konventionen. Enligt konventionen är den obligatoriska underrättelseskyldigheten i sådana fall begränsad till situationer då vapnet förs ut varaktigt ("permanently"), varmed enligt den officiella kommentaren skall förstås tider på mer än tre månader. För att tolkningssvårigheter skall förebyggas har denna tidsgräns direkt angetts i lagen.

Jag får i övrigt hänvisa till vad jag har anfört vid 22 § andra stycket.

29 §

Genom det nya andra stycket har en grund för återkallelse införts som saknar motsvarighet i gällande lag. Den gäller för pistol eller annat enhandsvapen liksom för kulsprutepistol eller annat automatvapen, dvs. vapen för vilka innehavstillstånd inte meddelas utan synnerliga skäl. Stycket innebär att återkallelse kan ske om synnerliga skäl inte längre föreligger. Återkallelse skall dock underlåtas, om en sådan åtgärd med hänsyn till att vapnet har affektionsvärde för ägaren eller av annan orsak bedöms vara oskälig och anledning saknas att räkna med möjligheten av att vapnet skall komma att missbrukas. Det ligger i sakens natur att vid den bedömning som skall göras enligt paragrafen också tas hänsyn till vapnets användningsområde. Den som t. ex. innehar vapen för jaktändamål bör inte, utan tungt vägande skäl, fräntas rätten att inneha en s. k. grytpistol, ett vapen som från säkerhetssynpunkt är av mindre farligt slag.

32 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om omhändertagande av skjutvapen vid risk för missbruk. I praxis har ibland uppkommit tvekan om hur dessa skall tillämpas när det gäller skutvapen som får innehas utan tillstånd. Att avsikten har varit att även sådana – t. ex. luftvapen med begränsad effekt – skall kunna omhändertas vid en akut missbruksrisk torde i och för sig vara klart (jfr JuU 1973: 38 s. 17–27). På samma sätt som när ett tillståndspliktigt vapen har omhändertagits och tillståndet inte återkallas bör givetvis då vapnet återlämnas, så snart det skäligen kan antas att risk för missbruk inte längre föreligger. För att detta skall framgå klart har tredje stycket förtydligats. Understrykas bör att i de nu berörda situationerna paragrafen inte kan anses grunda någon befogenhet att verkställa annat än helt kortvariga omhändertaganden. Ett varaktigt omhändertagande av ett vapen från det allmännas sida förutsätter att det föreligger grund för inlösen eller förverkande. Ärenden av detta slag bör givetvis handläggas med största skyndsamhet.

33 §

I paragrafen, som behandlar frågan om när inlösen av skjutvapen och därtill hörande ammunition skall ske, har punkt 4 utvidgats till att omfatta även beslut av åklagare att inte föra talan om förverkande i fråga om skjutvapen som innehas av någon som inte är berättigad därtill. En åklagare skall sålunda inte behöva föra talan vid domstol enbart för att få inlösen till stånd.

34 §

I första stycket har införts en följdändring till bestämmelsen i 25 a § om skrotning av skjutvapen.

35 §

I paragrafen har angetts att tillståndsbevis eller motsvarande handling skall lämnas till polismyndigheten när vapen och ammunition skall inlösas inte bara när inlösen sker enligt 33 § 1 utan även när 33 § 2–4 tillämpas. Med motsvarande handling avses deklaraationsbevis eller anmälningsbevis enligt äldre författningar eller övergångsbestämmelser till dessa.

38 §

Genom tillägg till punkt 2 har de nya föreskrifterna i 26 § fjärde stycket och 28 a § första stycket straffsanktionerats. Ändringen i punkt 3 av paragrafen är en följdändring till förslaget i 8 § om att museum skall kunna få tillstånd att inneha vapen.

38 a §

Paragrafen innehåller bestämmelser om straff för den som bryter mot de föreskrifter om anmälan som gäller vid skrotning eller mot de nya föreskrifter om anmälningskyldighet som har föranletts av den europeiska vapenkonventionen.

42 §

Paragrafen har ändrats så att länsstyrelsens beslut om återkallelse enligt 29 och 30 §§ VL inte längre skall överklagas till regeringen. Talan mot sådant beslut skall i stället föras hos kammarrätten.

48 §

I huvudsaklig överensstämmelse med promemoriaförslaget har paragrafen redaktionellt förtydligats, så att det uttryckligen framgår att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter även om utbildning. Sådana föreskrifter torde nämligen bli nödvändiga i samband med att man inför det utvidgade kompetensprov för jägare som riksdagen har beslutat (prop. 1977/78: 141, JuU 1977/78: 28, 1977/78: 323).

49 §

I paragrafen har endast gjorts följdändringar och andra redaktionella justeringar.

Ikraftträdande m. m.

De föreskrifter som föranleds av en svensk anslutning till den europeiska vapenkonventionen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Avsikten är att regeringen skall förordna om ikraftträdande vid den tidpunkt då konventionen träder i kraft i förhållande till Sverige. Övriga ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 1982. Övergångsbestämmelsen tar främst sikte på trumma till revolver som blir tillståndspliktig enligt de nya bestämmelserna men kan undantagsvis bli tillämplig även i annat

fall, t. ex. om någon skulle inneha ett vapen avsett för enhetspatroner som tillverkats före år 1860 eller om någon med hemvist i Sverige med stöd av 16 § 2 har infört ett vapen till riket omedelbart före ikraftträdandet.

5 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176).

European convention on the control of the acquisition and possession of firearms by individuals

The member States of Council of Europe, signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its Members;

Considering the threat posed by the increasing use of firearms in crime;

Conscious of the fact that such firearms are often obtained abroad;

Desirous of instituting on an international scale effective methods of controlling the movement of firearms across frontiers;

Aware of the need to avoid measures that may hamper legitimate international trade or result in impracticable or unduly onerous frontier controls that conflict with modern goals of freedom of movement of goods and of persons,

Have agreed as follows:

CHAPTER I

Definitions and general provisions

Article 1

For the purposes of this Convention:

a. "firearm" has the meaning assigned to it in Appendix I to this Convention;

b. "person" shall also mean a legal person having a place of business in the territory of a Contracting Party;

c. "dealer" means a person whose trade or business consists wholly or partly in the manufacture, sale, purchase, exchange or hire of firearms;

d. "resident" refers to a person who has habitual residence in the territory of a Contracting Party within the meaning of rule No. 9 of the Annex to Resolution (72) 1 of the Committee of Ministers of the Council of Europe.

Convention européenne sur le contrôle de l'acquisition et de la détention d'armes à feu par des particuliers

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires de la présente Convention,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses Membres;

Considérant la menace que constitue l'usage croissant d'armes à feu à des fins criminelles;

Conscients du fait que ces armes à feu sont souvent acquises à l'étranger;

Désireux d'instituer sur le plan international des méthodes efficaces de contrôle des mouvements d'armes à feu par-delà les frontières;

Conscients de la nécessité d'éviter des mesures susceptibles d'entraver le commerce international licite ou de se traduire aux frontières par des contrôles inapplicables ou excessivement onéreux, en contradiction avec les objectifs modernes de liberté de mouvement des biens et des personnes,

Sont convenus de ce qui suit :

CHAPITRE I

Définitions et dispositions générales

Article 1

Aux fins de la présente Convention :

a. le terme « arme à feu » a le sens qui lui est attribué à l'Annexe I à la présente Convention;

b. le terme « personne » désigne également une personne morale ayant un établissement sur le territoire d'une Partie Contractante;

c. le terme « armurier » désigne une personne dont l'activité professionnelle consiste en tout ou en partie dans la fabrication, la vente, l'achat, l'échange ou la location d'armes à feu;

d. le terme « résident » désigne une personne ayant sa résidence habituelle sur le territoire d'une Partie Contractante, au sens de la Règle N° 9 de l'Annexe à la Résolution (72) 1 du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe.

Europeisk konvention om kontroll av enskilda personers införskaffande och innehav av skjutvapen

Signatärstaterna, medlemmar av Europarådet,

vilka beaktar att Europarådets ändamål är att uppnå en fastare enhet mellan dess medlemmar; vilka beaktar det hot som en ständigt ökande användning av skjutvapen i brottsligt syfte innebär;

vilka är medvetna om att dessa skjutvapen ofta införskaffas i utlandet;

vilka önskar införa effektiva metoder på det internationella planet för kontroll av skjutvapens överskridande av gränserna;

som är medvetna om nödvändigheten att undvika åtgärder som skulle kunna hindra legal internationell handel eller ge upphov till gränskontroller som är omöjliga att tillämpa eller alltför kostnadskrävande och som strider mot moderna strävanden mot varors och personers fria rörlighet,

har överenskommit om följande:

KAPITEL I

Definitioner och allmänna bestämmelser

Artikel 1

I denna konvention

a. har uttrycket "skjutvapen" den innebörd som anges i bilaga I till denna konvention;

b. avses med uttrycket "person" även juridisk person som har sitt säte inom fördragslutande parts territorium;

c. avses med uttrycket "handlare" en person vars affärsrörelse helt eller delvis består i tillverkning, försäljning, uppköp, byte eller uthyrning av skjutvapen;

d. avses med uttrycket "bosatt" en person som har varaktig hemvist inom fördragsslutande parts territorium i den mening som avses i regel nr 9 i bilagan till Europarådets ministerkommittés resolution (72) 1.

Article 2

The Contracting Parties undertake to afford each other mutual assistance through the appropriate administrative authorities in the suppression of illegal traffic in firearms and in the tracing and locating of firearms transferred from the territory of one State to the territory of another.

Article 3

Each Contracting Party shall remain free to prescribe laws and regulations concerning firearms provided that such laws and regulations are not incompatible with the provisions of this Convention.

Article 4

This Convention does not apply to any transaction concerning firearms to which all the parties are States or acting on behalf of States.

CHAPTER II

Notification of transactions

Article 5

1. If a firearm situate within the territory of a Contracting Party is sold, transferred or otherwise disposed of to a person resident in the territory of another Contracting Party, the former Party shall notify the latter in the manner provided in Articles 8 and 9.

2. For the purpose of the application of the provisions of paragraph 1 of this Article, each Contracting Party shall take the steps necessary to ensure that any person who sells, transfers or otherwise disposes of a firearm situate within its territory shall furnish particulars of the transaction to the competent authorities of that Party.

Article 6

If a firearm situate within the territory of a Contracting Party is transferred permanently and without change in the possession thereof to the territory of another Contracting Party,

Article 2

Les Parties Contractantes s'engagent à se prêter mutuellement assistance par l'intermédiaire des autorités administratives appropriées, pour la répression des trafics illicites d'armes à feu et pour la recherche et la découverte des armes à feu transférées du territoire d'un Etat dans le territoire d'un autre.

Article 3

Chaque Partie Contractante reste libre d'édictier des lois et règlements relatifs aux armes à feu sous réserve que ces lois et règlements ne soient pas incompatibles avec les dispositions de la présente Convention.

Article 4

La présente Convention ne s'applique pas aux transactions portant sur des armes à feu, dans lesquelles toutes les parties sont des Etats ou agissent pour le compte d'Etats.

CHAPITRE II

Notification des transactions

Article 5

1. Si une arme à feu se trouvant sur le territoire d'une Partie Contractante est vendue, transférée ou cédée à quelque titre que ce soit à une personne résidant sur le territoire d'une autre Partie Contractante, la première Partie donne notification à la seconde, selon les modalités prévues aux articles 8 et 9.

2. Pour l'application des dispositions du paragraphe 1 du présent article, chaque Partie Contractante prend les mesures nécessaires afin que toute personne qui vend, transfère ou cède à quelque titre que ce soit une arme à feu se trouvant sur son territoire, fournisse des renseignements sur la transaction aux autorités compétentes de cette Partie.

Article 6

Si une arme à feu se trouvant sur le territoire d'une Partie Contractante est transférée de façon permanente et sans modification dans la possession sur le territoire d'une

Artikel 2

De fördragsslutande parterna åtager sig att lämna varandra ömsesidigt bistånd genom vederbörande administrativa myndigheter vid bekämpande av olaglig trafik med skjutvapen samt vid spårande och lokalisering av skjutvapen som överförs från en stats territorium till en annans.

Artikel 3

Det skall stå varje fördragsslutande part fritt att utfärda lagar och förordningar rörande skjutvapen, förutsatt att sådana lagar och förordningar inte står i strid med bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 4

Denna konvention är inte tillämplig på vapentransaktioner där parterna är stater eller företräder stater.

KAPITEL II**Underrättelse om transaktioner***Artikel 5*

1. Om ett skjutvapen som finns inom en fördragsslutande parts territorium säljs, överförs eller på annat sätt överlämnas till person bosatt inom annan fördragsslutande parts territorium, skall den förstnämnda parten underrätta den senare på det sätt som avses i artiklarna 8 och 9.

2. För tillämpning av bestämmelserna i denna artikels punkt 1 skall varje fördragsslutande part vidta nödvändiga åtgärder för att försäkra sig om att varje person som säljer, överför eller på annat sätt överläter ett skjutvapen, som finns inom dess territorium, förser den partens behöriga myndighet med uppgifter om transaktionen.

Artikel 6

Om ett skjutvapen som finns inom en fördragsslutande parts territorium varaktigt och utan att äganderätten ändras överförs till annan fördragsslutande parts territorium, skall

the former Party shall notify the latter in the manner provided in Articles 8 and 9.

Article 7

The notifications referred to in Articles 5 and 6 shall also be made to the Contacting Parties through whose territory a firearm passes in transit when the State from whose territory it is sent deems such information to be useful.

Article 8

1. The notifications referred to in Articles 5, 6 and 7 shall be made as expeditiously as possible. The Contracting Parties shall use their best endeavours to ensure that notification is made prior to the transaction or the transfer to which it relates, failing which it shall be made as soon as possible thereafter.

2. The notifications referred to in Articles 5, 6 and 7 shall, in particular, indicate:

a. the identity, the number of passport or identity card and the address of the person to whom the firearm in question is sold, transferred or otherwise disposed of or of the person who is transferring a firearm permanently to the territory of another Contracting Party without change of possession;

b. the type, make and characteristics of the firearm in question as well as its number or any other distinguishing mark.

Article 9

1. The notifications referred to in Articles 5, 6 and 7 shall be made between such national authorities as the Contracting Parties shall designate.

2. When appropriate the notification may be sent through the International Criminal Policy Organisation (Interpol).

3. Any State shall, at the time of depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, indicate the authority to which notifications should be addressed. It shall forthwith notify the Secretary General of the Council of Europe of any subsequent modification of the identity of such authorities.

autre Partie Contractante, la première Partie en donne notification à la seconde, selon les modalités prévues aux articles 8 et 9.

Article 7

Les notifications visées aux articles 5 et 6 sont également faites aux Parties Contractantes à travers le territoire desquelles une arme à feu transite lorsque l'Etat de provenance de cette arme juge une telle information utile.

Article 8

1. Les notifications visées aux articles 5, 6 et 7 sont faites aussi rapidement que possible. Les Parties Contractantes s'efforcent de faire en sorte que la notification précède la transaction ou le transfert qu'elle concerne à défaut de quoi elle doit être faite le plus tôt possible après celle-ci.

2. Les notifications visées aux articles 5, 6 et 7 indiquent, notamment :

a. l'identité, le numéro de passeport ou de la carte d'identité et l'adresse de la personne à laquelle l'arme à feu en question est vendue, transférée ou cédée à quelque titre que ce soit ou de la personne qui transfère de façon permanente une arme à feu dans le territoire d'une autre Partie Contractante, sans modification dans la possession;

b. le type, la marque et les caractéristiques de l'arme à feu en question ainsi que son numéro ou tout autre signe distinctif.

Article 9

1. Les notifications visées aux articles 5, 6 et 7 sont faites entre les autorités nationales qui sont désignées par les Parties Contractantes.

2. Le cas échéant, les notifications peuvent être transmises par l'intermédiaire de l'Organisation Internationale de Police Criminelle (Interpol).

3. Tout Etat indique, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, l'autorité à laquelle les notifications doivent être adressées. Il notifie sans délai au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe toute modification ultérieure de l'identité de telles autorités.

den förstnämnda parten underrätta den senare på sätt som föreskrivs i artiklarna 8 och 9.

Artikel 7

De underrättelser som äsyftas i artiklarna 5 och 6 skall även lämnas till sådana fördragsslutande parter genom vilkas territorier ett skjutvapen transiteras, då den stat från vars territorium vapnet har skickats bedömer sådan information användbar.

Artikel 8

1. De underrättelser som avses i artiklarna 5, 6 och 7 skall lämnas så snabbt som möjligt. De fördragsslutande parterna skall på allt sätt bemöda sig om att underrättelsen föregår den transaktion eller den överföring till vilken den hänförs, och i motsatt fall att den lämnas så snart som möjligt därefter.

2. I de underrättelser som avses i artiklarna 5, 6 och 7 skall särskilt anges:

a. identitet, nummer på pass eller identitetskort samt adress till den person till vilken skjutvapnet i fråga sålts, överförts eller på annat sätt överlätits eller adress till den person som varaktigt och utan ägarbyte överför ett skjutvapen till annan fördragsslutande parts territorium;

b. ifrågavarande skjutvapens typ, fabrikat och kännemärken, liksom dess nummer eller annat utmärkande kännetecken.

Artikel 9

1. De underrättelser som avses i artiklarna 5, 6 och 7 skall utväxlas mellan de nationella myndigheter som de fördragsslutande parterna utser.

2. I förekommande fall kan underrättelserna översändas genom Internationella kriminalpolisorganisationen (Interpol).

3. Varje stat skall vid deponeringen av sitt instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning genom förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare ange den myndighet till vilken underrättelserna skall sändas. Den skall genast underrätta Europarådets generalsekreterare om varje byte eller annan ändring av myndigheten.

CHAPTER III

Double authorisation

Article 10

1. Each Contracting Party shall take the measures appropriate to ensure that no firearm situate within its territory is sold, transferred or otherwise disposed of to a person not resident there who has not first obtained authorisation from the competent authorities of the said Contracting Party.

2. This authorisation shall not be granted unless the competent authorities shall first have been satisfied that an authorisation in respect of the transaction in question has been granted to the said person by the competent authorities of the Contracting Party in which he is resident.

3. If this person takes possession of the firearm in the territory of the Contracting Party in which the transaction takes place, the authorisation referred to in paragraph 1 shall only be granted on the terms and conditions on which an authorisation would be granted in a transaction involving residents of the Contracting Party concerned. If the firearm is immediately exported, the authorities referred to in paragraph 1 are only obliged to ascertain that the authorities of the Contracting Party in which the said person is a resident have authorised this particular transaction or such transactions in general.

4. The authorisations referred to in paragraphs 1 and 2 of this Article may be replaced by an international licence.

Article 11

Any State shall, at the time of depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify which of its authorities is competent to issue the authorisations referred to in paragraph 2 of Article 10. It shall forthwith notify the Secretary General of the Council of Europe of any subsequent modification of the identity of such authorities.

CHAPITRE III

Double autorisation

Article 10

1. Chaque Partie Contractante prend les mesures propres à garantir qu'aucune arme à feu se trouvant sur son territoire ne sera vendue, transférée ou cédée à quelque titre que ce soit à une personne n'y étant pas résidente qui n'a pas obtenu au préalable l'autorisation des autorités compétentes de ladite Partie Contractante.

2. Cette autorisation n'est accordée que si les autorités compétentes susmentionnées se sont d'abord assurées qu'une autorisation concernant la transaction en question a été accordée à ladite personne par les autorités compétentes de la Partie Contractante où elle a sa résidence.

3. Si cette personne prend possession d'une arme à feu dans le territoire d'une Partie Contractante dans lequel la transaction s'effectue, l'autorisation visée au paragraphe 1 ne sera délivrée qu'aux termes et conditions dans lesquels une autorisation serait délivrée pour une transaction entre résidents de la Partie Contractante concernée. Si l'arme à feu est immédiatement exportée, les autorités visées au paragraphe 1 sont seulement obligées de s'assurer que les autorités de la Partie Contractante dans laquelle la personne réside ont autorisé cette transaction en particulier ou de telles transaction en général.

4. Les autorisations visées aux paragraphes 1 et 2 du présent article peuvent être remplacées par un permis international.

Article 11

Tout Etat, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, précise laquelle de ses autorités est compétente pour délivrer les autorisations visées au paragraphe 2 de l'article 10. Il notifie sans délai au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe toute modification ultérieure de l'identité de telles autorités.

KAPITEL III

Dubbelt tillstånd

Artikel 10

1. Varje fördragsslutande part skall vidta lämpliga åtgärder för att försäkra sig om att skjutvapen som finns inom dess territorium inte säljs, överförs eller på annat sätt överläts till person som inte är bosatt där, om inte denne först har beviljats tillstånd från i denna fördragsslutande parts behöriga myndigheter.

2. Sådant tillstånd får inte beviljas, om inte de behöriga myndigheterna först har förvärvat sig om att tillstånd för ifrågavarande transaktion har beviljats denna person av de behöriga myndigheterna i den fördragsslutande stat där han är bosatt.

3. Om denna person tar ett skjutvapen i besittning inom den fördragsslutande stats territorium där transaktionen äger rum, skall sådant tillstånd som avses i punkt 1 endast beviljas på samma grunder och villkor som ett tillstånd skulle ha beviljats på om transaktionen berört personer bosatta i vederbörande fördragsslutande stat. Utförs skjutvapnet omedelbart, är de i punkt 1 avsedda myndigheterna endast skyldiga att förvinna sig om att myndigheterna i den fördragsslutande stat där ifrågavarande person är bosatt har tillåtit just denna transaktion eller sådana transaktioner i allmänhet.

4. De tillstånd som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel kan ersättas med en internationell licens.

Artikel 11

Varje stat skall vid deponeringen av instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning närmare ange vilken av dess myndigheter som är behörig att utfärda de tillstånd som avses i artikel 10, 2. Den skall genast underrätta Europarådets generalsekreterare om varje byte eller annan ändring av myndigheten.

CHAPTER IV

Final provisions

Article 12

1. This Convention shall be open to signature by the member States of the Council of Europe. It shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2. The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of three months after the date of the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval.

3. In respect of any signatory State ratifying, accepting or approving it subsequently, the Convention shall come into force on the first day of the month following the expiration of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 13

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any non-member State to accede thereto. The decision containing this invitation shall be in accordance with Article 20. *d* of the Statute of the Council of Europe and receive the unanimous agreement of the member States of the Council of Europe which are Contracting Parties to the Convention.

2. Such accession shall be effected by depositing with the Secretary General of the Council of Europe an instrument of accession which shall take effect three months after the date of its deposit.

Article 14

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession or at any later date, by

CHAPITRE IV

Dispositions finales

Article 12

1. La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe. Elle sera soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt du troisième instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

3. Elle entrera en vigueur à l'égard de tout Etat signataire qui la ratifiera, l'acceptera ou l'approuvera ultérieurement, le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 13

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra inviter tout Etat non membre du Conseil à adhérer à la présente Convention. La décision concernant cette invitation sera prise en conformité avec l'article 20. *d* du Statut du Conseil de l'Europe et devra recevoir l'accord unanime des Etats membres du Conseil de l'Europe qui sont Parties Contractantes à la Convention.

2. L'adhésion s'effectuera par le dépôt, près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, d'un instrument d'adhésion qui prendra effet trois mois après la date de son dépôt.

Article 14

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2. Tout Etat peut, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, ou à tout autre

KAPITEL IV

Slutbestämmelser

Artikel 12

1. Denna konvention står öppen för undertecknande av Europarådets medlemsstater. Den skall ratificeras, godtagas eller godkännas. Instrument rörande ratifikation, godtagande eller godkännande skall deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

2. Konventionen träder i kraft första dagen i den månad som följer efter utgången av en period av tre månader efter den dag då det tredje instrumentet rörande ratifikation, godtagande eller godkännande har deponerats.

3. I förhållande till signatärstat som därefter ratificerar, godtager eller godkänner konventionen träder den i kraft första dagen i den månad som följer efter utgången av en period av tre månader efter den dag då dess instrument rörande ratifikation, godtagande eller godkännande har deponerats.

Artikel 13

1. Efter denna konventions ikraftträdande kan Europarådets ministerkommitté inbjuda varje stat som inte är medlem av rådet att ansluta sig till denna konvention. Beslut om sådan anslutning skall fattas i enlighet med artikel 20 d i Europarådets stadga och skall erhålla enhälligt godkännande från de medlemsstater i Europarådet som är fördragsslutande parter i konventionen.

2. Anslutning sker genom deponering hos Europarådets generalsekreterare av ett anslutningsinstrument, som träder i kraft tre månader efter den dag det har deponerats.

Artikel 14

1. Stat kan vid undertecknandet eller deponeringen av sitt instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning ange det område eller de områden på vilka konventionen skall tillämpas.

2. Stat kan vid deponeringen av sitt instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning, eller vid vilken

declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend this Convention to any other territory or territories specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings.

3. Any declaration made in pursuance of the preceding paragraph may, in respect of any territory mentioned in such declaration, be withdrawn by means of a notification addressed to the Secretary General. Such withdrawal shall take effect six months after the date of receipt by the Secretary General of such notification.

Article 15

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it avails itself of one or more of the reservations provided for in Appendix II to this Convention.

2. Any Contracting Party may wholly or partly withdraw a reservation it has made in accordance with the foregoing paragraph by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe which shall become effective as from the date of its receipt.

3. A Contracting Party which has made a reservation in accordance with paragraph 1 of this Article may not claim the application by any other Party of the provision on which the reservation has been made; it may, however, if its reservation is partial or conditional, claim the application of that provision insofar as it has itself accepted it.

Article 16

1. The Contracting Parties may not conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, except in order to supplement its provisions or facilitate application of the principles embodied in it.

2. However, should two or more Contracting Parties establish or have already established their relations in this matter on the basis of uniform legislation or a special sys-

moment par la suite, étendre l'application de la présente Convention, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, à tout autre territoire désigné dans la déclaration et dont il assure les relations internationales ou pour lequel il est habilité à stipuler.

3. Toute déclaration faite en vertu du paragraphe précédent pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 15

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, déclarer faire usage d'une ou plusieurs réserves figurant à l'Annexe II à la présente Convention.

2. Toute Partie Contractante qui a formulé une réserve en vertu du paragraphe précédent peut la retirer en tout ou en partie au moyen d'une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe et qui prendra effet à la date de sa réception.

3. La Partie Contractante qui a formulé une réserve en vertu du paragraphe 1 du présent article ne peut prétendre à l'application par une autre Partie de la disposition qui fait l'objet de la réserve; toutefois, elle peut, si la réserve est partielle ou conditionnelle, prétendre à l'application de cette disposition dans la mesure où elle l'a elle-même acceptée.

Article 16

1. Les Parties Contractantes ne peuvent conclure entre elles des accords bilatéraux ou multilatéraux relatifs aux questions réglées par la présente Convention que pour compléter les dispositions de celle-ci ou pour faciliter l'application des principes qui y sont contenus.

2. Toutefois, si deux ou plusieurs Parties Contractantes ont établi ou viennent à établir leurs relations sur la base d'une législation

som helst senare tidpunkt, genom förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare utsträcka konventionens tillämpning till annat område som anges i förklaringen och för vars internationella förbindelser staten svarar eller för vilket den är behörig åtaga sig förpliktelser.

3. Förklaring som har avgivits enligt föregående punkt kan beträffande varje i förklaringen angivet område återtagas genom ett meddelande ställt till generalsekreteraren. Sådant återtagande träder i kraft sex månader efter den dag då generalsekreteraren mottagit meddelandet.

Artikel 15

1. Stat kan vid undertecknandet eller vid deponeringen av instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning förklara att den begagnar sig av ett eller flera av de i bilaga II till denna konvention angivna förbehållen.

2. Fördragsslutande part som har gjort förbehåll enligt föregående punkt kan återtaga detta helt eller delvis genom en till Europarådets generalsekreterare ställd förklaring, som träder i kraft dagen för mottagandet av denna.

3. Fördragsslutande part som gjort förbehåll enligt denna artikels punkt 1 får inte göra anspråk på annan parts tillämpning av den bestämmelse som är föremål för detta förbehåll; däremot kan den, om förbehållet gäller delvis eller på vissa villkor, göra anspråk på tillämpning av denna bestämmelse i den utsträckning parten själv har godkänt den.

Artikel 16

1. De fördragsslutande parterna får inte ingå bilaterala eller multilaterala överenskommelser med varandra i frågor som behandlas i denna konvention utom för att göra tillägg till konventionens bestämmelser eller underlätta tillämpningen av dess principer.

2. Om två eller flera fördragsslutande parter upprättar eller redan har upprättat förbindelser grundade på en enhetlig lagstiftning

tem of their own, providing for more extensive obligations, they shall be entitled to regulate those relations accordingly notwithstanding the provisions of this Convention.

3. Contracting Parties ceasing in accordance with paragraph 2 of this Article to apply the terms of this Convention to their mutual relations in this matter shall notify the Secretary General of the Council of Europe to that effect.

Article 17

1. The European Committee on Crime Problems of the Council of Europe shall be kept informed regarding the application of this Convention and shall do whatever is needful to facilitate a friendly settlement of any difficulty which may arise out of its execution.

2. The European Committee on Crime Problems may, in the light of future technical, social and economic developments, formulate and submit to the Committee of Ministers of the Council of Europe proposals designed to amend or supplement the provisions of this Convention and in particular to alter the contents of Appendix I.

Article 18

1. In the event of war or other exceptional circumstances any Contracting Party may make rules temporarily derogating from the provisions of this Convention and having immediate effect. It shall forthwith notify the Secretary General of the Council of Europe of any such derogation and of its cesser.

2. Any Contracting Party may denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. Such denunciation shall take effect six months after the date of receipt by the Secretary General of such notification.

Article 19

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the

uniforme ou d'un régime particulier leur imposant des obligations plus étendues, elles ont la faculté de régler leurs rapports mutuels en la matière en se basant exclusivement sur ces systèmes nonobstant les dispositions de la présente Convention.

3. Les Parties Contractantes qui viendraient à exclure de leurs rapports mutuels l'application de la présente Convention, conformément au paragraphe 2 du présent article, adresseront à cet effet une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 17

1. Le Comité Européen pour les Problèmes Criminels du Conseil de l'Europe suit l'exécution de la présente Convention et facilite autant que de besoin le règlement amiable de toute difficulté à laquelle l'exécution de la Convention donnerait lieu.

2. Le Comité Européen pour les Problèmes Criminels peut, à la lumière de l'évolution technique, sociale et économique, formuler et soumettre au Comité des Ministres du Conseil de l'Europe des propositions en vue d'amender ou de compléter les dispositions de la présente Convention et, notamment, de modifier le contenu de l'Annexe I.

Article 18

1. En cas de guerre ou d'autres circonstances exceptionnelles, toute Partie Contractante pourra fixer des règles dérogeant temporairement aux dispositions de la présente Convention et ayant effet immédiat. Elle notifiera sans délai au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe une telle dérogation et sa cessation.

2. Toute Partie Contractante pourra dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Une telle dénonciation prendra effet six mois après la date de la réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 19

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil

eller ett särskilt system, som ålägger dem mera omfattande skyldigheter, skall de vara berättigade att reglera dessa förbindelser i enlighet härmed utan hinder av denna konvention.

3. Fördragsslutande parter som i enlighet med punkt 2 i denna artikel upphör att tillämpa konventionen på sina inbördes förbindelser skall underrätta Europarådets generalsekreterare om detta.

Artikel 17

1. Europarådets europeiska kommitté för brottsfrågor skall hållas underrättad om tillämpningen av denna konvention och skall i möjligaste mån underlätta en uppgörelse i godo av varje oenighet som kan uppstå i samband med denna tillämpning.

2. Den europeiska kommittén för brottsfrågor kan i ljuset av framtida teknisk, social och ekonomisk utveckling utforma och underställa Europarådets ministerkommitté förslag syftande till att ändra eller göra tillägg till bestämmelserna i denna konvention och särskilt att ändra innehållet i bilaga I.

Artikel 18

1. I händelse av krig eller andra exceptionella omständigheter kan fördragsslutande part fastställa regler med omedelbar verkan som temporärt avviker från denna konventions bestämmelser. Den skall omedelbart underrätta Europarådets generalsekreterare om införande och upphävande av sådan avvikelse.

2. Fördragsslutande part kan uppsäga denna konvention genom en till Europarådets generalsekreterare ställd förklaring. Uppsägningen träder i kraft sex månader efter den dag då generalsekreteraren mottagit underrättelsen.

Artikel 19

Europarådets generalsekreterare skall underrätta rådets medlemmar och stat som an-

Council and any State that has acceded to this Convention of:

a. any signature;
b. any deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

c. any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 12 and 13;

d. any declaration or notification received in pursuance of the provisions of Article 9, paragraph 3;

e. any declaration or notification received in pursuance of the provisions of Article 11;

f. any declaration or notification received in pursuance of the provisions of Article 14;

g. any reservation made in pursuance of the provisions of Article 15, paragraph 1;

h. the withdrawal of any reservation made in pursuance of the provisions of Article 15, paragraph 2;

i. any notification received in pursuance of the provisions of Article 16, paragraph 3, and concerning uniform legislation or a special system;

j. any notification received in pursuance of the provisions of Article 18, paragraph 1, and the date on which the derogation is made or ceases, as the case may be;

k. any notification received in pursuance of the provisions of Article 18, paragraph 2, and the date on which denunciation takes effect.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 28th day of June 1978, in English and in French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each of the signatory and acceding States.

Appendix I

A. For the purposes of this Convention "firearm" shall mean:

1. Any object which i. is designed or adapt-

ed to tout Etat ayant adhéré à la présente Convention :

a. toute signature;

b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;

c. toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément à ses articles 12 et 13;

d. toute déclaration ou notification reçue en application des dispositions du paragraphe 3 de l'article 9;

e. toute déclaration ou notification reçue en application des dispositions de l'articles 11;

f. toute déclaration ou notification reçue en application des dispositions de l'articles 14;

g. toute réserve formulée en application des dispositions du paragraphe 1 de l'articles 15;

h. le retrait de toute réserve effectué en application des dispositions du paragraphe 2 de l'articles 15;

i. toute notification reçue en applications des dispositions du paragraphe 3 de l'article 16 et relative à une législation uniforme ou à une régime particulier;

j. toute notification reçue en application des dispositions du paragraphe 1 de l'article 18 et la date à laquelle, selon le cas, la dérogation est faite ou cesse;

k. toute notification reçue en application des dispositions du paragraphe 2 de l'article 18 et la date à laquelle la dénonciation prendra effet.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Strasbourg, le 28 juin 1978, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats signataires et adhérents.

Annexe I

A. Aux fins de la présente Convention le terme « arme à feu » désigne:

1. Tout objet qui: i. est conçu ou adapté,

slutit sig till denna konvention om

- a. undertecknande;
- b. deponering av instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning;
- c. dagen för denna konventions ikraftträdande enligt artiklarna 12 och 13;
- d. förklaring eller underrättelse enligt artikel 9.3;
- e. förklaring eller underrättelse enligt artikel 11;
- f. förklaring eller underrättelse enligt artikel 14;
- g. förbehåll enligt artikel 15.1;
- h. återtagande av förbehåll enligt artikel 15.2;
- i. underrättelse enligt artikel 16.3 rörande enhetlig lagstiftning eller särskilt system;
- j. underrättelse enligt artikel 18.1 samt dag då avvikelsen, allt efter omständigheterna, införs eller upphör;
- k. underrättelse enligt artikel 18.2 samt dag då uppsägningen träder i kraft.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat denna konvention.

Som skedde i Strasbourg den 28 juni 1978, på engelska och franska, vilka båda texter äger lika vitsord, i ett enda exemplar, vilket skall förvaras i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekreterare skall översända bestyrkt avskrift därav till varje signatärstat och varje stat som anslutit sig.

Bilaga I

A. I denna konvention förstås med "skjutvapen"

- 1. Varje föremål som 1) är avsett till eller

ed as a weapon from which a shot, bullet or other missile, or a noxious gas, liquid or other substance may be discharged by means of explosive, gas or air pressure or by any other means of propulsion, and ii. falls within one of the specific descriptions below, it being understood that sub-paragraphs *a* to *f* inclusive and *i* include only objects utilising an explosive propellant:

- a.* automatic arms;
- b.* short arms with semi-automatic, repeating or single-shot mechanism;
- c.* long arms with semi-automatic or repeating mechanism with at least one rifled barrel;
- d.* single-shot long arms with at least one rifled barrel;
- e.* long arms with semi-automatic or repeating mechanism and smooth-bore barrel(s) only;
- f.* portable rocket launchers;

g. any arms or other instruments designed to cause danger to life or health of persons by firing stupefying toxic or corrosive substances;

h. flame-throwers meant for attack or defence;

i. single-shot long arms with smooth-bore barrel(s) only;

j. long arms with gas propellant mechanism;

k. short arms with gas propellant mechanism;

l. long arms with compressed air propellant mechanism;

m. short arms with compressed air propellant mechanism;

n. arms propelling projectiles by means of a spring only.

Provided always that there shall be excluded from this paragraph 1 any object otherwise included therein which:

i. has been permanently rendered unfit for use;

ii. on account of its low power is not subject to control in the State from which it is to be transferred;

iii. is designed for alarm, signalling, life saving, animal slaughtering, harpooning or for industrial or technical purposes on con-

pour servir d'arme par laquelle un plomb, une balle ou un autre projectile, ou une substance nocive gazeuse, liquide ou autre, peut être déchargé au moyen d'une pression explosive, gazeuse ou atmosphérique ou au moyen d'autres agents propulseurs, et ii. correspond à une des descriptions particulières ci-après, étant entendu que les alinéas *a* à *f* inclus et *i* ne comprennent que les objets à propulsion explosive:

a. armes automatiques;

b. armes courtes semi-automatiques ou à répétition ou à un coup;

c. armes longues semi-automatiques ou à répétition à un canon rayé au moins;

d. armes longues à un coup canon rayé au moins;

e. armes longues semi-automatiques ou à répétition à canon(s) lisse(s) seulement;

f. lance-roquettes portatifs;

g. toute arme ou autre instrument conçus de façon à causer un danger pour la vie ou la santé des personnes par la projection des substances stupéfiantes, toxiques et corrosives;

h. lance-flammes destinés à l'attaque ou à la défense;

i. armes longues à un coup à canon(s) lisse(s) seulement;

j. armes longues à propulsion à gaz;

k. armes courtes à propulsion à gaz;

l. armes longues à propulsion à air comprimé;

m. armes courtes à propulsion à air comprimé;

n. armes tirant des projectiles propulsés par un ressort seulement.

A condition que soit exclu de ce paragraphe 1er tout objet qui y serait autrement inclus mais qui:

i. a été rendu définitivement impropre à l'usage;

ii. n'est pas soumis dans le pays de provenance à un contrôle en raison de sa faible puissance;

iii. est conçu aux fins d'alarme, de signalisation, de sauvetage, d'abattage, de chasse ou pêche au harpon, ou destiné à des fins

tjänligt som ett vapen från vilket ett hagel, en kula eller annan projektil, eller en skadlig gas, vätska eller annat ämne kan skjutas ut med hjälp av krutladdning, gas eller komprimerad luft eller annat utskjutningsmedel och 2) faller inom de speciella beskrivningar som nämns i det följande, underförstått att avdelningar a t. o. m. f och i enbart inbegriper föremål där krutladdning används som utskjutningsmedel:

- a. automatvapen;
- b. korta vapen med halvautomatisk, repeter- eller ettskottmekanism;
- c. långa vapen med halvautomatisk eller repetermekanism med minst en räfflad pipa;
- d. ettskotts långa vapen med minst en räfflad pipa;
- e. långa vapen med halvautomatisk eller repetermekanism och enbart slättborrad pipa (pipor);
- f. bärbara anordningar för avfyrande av raketer;
- g. varje vapen eller apparat som är avsedd till att framkalla fara för en persons liv eller hälsa genom att avskjuta bedövande, giftiga eller frätande ämnen;

h. eldkastare avsedd för anfall eller försvar;

i. ettskotts långa vapen med slättborrad pipa (pipor);

j. långa vapen med gas som utskjutningsmedel;

k. korta vapen med gas som utskjutningsmedel;

l. långa vapen med komprimerad luft som utskjutningsmedel;

m. korta vapen med komprimerad luft som utskjutningsmedel;

n. vapen med vilken projektilen skjuts ut enbart med hjälp av en fjäder.

Från paragraf 1 skall alltid undantas varje föremål som

i. gjorts varaktigt obrukbart;

ii. på grund av sin begränsade effekt inte är föremål för kontroll i det land från vilket vapnet skall utföras;

iii. är avsett för alarm, signalgivning, livräddning, slakt, harpunering eller industriellt eller tekniskt ändamål under förutsätt-

dition that such objects are usable for the stated purpose only:

iv. on account of its antiquity is not subject to control in the State from which it is to be transferred.

2. The firing mechanism, chamber, cylinder or barrel of any object comprised in paragraph 1 above.

3. Any ammunition specially designed to be discharged by an object comprised in sub-paragraphs *a* to *f* inclusive, *i*, *j*, *k* or *n* of paragraph 1 above and any substance or matter specially designed to be discharged by an instrument comprised in sub-paragraph *g* of paragraph 1 above.

4. Telescope sights with light beam or telescope sights with electronic light amplification device or infrared device provided that they are designed to be fitted to any object comprised in paragraph 1 above.

5. A silencer designed to be fitted to any object comprised in paragraph 1 above.

6. Any grenade, bomb or other missile containing explosive or incendiary devices.

B. For the purposes of this Appendix:

a. "automatic" denotes a weapon which is capable of firing in bursts each time the trigger is operated;

b. "semi-automatic" denotes a weapon which fires a projectile each time the trigger alone is operated;

c. "repeating mechanism" denotes a weapon the mechanism of which in addition to the trigger must be operated each time the weapon is to be fired;

d. "single-shot" denotes a weapon whereof the barrel or barrels must be loaded before each shot;

e. "short" denotes a weapon with a barrel not exceeding 30 centimetres or whose overall length does not exceed 60 centimetres;

f. "long" denotes a weapon with a barrel exceeding 30 centimetres whose overall length exceeds 60 centimetres.

industrielles ou techniques à condition qu'il ne puisse être utilisé qu'à cet usage précis;

iv. n'est pas soumis dans le pays de provenance à un contrôle en raison de son ancienneté.

2. Le mécanisme de propulsion, la chambre, le barillet, ou le canon de tout objet compris dans le paragraphe 1er ci-dessus.

3. Toute munition expressément destinée à être déchargée par un objet compris dans les alinéas *a* à *f* inclus, *i*, *j*, *k* ou *n* du paragraphe 1er ci-dessus et toute substance ou matière expressément destinée à être déchargée par un instrument compris dans l'alinéa *g* du paragraphe 1er ci-dessus.

4. Les télescopes phares ou télescopes avec amplificateur électronique pour lumière infrarouge ou lumière résiduaire à condition qu'ils soient destinés à être montés sur un objet compris dans le paragraphe 1er ci-dessus.

5. Un silencieux destiné à être monté sur un objet compris dans le paragraphe 1er ci-dessus.

6. Toute grenade, bombe ou tout autre projectile contenant un dispositif explosif ou incendiaire.

B. Aux fins de la présente Annexe:

a. « arme automatique » désigne une arme qui peut tirer par rafales chaque fois que la détente est manipulée;

b. « arme semi-automatique » désigne une arme qui tire un projectile chaque fois que la détente seule est manipulée;

c. « arme à répétition » désigne une arme dont en plus de la détente un mécanisme doit être manipulé chaque fois qu'on fait tirer l'arme;

d. « arme à un coup » désigne une arme dont le ou les canons doivent être chargés avant chaque coup;

e. « arme courte » désigne une arme dont le canon ne dépasse pas 30 centimètres ou dont la longueur totale n'excède pas 60 centimètres;

f. « arme longue » désigne une arme dont le canon dépasse 30 centimètres, dont la longueur totale excède 60 centimètres.

ning att sådana föremål kan användas endast för det uppgivna ändamålet;

iv. på grund av sin ålder inte är föremål för kontroll i det land från vilket vapnet skall utföras.

2. Avfyringsmekanismen, patronläget, trumman eller pipan till varje föremål inbegripet i paragraf 1.

3. All ammunition som är särskilt avsedd för att skjutas ut av ett föremål som anges i punkterna a – f, i, j, k eller n i paragraf 1 och varje substans eller ämne som är särskilt avsett att skjutas ut av en sådan apparat som anges i punkt g i paragraf 1.

4. Prismakikare eller kikarsikten med elektronisk ljusförstoringsanordning eller infraröd anordning under förutsättning att de är avsedda att anbringas på något föremål som innefattas i paragraf 1.

5. Ljuddämpare som är avsedd att anbringas på något föremål som innefattas i paragraf 1.

6. Varje granat, bomb eller annan projektil som innehåller krutladdning eller annan tändanordning.

B. I denna bilaga anger:

a) "automatiskt" ett vapen med vilket det är möjligt att avfyrar salvor varje gång man påverkar avtryckaren;

b) "halvautomatiskt" ett vapen som avfyrar en projektil varje gång enbart avtryckaren påverkas;

c) "repetermekanism" ett vapen där en särskild mekanism utöver avtryckaren måste påverkas varje gång vapnet skall avfyras;

d) "ettskotts" ett vapen vars pipa eller pipor måste laddas före varje skott;

e) "kort" ett vapen med en pipa som i längd inte överskrider 30 centimeter eller vars totallängd inte överskrider 60 centimeter;

f) "lång" ett vapen med en pipa som är längre än 30 centimeter och vars totallängd överskrider 60 centimeter.

Appendix II

Any State may declare that it reserves the right:

a. not to apply Chapter II of this Convention in respect of any one or more of the objects comprised in sub-paragraphs *i* to *n* inclusive of paragraph 1 or in paragraphs 2, 3, 4, 5 och 6 or Appendix I to this Convention;

b. not to apply Chapter III of this Convention;

c. not to apply Chapter III of this Convention in respect of any one or more of the objects comprised in sub-paragraphs *i* to *n* inclusive of paragraph 1 or in paragraphs 2, 3, 4, 5 och 6 of Appendix I to this Convention;

d. not to apply Chapter III of this Convention to transactions between dealers resident in the territories of two Contracting Parties.

Annexe II

Tout Etat peut déclarer qu'il se réserve le droit:

a. de ne pas appliquer le Chapitre II de la présente Convention en ce qui concerne un ou plusieurs des objets compris dans le alinéas *i* à *n* inclus du paragraphe 1er ou dans les paragraphes 2, 3, 4, 5 ou 6 de l'Annexe I à la présente Convention;

b. de ne pas appliquer le Chapitre III de la présente Convention;

c. de ne pas appliquer le Chapitre III de la présente Convention en ce qui concerne un ou plusieurs des objets compris dans les alinéas *i* à *n* inclus du paragraphe 1er ou dans les paragraphes 2, 3, 4, 5 ou 6 de l'Annexe I à la présente Convention;

d. de ne pas appliquer le Chapitre III de la présente Convention aux transactions entre armuriers résidant sur les territoires de deux Parties Contractantes.

Bilaga II

Fördragsslutande part får förklara att den förbehåller sig rätten;

a. att inte tillämpa kapitel II i fråga om ett eller flera av de föremål som inbegrips i avdelningarna i t. o. m. n i paragraf 1 eller i paragraferna 2, 3, 4, 5 eller 6 i konventionens bilaga I;

b. att inte tillämpa kapitel III;

c. att inte tillämpa kapitel III i fråga om ett eller flera av de föremål som inbegrips i avdelningen i t. o. m. n i paragraf 1 eller i paragraferna 2, 3, 4, 5 eller 6 i konventionens bilaga I;

d. att inte tillämpa kapitel III i fråga om transaktioner mellan handlare bosatta inom två fördragsslutande parter territorier.

1 Förslag till

Lag om anmälan för underrättelse enligt den europeiska vapenkonventionen den 28 juni 1978

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Med vapen förstås i denna lag, med de undantag som nämns i 2 §, vapen eller delar av vapen som omfattas av bestämmelserna i vapenlagen (1973: 1176).

2 § Lagen gäller ej

1. obrukbart vapen, som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen,
2. särskild anordning som möjliggör att till ett skjutvapen används annan ammunition än vapnet är avsett för,
3. långt slätborrat skjutvapen med vilket endast ett skott kan avskjutas utan omladdning,
4. gas- luft- eller fjädervapen.

3 § Den som överlåter eller upplåter vapen till någon som har sitt hemvist i stat, som har tillträtt den europeiska konventionen den 28 juni 1978 om kontroll av enskilda personers införskaffande och innehav av skjutvapen, skall omedelbart göra anmälan därom till rikspolisstyrelsen.

Sker överlåtelse eller upplåtelse till bolag, förening eller annat samfund, stiftelse eller annan sådan inrättning gäller som hemvist den ort, där styrelsen har sitt säte eller, om säte för styrelsen inte är bestämt eller styrelse ej finns, där förvaltningen förs.

4 § Den som för ut vapen ur riket till sådan stat som anges i 3 § utan att besittningsrätten till vapnet i samband därmed övergår till annan skall omedelbart anmäla detta till rikspolisstyrelsen.

5 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 eller 4 § döms till böter.

6 § Närmare föreskrifter om innehållet i anmälan som anges i 3 och 4 §§ och om verkställighet i övrigt av denna lag meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen föreskriver.

7 § Om tillstånd till utförsel av vapen i vissa fall finns föreskrifter i krigsmaterielkungörelsen (1949: 614) och vapenlagen (1977: 1176).

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2 Förslag till

Lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176)

Härigenom föreskrivs ifråga om vapenlagen (1973: 1176)

dels att 1, 4–6, 8–10, 12, 13, 16, 22, 23, 26, 29, 33–35, 37, 38, 42, 48 och 49 §§ samt rubriken närmast före 26 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att rubriken närmast före 24 § skall lyda "Ändring, reparation och skrotning av skjutvapen",

dels att i lagen skall införas två nya paragrafer, 25 a och 28 a §§ av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Med skjutvapen förstås i denna lag

1. vapen med vilket kula, hagel eller annan projektil kan skjutas ut med hjälp av krutladdning, kolsyreladdning, komprimerad luft eller annat liknande utskjutningsmedel,

2. apparat eller anordning som beträffande verkan och ändamål är jämförlig med vapen som avses under 1.

Vad som sägs om skjutvapen gäller även

a. obrukbart vapen, som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen,

b. löst slutstycke, ljuddämpare, eldrör eller pipa till skjutvapen och löst slutstycke, ljuddämpare, eldrör eller pipa till skjutvapen eller lös trumma till revolver och

c. annan anordning som möjliggör att till ett skjutvapen användes annan ammunition än vapnet är avsett för.

4 §¹

Med undantag för bestämmelserna i 32, 33 och 40 §§ gäller lagen ej

1. hagel eller annan massiv kula,

2. projektil, avsedd för luft- eller fjädervapen,

3. hagelpatron eller tändhatt därtill,

3. hagelpatron med centralantändning eller tändhatt därtill,

4. kolsyrepatron,

5. patron- eller laddningshylsa utan tändhatt, avsedd för handvapen på vilket lagen äger tillämpning och

6. kulammunition med centralantändning, som är avsedd för jaktstud-sare.

5 §

Utan tillstånd enligt denna lag får ej någon

1. inneha skjutvapen,

2. förvärva ammunition,

3. införa skjutvapen eller ammunition till riket eller

4. driva handel med skjutvapen.

¹ Senaste lydelse 1978: 303.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Vad i första stycket sägs äger ej tillämpning på luft- eller fjädervapen, som är avsett för målskjutning och som har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt. Enskild person får dock icke utan tillstånd inneha, införa till riket eller driva handel med sådant vapen med mindre han fyllt aderton år.

Om undantag i vissa fall från skyldigheten att inhämta tillstånd finns bestämmelser i 13, 16, 21, 22, 25 och 45 §§.

Om undantag i vissa fall från skyldigheten att inhämta tillstånd finns bestämmelser i 13, 16, 21, 22, 25, 26 och 45 §§.

6 §

Skjutvapen eller ammunition får ej överlåtas eller upplåtas till annan än den som är berättigad att inneha vapnet eller att förvärva ammunitionen, om ej annat följer av 13, 22, 25 eller 45 §.

Skjutvapen eller ammunition får ej överlåtas eller upplåtas till annan än den som är berättigad att inneha vapnet eller att förvärva ammunitionen, om ej annat följer av 13, 22, 23, 25, 26 eller 45 §.

8 §²

Tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas

1. enskild person,
2. skytteförbund, skyttekrets eller skytteförening som tillhör det frivilliga, statskontrollerade skyttväsendet *och*
3. annan sammanslutning beträffande vilken regeringen förordnat därom

2. skytteförbund, skyttekrets eller skytteförening som tillhör det frivilliga, statskontrollerade skyttväsendet,

3. annan sammanslutning beträffande vilken regeringen förordnat därom *och*

4. *huvudman för museum som ägs av landsting, kommun eller stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn för tillståndspliktigt vapen som ingår i muséets samlingar.*

Auktoriserat bevakningsföretag får meddelas tillstånd att inneha vapen för utlåning till företagets väktare i samband med bevakningsuppdrag som kräver beväpning. Sådan utlåning får ske endast till den som har meddelats särskilt tillstånd att som lån inneha motsvarande vapen med ammunition.

9 §³

Enskild person får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han har behov av vapnet och det skäligen kan antagas att han ej kommer att missbruka det. I fråga om skjutvapen som huvudsakligen har affektions- eller prydnadsvärde eller jaktvapen som förvärvats på grund av giftorätt eller genom arv eller testamente får tillstånd dock meddelas även för den som vill inneha vapnet för annat ändamål än skjutning.

² Senaste lydelse 1978: 303.

³ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Tillstånd att inneha pistol eller annat *fickvapen*, kulsprutepistol eller annat automatvapen får meddelas endast om synnerliga skäl föreligger.

Tillstånd att inneha pistol eller annat *enhandsvapen*, kulsprutepistol eller annat automatvapen får meddelas endast om synnerliga skäl föreligger.

10 §

Tillstånd att inneha skjutvapen meddelas för särskilt angivet ändamål. Tillståndet får förenas med villkor att vapnet göres varaktigt obrukbart eller med närmare föreskrifter om hur vapnet skall förvaras.

Tillstånd att inneha skjutvapen meddelas för särskilt angivet ändamål. Tillståndet får förenas med villkor att vapnet göres varaktigt obrukbart eller med närmare föreskrifter om hur vapnet skall förvaras. *Om särskilda skäl föreligger får tillståndet tidsbegränsas. Tiden får därvid sättas till lägst en månad och högst fem år.*

12 §⁴

Tillstånd att förvärva ammunition får meddelas enskild person eller sammanslutning och bevakningsföretag som avses i 8 §.

Tillstånd att förvärva ammunition får meddelas enskild person eller sammanslutning, och *huvudman för museum* som avses i 8 §.

Tillstånd som avses i första stycket får meddelas den som är i behov av ammunitionen och skäligen kan antagas ej komma att missbruka den. Tillstånd får beviljas enskild person endast om denna har tillstånd att inneha sådant vapen för vilket ammunitionen är avsedd.

Om ej annat förordnas i särskilt fall, gäller tillstånd till förvärv av ammunition ett år från dagen för tillståndets meddelande.

13 §

Ammunition får överlåtas även till den som saknar tillstånd som avses i 12 § i följande fall, nämligen

1. Deltagare i jakt får för förbrukning under jakten till annan deltagare överlåta ammunition till vapen som denne är berättigad att inneha.

2. Vid tillfällig upplåtelse av skjutvapen enligt 22 § får upplåtaren även överlåta den ammunition till vapnet som låntagaren i varje särskilt fall kan antagas behöva.

3. *Kulammunition med central-antändning, som är avsedd för mål-skjutning med gevär, får överlåtas till sammanslutning som avses i 8 § 2 eller annan sammanslutning beträffande vilken regeringen förordnat därom.*

3. Sammanslutning som avses i 8 § får till medlem eller till medlem av annan sådan sammanslutning

4. Sammanslutning som avses i 8 § får till medlem eller till medlem av annan sådan sammanslutning

⁴ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

överlåta ammunition att förbrukas vid övning eller tävlingsskjutning som äger rum under *sammanslutningens* kontroll.

Föreslagen lydelse

överlåta ammunition att förbrukas vid övning eller tävlingskjutning som äger rum under *sådan sammanslutnings* kontroll.

16 §⁵

Införsel av skjutvapen eller ammunition får ske utan särskilt tillstånd i följande fall, nämligen

1. Enskild person får införa skjutvapen, som han är berättigad att här i riket inneha för personligt bruk, samt ammunition som behöri-gen förvärvats här i riket. Vad nu sagts äger motsvarande tillämpning beträffande sammanslutning och bevakningsföretag som avses i 8 §.

2. För tillfällig användning vid jakt eller tävling här i riket får svensk, dansk, finsk eller norsk medborgare från Danmark, Finland eller Norge införa jakt- eller tävlingsskjutvapen med tillhörande ammunition. Vapnet och ammunitionen får i sådant fall utan tillstånd innehas här i riket av den som har infört egendomen under högst tre månader från införseldagen.

3. Skjutvapen och ammunition får transiteras till ort inom riket.

22 §

Den som är berättigad att inneha skjutvapen får tillfälligt låna ut vapnet till annan under följande villkor, nämligen

1. Utlåning får ske endast för kortare tid, högst två veckor.

2. Vapnet får lånas ut endast för samma ändamål som innehavarens tillstånd avser.

3. Låntagaren skall ha fyllt aderton år. Vapen får dock utlånas även till den som ej fyllt aderton år, om det skall användas vid övning eller tävling som äger rum under kontroll av sammanslutning som avses i 8 §. Vidare får annat vapen än pistol eller annat *fickvapen* eller kulsprute-pistol eller annat automatvapen lånas även till den som fyllt femton men ej aderton år i fall då vapnet

1. Enskild person får införa skjutvapen, som han är berättigad att här i riket inneha för personligt bruk, samt ammunition som behöri-gen förvärvats här i riket. Vad nu sagts äger motsvarande tillämpning beträffande sammanslutning, bevakningsföretag och *huvudman för museum* som avses i 8 §.

2. För tillfällig användning vid jakt eller tävling här i riket får svensk, dansk, finsk eller norsk medborgare *som icke har sitt hemvist här i riket* från Danmark, Finland eller Norge införa jakt- eller tävlingsskjutvapen med tillhörande ammunition. Vapnet och ammunitionen får i sådant fall utan tillstånd innehas här i riket av den som har infört egendomen under högst tre månader från införseldagen.

3. Låntagaren skall ha fyllt aderton år. Vapen får dock utlånas även till den som ej fyllt aderton år, om det skall användas vid övning eller tävling som äger rum under kontroll av sammanslutning som avses i 8 §. Vidare får annat vapen än pistol eller annat *enhandsvapen* eller kulsprutepistol eller annat automatvapen utlånas även till den som fyllt femton men ej aderton år i fall då

⁵ Senaste lydelse 1978: 303.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

endast skall innehas och användas av denne under uppsikt av upplåtare.

vapnet endast skall innehas och användas av denne under uppsikt av upplåtare. *Till den som är under femton år får utlånas sådant luft- eller fjädrvapen som avses i 5 § andra stycket, om vapnet skall innehas och användas av denne i närvaro av upplåtare.*

4. Utlåning av pistol eller annat *fickvapen* eller kulsprutepistol eller annat automatvapen får ske endast för användning i upplåtarens närvaro eller för övning eller tävling som äger rum under kontroll av sammanslutning som avses i 8 §, om icke låntagaren själv är berättigad att inneha ett vapen av samma typ.

4. Utlåning av pistol eller annat *enhandsvapen* eller kulsprutepistol eller annat automatvapen får ske endast för användning i upplåtarens närvaro eller för övning eller tävling som äger rum under kontroll av sammanslutning som avses i 8 §, om icke låntagaren själv är berättigad att inneha ett vapen av samma typ.

5. Om tillstånd för enskild att inneha visst slag av skjutvapen enligt särskild föreskrift ej får meddelas med mindre vederbörande genom avlagt skytteprov eller på annat sätt ådagalagt att han är lämplig att inneha vapnet, får utlåning av sådant vapen ske endast till den som motsvarar samma krav. Vad nu sagts gäller dock ej när vapnet skall användas enbart för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana.

6. Vapenhandlare får till spekulant, som fyllt aderton år, för provskjutning på skjutbana utlåna vapen under de förutsättningar som anges i 4. Vapenhandlare får därvid anlita person som godkänts av polismyndigheten att närvara vid provskjutning.

23 §

Utlåning av skjutvapen enligt 22 § får ej ske till den som har fått skjutvapen förklarat förverkat eller tillstånd till innehav av skjutvapen återkallat eller som av annat skäl kan antagas komma att missbruka vapnet.

Utlåning av skjutvapen enligt 22 § får ej ske till den som har fått skjutvapen förklarat förverkat eller tillstånd till innehav av skjutvapen återkallat *enligt 29 § första stycket* eller som av annat skäl kan antagas komma att missbruka vapnet. *Vad som har sagts nu utgör dock inte hinder mot utlåning av vapen efter särskilt tillstånd av polismyndigheten för övning eller tävling som äger rum under kontroll av sammanslutning som avses i 8 §.*

25 a §

För skrotning får skjutvapen lämnas till den som är berättigad att idka handel med sådant vapen eller som annars av polismyndighet har godkänts att mottaga och tillfälligt inneha vapen för skrotning.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Den som enligt första stycket har lämnat ett vapen för skrotning skall göra anmälan härom till polismyndigheten. Vid anmälan skall fogas tillståndsbeviset, om det finns i behåll.

Förvaring av skjutvapen och ammunition**Förvaring och transport av skjutvapen och ammunition**

26 §

Den som innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att taga sådan vård om egendomen att fara ej uppkommer att den åtkommes av någon obehörig.

Skjutvapen eller en för vapnets funktion vital del samt ammunition skall förvaras under lås.

Skjutvapen eller en för vapnets funktion vital del samt ammunition skall var för sig förvaras under lås.

Är innehavare av skjutvapen eller ammunition förhindrad att taga vård om egendomen, får vapnet eller ammunitionen förvaras hos annan, sedan anmälan därom har gjorts hos polismyndigheten. Förvaring får dock ej ske hos person som kan väntas komma att missbruka vapnet.

28 a §

Skickas skjutvapen eller ammunition med anlitande av postverket, skall försändelsen vara assurerad.

Har transportföretag åtagit sig att transportera skjutvapen eller ammunition, åligger det företaget att tillse att transporten är bevakad på lämpligt sätt.

29 §

Har innehavare av skjutvapen genom missbruk av vapnet eller oaktsamhet därmed eller på annat sätt visat att han är olämplig att inneha vapen eller föreligger eljest skälig anledning därtill, får tillstånd att inneha eller införa skjutvapen återkallas.

I fråga om tillstånd till innehav av vapen som avses i 9 § andra stycket får återkallelse också ske i fall då sådana skäl som där sägs ej längre föreligger och en motsvarande tillämpning av första stycket andra meningen i samma paragraf ej framstår som obefogad.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

33 §

Skjutvapen och därtill hörande ammunition skall inlösas av staten om

1. tillstånd som medför rätt att inneha vapnet har återkallats utan att egendomen har förklarats förverkad eller är tagen i beslag,

2. vapeninnehavaren har avlidit,

3. ansökan om tillstånd till innehav av vapen som förvärvats genom arv, testamente eller på grund av giftorätt har avslagits,

4. domstol har funnit att vapen, som innehas av någon som ej är berättigad därtill, ej skall förklaras förverkat.

4. domstol har funnit att vapen, som innehas av någon som ej är berättigad därtill, ej skall förklaras förverkat *eller åklagare i sådant fall har beslutat att ej föra talan om förverkande.*

5. vapeninnehavare, som ej längre önskar inneha sitt vapen gör framställning om inlösen.

34 §

Inlösen enligt 33 § äger ej rum, om egendomen överlättes till någon, som är berättigad att inneha den, inom ett år från det att vapeninnehavaren avled eller tre månader från det att beslut som avses i 33 § meddelades eller, om egendomen då var tagen i beslag, beslaget hävdes.

Inlösen enligt 33 § äger ej heller rum, om ansökan om tillstånd att inneha vapnet göres inom tid som anges i första stycket. Avslås ansökningen skall egendomen inlösas, om den ej inom tre månader från dagen för beslutet i tillståndsärendet överlåtits till någon som är berättigad att inneha den.

Polismyndigheten får medge förlängning av tid som avses i första eller andra stycket, varje gång med högst sex månader.

Inlösen enligt 33 § 1–4 äger ej rum, om egendomen *skrotas enligt 25 a § eller* överlättes till någon, som är berättigad att inneha den, inom ett år från det att vapeninnehavaren avled eller tre månader från det att beslut som avses i 33 § meddelades eller, om egendomen då var tagen i beslag, beslaget hävdes.

Inlösen enligt 33 § 1–4 äger ej heller rum, om ansökan om tillstånd att inneha vapnet göres inom tid som anges i första stycket. Avslås ansökningen skall egendomen inlösas, om den ej inom tre månader från dagen för beslutet i tillståndsärendet överlåtits till någon som är berättigad att inneha den.

35 §

Skall vapen och ammunition inlösas enligt 33 §, är innehavaren skyldig att efter särskild anmaning och inom därvid föreskriven tid avlämna egendomen till polismyndigheten eller den myndigheten bestämmer. *I fall som avses i 33 § 1, gäller detta även tillståndsbeviset angående vapnet.*

Skall vapen och ammunition inlösas enligt 33 § 1–4 är innehavaren skyldig att efter särskild anmaning och inom därvid föreskriven tid avlämna egendomen *och tillståndsbeviset eller motsvarande handling* till polismyndigheten eller den myndigheten bestämmer.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §

Till fängelse i högst två år dömes den som uppsåtligen

Till fängelse i högst två år dömes den som

1. innehar skjutvapen utan att vara berättigad därtill,

2. överlåter eller upplåter skjutvapen till den som ej är berättigad att inneha vapnet.

Har gärningen begåtts av oaktsamhet eller är brottet ringa, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

2. *uppsåtligen* överlåter eller upplåter skjutvapen till den som ej är berättigad att inneha vapnet.

Är brottet ringa eller har gärning som avses i första stycket 2 begåtts av oaktsamhet, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

38 §⁶

Till böter eller fängelse i högst sex månader dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. missbrukar rätt att inneha skjutvapen genom att använda det för annat ändamål än han är berättigad till,

2. bryter mot föreskrift om förvaring av vapen som meddelats enligt 10, 14, 19 eller 27 §.

3. i fråga om skjutvapen och ammunition, vilka innehaves av sammanslutning eller bevakningsföretag som avses i 8 §, eller skjutvapen, som innehaves av vapenhandlare, bryter mot förvaringsbestämmelserna i 26 §.

2. bryter mot 25 a § eller 28 a § eller mot föreskrift om förvaring av vapen som meddelats enligt 10, 14, 19 eller 27 § eller underlåter att göra anmälan som avses i 26 § tredje stycket.

3. i fråga om skjutvapen och ammunition vilka innehaves av sammanslutning, bevakningsföretag eller museum som avses i 8 §, eller skjutvapen som innehaves av vapenhandlare, bryter mot förvaringsbestämmelserna i 26 §.

4. förvärvar ammunition utan att vara berättigad därtill eller underlåter att efterkomma anmaning enligt 35 § att avlämna ammunition.

5. överlåter ammunition till den som ej är berättigad att förvärva ammunitionen.

6. idkar handel med skjutvapen utan tillstånd.

42 §⁷

Talan mot polismyndighets beslut enligt denna lag föres hos länsstyrelsen genom besvär.

Talan mot länsstyrelsens beslut enligt 18, 29, 30 eller 31 § föres hos regeringen genom besvär. Mot länsstyrelsens beslut i fråga angående inlösen av skjutvapen eller ammunition föres talan hos kammarrätten genom besvär.

Talan mot länsstyrelsens beslut enligt 18 § eller 31 § föres hos regeringen genom besvär. Mot länsstyrelsens beslut i fråga angående inlösen av skjutvapen eller ammunition föres talan hos kammarrätten genom besvär.

⁶ Senaste lydelse (1978: 303).

⁷ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Mot länsstyrelsens beslut i annat ärende än som avses i andra stycket får talan ej föras.

48 §⁸

Närmare föreskrifter om villkor för tillstånd enligt denna lag meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav i fråga om skjutskicklighet, utbildning eller andra villkor som skall vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag.

49 §

Rikspolisstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om

1. vilka luft- och fjädervapen som ej omfattas av undantagsbestämmelsen i 5 § andra stycket.

2. vapenhandlares och sammanslutnings förvaring av andra vapen än sådana luft- och fjädervapen, som är avsedda för målskjutning och som har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt, samt sammanslutnings förvaring av ammunition.

3. registerföringen hos polismyndighet,

1. vilka harpungevär som är att anse som skjutvapen enligt 1 §.

2. vilka luft- och fjädervapen som ej omfattas av undantagsbestämmelsen i 5 § andra stycket.

3. vapenhandlares och sammanslutnings förvaring av andra vapen än sådana luft- och fjädervapen, som är avsedda för målskjutning och som har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt, samt sammanslutnings förvaring av ammunition.

4. registerföringen hos polismyndighet,

1. Denna lag träder i kraft

2. Innehar någon vid lagens ikraftträdande lös trumma till revolver och avser han att behålla vapendelen, är han skyldig att före utgången av söka tillstånd att inneha egendomen i enlighet med vad som sägs i denna lag. Har sådan ansökan gjorts inom den angivna tiden, är sökanden fri från ansvar för att han har innehaft vapendelen utan att ha varit berättigad därtill. Avslås ansökan, skall med egendomen förfaras på sätt som gäller för vapen för vilket tillstånd har återkallats.

3. I fråga om talan mot beslut av länsstyrelse som har meddelats före ikraftträdandet gäller fortfarande äldre bestämmelser.

⁸ Senaste lydelse 1978: 303.

Sammanställning av remissyttrandena över departementspromemorian (Ds Ju 1979: 17) Ändringar i vapenlagstiftningen

REMISSINSTANSER

Remissyttrandet har inkommit från justitiekanslern (JK), riksåklagaren (RÅ), Göta hovrätt, kammarrätten i Stockholm, kammarrätten i Jönköping, rikspolisstyrelsen, jakt- och viltvårdsberedningen (Jo 1977: 04), statens kriminaltekniska laboratorium, brottsförebyggande rådet (BRÅ), överbefälhavaren, socialstyrelsen, postverket, statens järnvägar, statskontoret, generaltullstyrelsen, statens naturvårdsverk, riksantikvarieämbetet, statens kulturråd, lantbruksstyrelsen, kommerskollegium, polisstyrelserna i Stockholm, Växjö, Falun och Skellefteå, länsstyrelserna i Östergötlands, Malmöhus, Värmlands och Norrbottens län, förenade fabriksverken, Aktiebolaget Norma Projektilfabrik, Föreningens Sveriges länspolischefer, Föreningen Sveriges polischefer, Jägarnas riksförbund – Landsbygdens jägare, Samlarförbundet Nordstjärnan (vapensektionen), Samlarföreningen Polcirkeln, SPOFA-Leverantörföreningen för sport- och fritidsartiklar, Skytteförbundens överstyrelse, Svenska jägareförbundet, Svenska pistol-skytteförbundet, Svenska polisförbundet, Svenska sportskytteförbundet, Svenska svartkrutskyttefederationen, Svenska vapenhistoriska sällskapet, Sveriges grossistförbund, Sveriges industriförbund, Armémuseum, Svenska vapenstiftelsen och ASG Aktiebolag.

Vissa remissinstanser har till sina yttranden fogat särskilt inhämtade yttranden, nämligen RÅ från cheferna för åklagarmyndigheten i Malmö och för länsåklagarmyndigheterna i Göteborgs och Bohus län, Norrbottens län och Södermanlands län, lantbruksstyrelsen från professor Birger Schantz, veterinärmedicinska fakulteten, Sveriges lantbruksuniversitet, kommerskollegium från Stockholms handelskammare, länsstyrelsen i Östergötlands län från polisstyrelserna i Linköping, Motala och Norrköping, länsstyrelsen i Värmlands län från polisstyrelserna i Arvika, Hagfors, Karlstad och Kristinehamn samt länsstyrelsen i Norrbottens län från polisstyrelserna i Kalix och Kiruna.

Yttrande har vidare inkommit från handelsbolaget under firma Wermdö Vapen.

REMISSYTTRANDEN

1 Allmänt

Flera remissinstanser har förklarat sig vara allmänt positiva till de i promemorian framlagda förslagen. *Rikspolisstyrelsen* anser att den företagna översynen av gällande vapenlagstiftning har varit nödvändig och godtar i allt väsentligt de föreslagna ändringarna. *Länsstyrelserna i Östergötlands och Norrbottens län* anför liknande synpunkter. *BRÅ* menar att promemoriaförslagen utgör en rimlig avvägning mellan på ena sidan det grundläggande önskemålet om en begränsad vapenspridning och på den andra intresset av att inte i onödan försvåra innehav och användning av vapen för legitima ändamål. *Statskontoret* anser att de förslag som förs fram innebär förbättringar och endast marginella administrativa konsekvenser. Enligt *polisstyrelsen i Falun* är de i promemorian föreslagna författningsändringarna väl ägnade att undanröja de olägenheter som vissa av de nuvarande bestämmelserna i vapenlagen och vapenkungörelsen har gett upphov till. *Jägarnas riksförbund- Landsbygdens jägare* konstaterar att huvuddelen av de föreslagna ändringarna är välmotiverade och lämpliga.

En mera kritisk inställning till de framförda förslagen har *statens naturvårdsverk*, *Svenska jägareförbundet* och *Samlarföreningen Polcirkeln*.

Enligt *statens naturvårdsverk* kom 1973 års vapenlag att innebära att det blev betydligt svårare att förvärva vapen. Byråkratin ökade och behovsprövningen blev högst olikartad polismyndigheterna emellan m. m. Den främsta orsaken härtill synes vara att lagstiftningen delvis måste anses sakna praktisk anknytning. Motsvarande kan tyvärr enligt verkets mening också anföras beträffande föreliggande förslag till ändringar i vapenlagen.

Enligt *Svenska jägareförbundets* uppfattning innebär i första hand de förslag som har anknytning till den europeiska vapenkonventionen men även vissa av de förslag till ändringar av vapenlagen och vapenkungörelsen som framlagts att vapenlagstiftningen nu blir ännu tyngre för den enskilde och onödigt försvårar "det legitima innehavet och användningen av skjutvapen" utan att de fördelar som skisserats i promemorian till någon del kommer att uppnås. Förbundet erinrar om att skyttet och jakten torde vara de fritidsaktiviteter som sammantaget har det största utövarantalet av alla och att en alltför restriktiv inställning vad avser tillstånd inneha skjutvapen m. m. således kommer att drabba stora delar av befolkningen och försvåra utövandet av legitima och ur samhällets synvinkel positiva företeelser.

Samlarföreningen Polcirkeln vänder sig mot talet i promemorian om ytterligare skärpning av vapenlagstiftningen och en allmän minskning av antalet vapen i samhället. Restriktionerna är redan alltför rigorösa och slår utan urskillning. Enligt föreningen kan man med fog tala om förmyndarmentalitet.

2 Den europeiska vapenkonventionen

Förslaget i promemorian att Sverige med vissa förbehåll tillträder den europeiska vapenkonventionen godtas helt eller lämnas utan erinran av övervägande antalet remissinstanser.

Den ökande användningen av skjutvapen i brottsammanhang är enligt *BRÅ* oroande. Särskilt de grova förmögenhetsbrott vid vilka skjutvapen kommer till användning har inte sällan internationellt sammanhang. Ett svenskt tillträde till vapenkonventionen ter sig därför enligt *BRÅ*'s mening väl motiverat även om anslutningen sannolikt endast i ringa grad och först på sikt kommer att minska förekomsten av skjutvapen i samband med brott. *Göta hovrätt* har ingen erinran mot att Sverige ansluter sig till vapenkonventionen. En kontroll, så långt detta är möjligt, av den internationella vapenhandeln (vapenhanteringen) synes enligt hovrätten fastmera synnerligen angelägen.

Rikspolisstyrelsen, som förutsätter att resurser ställs till förfogande, tillstyrker ett tillträde till konventionen med de reservationer som föreslagits. Styrelsen vill även i sammanhanget föreslå att medel ställs till förfogande för information angående anmälningsskyldigheten, eftersom denna föreslås bli straffsanktionerad. Även *jakt- och viltvårdsberedningen* och *BRÅ* tillstyrker förslaget i denna del. *BRÅ* fortsätter.

Den europeiska vapenkonventionen syftar till att kontrollera vapentrafiiken mellan i första hand medlemsstaterna. I promemorian anförts att en svensk anslutning till konventionen kan bidra till att minska förekomsten av illegalt innehavda vapen och därigenom sannolikt också reducera riskerna för att skjutvapen skall utnyttjas i samband med brott. *BRÅ* vill till detta anmärka att den som är kapabel att genomföra ett väpnat bankrån eller terroristdåd oftast torde vara kapabel att skaffa de erforderliga vapen också om vapenkonventionen skulle ha trätt i kraft. Även om sålunda en anslutning till vapenkonventionen inte kan väntas ge mätbara effekter på utvecklingen av våldsbrott här i landet, tillstyrker *BRÅ* en anslutning till konventionen med hänsyn till det allmänna vapenbegränsande syftet med denna och som ett led i vår traditionella politik i fråga om europarådets konventioner.

Reglerna om bl. a. tillståndstvång för innehav, handel, tillverkning och import i den svenska vapenlagstiftningen är enligt *kommerskollegium* förhållandevis stränga jämfört med de regler som gäller på andra håll i Europa. Om enhetliga regler kan skapas genom arbetet på en harmonisering av vapenlagstiftningen i Europarådets medlemsstater kan detta visserligen innebära nya restriktioner särskilt i länder med mer liberal lagstiftning. Samtidigt torde import- och exportrutinerna dock förenklas genom avskaffandet av nationella särregler. Kollegiet har från dessa synpunkter inget att erinra mot den i betänkandet föreslagna svenska anslutningen till vapenkonventionen. I promemorian konstateras att en stor del av de föreskrifter

som krävs för att uppfylla konventionens bestämmelser kan meddelas i administrativ ordning. Kollegiet önskar härvid erinra om att kollegiet i fråga om tekniska föreskrifter m. m. som utarbetats av svenska myndigheter bl. a. har i uppgift att verkställa utredningar och avge yttranden och förslag i frågor som rör handelshinder av teknisk eller annan icke tariffär natur inom och utom Sverige.

Polisstyrelsen i Stockholm har inget att erinra mot att Sverige biträder konventionen med de förbehåll som anges i lagförslaget. Anmälningar från enskilda bör dock göras via den lokala polismyndigheten, som därigenom ges möjlighet att snabbt verkställa de åtgärder, som kan bli aktuella.

Polisstyrelsen i Växjö delar promemorians uppfattning att Sverige inte bör ställa sig utanför det europeiska samarbetet utan fastmer ta tillvara de möjligheter som konventionen erbjuder till en samverkan mellan europarådsländerna även i fråga om vapenkontrollen. I det fortsatta arbetet härvidlag, vill polisstyrelsen peka på hagelgeväret som ett ur brottsynpunkt farligt vapen. Enligt polisstyrelsens erfarenheter är hagelgeväret vanligt förekommande i brottsliga sammanhang. Detta torde också statistiskt kunna visas.

Länsstyrelsen i Malmöhus län, som finner en anslutning till konventionen angelägen, anser det väsentligt att rikspolisstyrelsen i egenskap av underrättelsemyndighet på lämpligt sätt vidareinformerar de lokala polisdistrikten om kända transaktioner så att de lokalt förda vapenregistren kan hållas aktuella. Vidare bör – med hänsyn till att vapenlagen innehåller vissa bestämmelser beträffande utförsel av vapen till vilka lagförslaget hänvisar – en motsvarande hänvisning till lagförslagets utförselbestämmelser göras genom tillägg till 17 § VL.

Enligt *förenade fabriksverken* får den föreslagna lagstiftningen störst betydelse då det gäller enskilda personers utförsel av vapen särskilt avseende vapen som kan användas för brott av olika slag. Den föreslagna lagstiftningen bör ses som en åtgärd att komma till rätta med den internationella trafiken med farliga vapen. Den som vill föra ut vapen ur landet torde också kunna göra det. Betydande svårigheter förefaller emellertid finnas då det gäller att kontrollera efterlevnaden av den föreslagna lagstiftningen. Effektiviteten i kontrollen synes kunna ökas genom fortsatt samarbete med såväl internationella organisationer som med andra länders polismyndigheter.

Svenska sportskytteförbundet biträder det syfte som en svensk anslutning till den europeiska vapenkonventionen innebär. Med hänsyn till de erfarenheter av skilda slag, som finns inom förbundet vill förbundet framhålla vikten av att det på sikt tas fram ensartade rutiner för att underlätta de inom det internationella tävlingsutbytet nödvändiga transaktionerna.

Norma Projektilfabrik anser inte att den föreslagna vapenkonventionen är av någon större angelägenhetsgrad. Bortsett från att man kan ifrågasätta åtskilliga av de skäl som anges för Sveriges anslutning till vapenkonven-

tionen är företaget av den bestämda uppfattningen att eftersom Europarådets kommitté för brottslighetsfrågor (CDPC) nu arbetar med en harmonisering av de olika staternas vapenlagstiftning, bör man avvakta resultatet av detta arbete innan man slutligen tar ställning till frågan om anslutning till den europeiska vapenkonventionen. Norma projektilfabrik ifrågasätter inte att ökningen av våldsbrott i alla länder inger oro och att skjutvapen kommer till användning i dessa sammanhang. Det torde däremot stå utom allt tvivel att majoriteten av de vapen som används i brottsliga sammanhang är vapen som anskaffats på illegal väg. Den minskning av förekomsten av illegalt innehavda vapen som en anslutning till vapenkonventionen och en rapporteringsrutin skulle innebära är i sammanhanget försumbar. Den illegala vapenarsenal som idag finns i Sverige och i utlandet är mer än tillräcklig för att förse brottslingar med vapen. Företaget vill således förorda att Sverige avvaktar CDPC:s rapport och istället aktivt medverkar till att höja kontrollnivån i de länder som ännu inte utövar tillfredsställande uppsyn över privat vapeninnehav. I den händelse anslutning till konventionen blir aktuell, föreslås att ammunition, i synnerhet för jaktvapen, undantages från rapporteringsskyldighet.

Sveriges industriförbund instämmer i de synpunkter som framförts av Norma Projektilfabrik. Om en anslutning till konventionen trots allt beslutas bör enligt förbundets mening Sverige göra de förbehåll angående konventionens tillämplighet som föreslås i promemorian. Något vidare åtagande än en underrättelseskyldighet angående försäljning eller annan överföring av särskilt farliga vapen, viktiga vapendelar eller ljuddämpare till vapen bör således inte göras. Vid ett eventuellt svenskt tillträde till konventionen bör dessutom, vid utformningen av underrättelseskyldigheten, hänsyn tas till den kontroll och tillståndsgivning som Sverige redan nu har när det gäller tillverkning och utförsel av krigsmateriel. De vapen som omfattas av den europeiska vapenkonventionen faller sålunda till icke oväsentlig del också under kungörelsen (1949:614) angående förbud mot utförsel från riket av krigsmateriel. Enligt 2 § i nämnda kungörelse äger chefen för handelsdepartementet för särskilda fall meddela tillstånd att föra ut krigsmateriel från riket. Inom handelsdepartementet handläggs ärendet av krigsmaterielinspektören. Om ärendet avser utförsel i större omfattning eller är det eljest av större vikt, skall frågan underställas regeringen. En administrativ organisation för tillstånd till utförsel av sådana vapen som betecknas som krigsmateriel finns således i Sverige. Då utförselkungörelsen och den europeiska vapenkonventionen täcker varandra i många avseenden bör man i dessa fall – inte minst för undvikande av onödig byråkrati och tidsutdräkt – låta den av konventionen stadgade underrättelseskyldigheten vid utförsel av vapen fullgöras av de myndigheter som är tillståndsgivare enligt utförselkungörelsen. I de fall där utförsel avser sådana vapen som inte är att anse som krigsmateriel enligt utförselkungörelsen men underrättelseskyldighet ändå föreligger enligt konven-

tionen, får underrättelsen till rikspolisstyrelsen enligt förbundets mening ankomma på den enskilde som säljer eller på annat sätt överför vapnen till annat land.

Den föreskrivna anmälningsplikten torde enligt *polisstyrelsen i Skellefteå* bli mycket betungande för myndigheterna. Årligen rör sig ex. tusentals jägare över gränserna. Ur säkerhetssynpunkt har detta knappast inneburit någon olägenhet. Den som i brottsligt syfte är ute och reser med vapen torde man inte komma åt med den föreslagna anmälningsplikten. Däremot sätter man igång en administrativ apparat som säkerligen blir stor och omständlig.

Förslaget avstyrks av *statens naturvårdsverk* och *Svenska jägareförbundet*.

Naturvårdsverket framhåller att syftet med konventionen är beaktansvärt. Mot bakgrund av mängden terroristdåd m. m. som i ökande omfattning — om än inte i så hög grad här i landet — förekommit under senare tid, föreligger utan tvekan behov av kraftfulla insatser för att begränsa möjligheterna att använda vapen i sådana sammanhang. Enligt verkets uppfattning synes emellertid varken konventionen eller den därav föreslagna lagen kunna tillgodose detta behov. Det torde vara ställt utom allt tvivel, att flertalet vapen som används i samband med brott, har åtkommit eller införts illegalt. Det är mot denna bakgrund helt naturligt att en lagstiftning som den föreslagna inte kommer att ha någon nämnvärd effekt på transport av sådana vapen mellan olika stater: en person som åtkommit ett vapen illegalt och som dessutom har för avsikt att använda vapnet för brottslig verksamhet, kommer givetvis inte att göra anmälan. Beträffande vapen som skickas från Sverige till andra stater, erfordras exportlicens som meddelas av handelsdepartementet med stöd av krigsmaterielkungörelsen om utförseln avser refflade vapen (kulvapen). I sådana fall bör enligt verkets mening kopia av exportlicens tillställas rikspolisstyrelsen.

Naturvårdsverket påpekar vidare att lagen skulle medföra orimliga konsekvenser för svenska jägare som utan direkt överinseende önskar låna ut sina jaktvapen till utländska jaktgäster här i landet. Det torde av jakttekniska omständigheter vara mycket sällan som utlåning kan ske under direkt överinseende. Vidare kommer det av svenska jaktvärdar att uppfattas som anmärkningsvärt och stötande för rättsmedvetandet att motsvarande bestämmelser inte gäller alla jaktgäster, eftersom gäster från icke konventionsanslutna stater ej kommer att beröras. De praktiska problemen beträffande kontrollen av lagens efterlevnad kommer att bli stora, framför allt i samband med lån av vapen. Det kan på goda grunder antas att lagen, av olika skäl, inte kommer att följas. En lag som ingen uppfattar som motiverad är endast ägnad att urholka den allmänna respekten för lagstiftning. Förslaget till lag innebär att den som skall föra ut vapen ur riket skall hålla reda på om den stat till vilken utförsel skall ske är ansluten till konventionen eller ej. Enligt verkets mening är redan denna konstruktion

ägnad motverka lagens och konventionens syften. Det är inte rimligt att tro att enskild person bl. a. skall känna till vilka stater som successivt ansluter sig till konventionen. Skall anmälan ha någon betydelse torde därför anmälan alltid behöva ske, oavsett om utförseln skall ske till konventionsanslutna stat eller ej. Med hänsyn till att lagen således totalt sett inte torde kunna uppfylla konventionens syften, är den skyldighet att göra anmälan i förekommande fall som nu föreslås åligga enskilda personer knappast rimlig.

Mot bakgrund av det anförda avstyrker naturvårdsverket bestämt förslaget till lag om anmälan för underrättelse enligt den europeiska vapenkonventionen den 28 juni 1978.

Svenska jägareförbundet framhåller att det internationella utbyte såväl vad beträffar jakt som sportskytte numera är mycket stort – ca 2000 utländska medborgare bedriver varje år jakt i Sverige och antalet gästande tävlingsskyttar torde uppgå till minst samma antal. Antalet utresetillfällen för motsvarande ändamål vad avser svenska medborgare torde uppgå till minst samma antal – dvs. ca 4000. Den verksamhet inom rikspolisstyrelsen som erfordras för registrering och underrättelse enbart för enskilda personer i detta sammanhang kommer således att bli synnerligen omfattande och kostnadskrävande utan att såvitt förbundet kan finna någon som helst brottsförebyggande effekt kan förväntas genom det i konventionen fastlagda anmälningsförfarandet vad beträffar jägare och tävlingsskyttar. Dessa torde nämligen vara särskilt ansvarskännande och laglydiga personer, som aldrig skulle förledas att använda sina vapen för någon form av illegal verksamhet. Däremot kan det inte förväntas att personer, som reser mellan länder med vapen och i brottsliga avsikter, gör föreskriven anmälan. Av promemorian framgår bl. a. att konventionen huvudsakligen kommer att beröra vapenhandeln samt fall när enskild person varaktigt flyttar vapen från ett konventionsland till ett annat eller när ett företags vapenlager flyttas på motsvarande sätt för försäljning. Vidare anges att rikspolisstyrelsen för enskildas vapenutförsel för kortare tid än tre månader i regel inte kommer att föra anmälan vidare. Den pålaga som konventionen således kommer att lägga på enskilda jägare och skyttar framstår härigenom som fullständigt obefogad. Därtill kommer att utländska jaktgäster från länder anslutna till konventionen fortsättningsvis inte lagligen kan låna vapen utan föregående anmälan, såvida inte vapnets ägare direkt följer gästen – uppsiktsutlåning. Även detta förefaller anmärkningsvärt och stötande för det allmänna rättsmedvetandet då motsvarande inte gäller för jaktgäster från icke konventionsanslutna länder. I fortsättningen av sitt remissyttrande hänvisar jägareförbundet till ett uttalande i promemorian enligt vilket de praktiska problem som orsakas av en svensk anslutning till konventionen kommer att bli små.

Enligt jägareförbundets uppfattning är detta definitivt inte fallet. Lagstiftningen torde, om de praktiska problemen skall bli små, förutsätta

att lagens bestämmelser till stor del inte kommer att följas, vilket enligt förbundets mening är olyckligt då ett sådant förfarande urholkar den allmänna respekten för lagstiftning. I vapenlagen och vapenkungörelsen finns bestämmelser om in- respektive utförsel av vapen. För medborgare i de nordiska länderna har — för att underlätta jakt- och skytteturismen dem emellan — förenklade regler fastlagts. Skulle nu föreslagna lagstiftning genomföras tillkommer i den föreslagna lagen ytterligare bestämmelser för transport av vapen länderna emellan. Dessa bestämmelser har stor betydelse för den enskilde. Vidare bör understrykas att det svårligen kan krävas av den enskilde att ha kännedom om vilka stater som anslutit sig till konventionen. För det fall Sverige skulle ratificera konventionen och dess bestämmelser skall kunna efterlevas av den enskilde krävs därför att anmälan om vapenutförsel alltid skall göras, oavsett till vilken stat utförseln skall ske. För att den enskilde skall ha rimliga möjligheter att skaffa sig kännedom om vilka bestämmelser som skall iakttas vid utförsel av vapen måste således alla in- och utförselbestämmelser sammanföras i vapenlagen och vapenkungörelsen. För rikspolisstyrelsens del torde detta komma att medföra minst 8 000—10 000 registreringar av enskildas in- och utförsel av vapen för jakt och sportskytte årligen. Mot bakgrund av vad som nu har anförts avstyrker Svenska jägareförbundet bestämt att Sverige biträder den europeiska vapenkonventionen och den därav föranledda lagstiftningen.

Några remissinstanser tar upp frågan om *placeringen av de nya bestämmelserna*.

Enligt *JK* förefaller det ändamålsenligt att den reglering som erfordras för att Sverige skall kunna ansluta sig till konventionen samlas i en särskild lag.

RÅ anser att det skulle vara fördelaktigt om av konventioner föranledda bestämmelser inarbetas i vapenlagen, men de i promemorian anförda skälen däremot väger enligt *RÅ*'s mening tyngre.

Göta hovrätt ifrågasätter nödvändigheten av en särskild lag som med hänsyn till det ringa område den sålunda skall reglera blivit tämligen omfångsrik. I vapenlagen kunde i stället införas stadganden av innebörd och lydelse att den som överlåter eller upplåter vapen till någon som är bosatt utomlands skall göra anmälan därom till rikspolisstyrelsen och att detta även gäller den som för ut vapen ur riket utan att besittningsrätten till vapnet övergår till annan. I administrativ ordning kunde meddelas nödvändiga föreskrifter för rikspolisstyrelsen som i varje särskilt fall hade att kontrollera huruvida anmälan behövde vidarebefordras till utlandet. Med en sådan konstruktion vinner man den fördelen att den enskilde inte behöver känna till vilka länder som vid varje särskilt tillfälle är anslutna till den ifrågavarande konventionen.

Enligt *polisstyrelsen i Växjö* uppfattning måste det vara till gagn för en allmän överskådlighet att vapenlagstiftningen om antalet lagar begränsas i

största möjliga utsträckning. Det måste därför anses angeläget att nu aktuell lagstiftning förs in i vapenlagen. Några större tekniska problem att på ett överskådligt sätt ange det tillämpningsområde som här skall gälla synes inte föreligga. Samma uppfattning redovisas av *naturvårdsverket* och *Svenska jägareförbundet*.

Bestämmelserna i 1 och 2 §§ lagen om anmälan för underrättelse enligt den europeiska vapenkonventionen den 28 juni 1978 om *vilka vapen och delar av vapen som skall omfattas av den nya lagstiftningen* diskuteras av några remissinstanser.

Statens kriminaltekniska laboratorium erinrar om att enligt konventionens bilaga 1 punkt A 2 omfattar konventionen "Avfyringsmekanismen, patronläget, trumman eller pipan till varje föremål inbegripet i paragraf 1". I promemorian förordas att Sverige åtar sig underrättelseskyldigheten beträffande sådana vitala delar som nämns i bil. 1 punkt A 2 men endast beträffande de ur brottsförebyggande synpunkt särskilt intressanta vapnen i bilaga 1 paragraf 1 punkterna a–h. Några påtagliga problem torde enligt laboratoriets uppfattning härvid inte behöva uppstå beträffande vapendelar som trumma och pipa men däremot beträffande avfyringsmekanism och patronläge. Som laboratoriet tidigare framhållit i ett yttrande 1977-06-17 till justitiedepartementet (SKL Dnr 4719/76) över ett konventionsutkast, täcks inte entydigt slutstycken – som är tillståndspliktiga enligt VL – av konventionens bestämmelser. Slutstycken kan enligt laboratoriets uppfattning inte inrymmas under begreppet avfyringsmekanism. Om underrättelseskyldigheten, som förordas, skall omfatta vitala vapendelar under paragraf 2 behöver begreppen "avfyringsmekanism" och "patronläge" definieras och därvid på ett sådant sätt att den vitala vapendelen "slutstycke" täcks upp. Enligt VL är avfyringsmekanismen till ett vapen inte tillståndspliktig vapendel. Att det i många fall finns skäl att utvidga kontrollen att gälla även "avfyringsmekanism" kan följande exempel visa. Om de enligt VL licenspliktiga delarna pipa och slutstycke avlägsnas från en vanlig kpist återstår i huvudsak kolv, mantel och låda med avfyringsmekanism. Dessa delar är var för sig eller i kombination inte tillståndspliktiga. Enligt laboratoriets tolkning av konventionstexten skulle dock lådan med avfyringsmekanismen kunna betraktas som "skjutvapen". Vidare kan laboratoriet svårligen tänka sig patronläge som fristående vapendel. Hos pistoler och gevär utgör pipans bakre del patronläge, medan hos revolverar trumman utgör en kombination av pipa, magasin och patronläge. Det är således oklart vilken vapendel som förstås med "patronläge" i konventionens bilaga 1. Enligt 2 § 3. gäller lagen inte "långt slätborrat skjutvapen med vilket endast ett skott kan avskjutas utan omladdning". Avsikten är här att lagen i huvudsak inte skall gälla hagelgevär. Enligt ordalydelsen kommer dock punkten att gälla enbart enkelpipiga hagelgevär samt vissa salongsgevär. Punkten bör därför omarbetas till "ettskotts långt vapen med slätborrad pipa (pipor)", dvs. den formulering som förekommer i konventionsbi-

lagen. Genom en sådan ändring kommer underrättelseskyldigheten inte att gälla hagelgevär och äldre, slätborrade salongsgevär.

Bestämmelsen om tillfällig utförsel av skjutvapen i 4 § *lagen om anmälan för underrättelse enligt den europeiska vapenkonventionen den 28 juni 1978* föranleder kommentarer från några remissinstanser.

JK påpekar att i förslaget till lydelse av 4 § återfinns inte konventionens stadgande om varaktighet. Anledningen till detta anges i promemorian (sid. 35) vara artikel sju i konventionen som innehåller en diskretionär underrättelseskyldighet. Hänvisningen i sistnämnda artikel uppfattar JK som att underrättelse i andra fall än då vapnet överlåtes eller upplåtes skall ske endast om varaktighetsrekvisitet är uppfyllt. Här går således den föreslagna bestämmelsen längre än konventionen kräver. Detta förefaller inte sakligt motiverat och kan leda till onödigt krångel t. ex. vid skyttetävlingar och jakter. Som lagrummet föreslås avfattat kan möjligen tveksamhet uppstå om det föreligger anmälningsskyldighet i andra fall än när vapnet förs ut direkt från Sverige. Förslagsvis kan 4 § ges följande lydelse: "Den som överför vapen till sådan stat som anges i 3 § utan att besittningsrätten till vapnet i samband därmed övergår till annan skall omedelbart anmäla detta till rikspolisstyrelsen, om vapnet kan väntas bli varaktigt överfört till den staten".

Jakt- och viltvårdsberedningen understryker att lagen är tillämplig inte bara på de särskilt farliga vapnen utan även på jaktvapen också i de fall sådana skall användas endast under kortare tid, exempelvis under en dags jakt. Varje år kommer till Sverige 2 000–3 000 utländska jägare medförande vapen. Antalet svenska jägare som gör motsvarande resor utomlands är avsevärt större. Bestämmelserna i 4 § kommer att leda till merarbete för berörda myndigheter och besvär för enskilda. Det vore enligt beredningen önskvärt om lättnader kunde införas åtminstone i förhållande till de nordiska länderna.

Generaltullstyrelsen erinrar om att i 4 § förslaget till lag om anmälan sägs att den som för ut vapen ur riket under i paragrafen närmare angivna förutsättningar omedelbart skall anmäla detta till rikspolisstyrelsen. Paragrafens föreslagna lydelse synes enligt generaltullstyrelsen inte innebära något krav på anmälan innan utförseln sker. Om formuleringen valts avseiktligt framgår inte av promemorian.

Länsstyrelsen i Värmlands län tillstyrker förslaget att Sverige skall ansluta sig till konventionen med de förbehåll som föreslås i promemorian. Länsstyrelsen föreslår dock ytterligare ett förbehåll. Detta gäller anmälningsskyldigheten enligt 4 § i förslaget till lag om anmälan för underrättelse enligt den europeiska vapenkonventionen den 28 juni 1978. Enligt förslaget omfattar anmälningsskyldigheten även utförsel för en kortare tids användning utomlands. Det är denna anmälningsskyldighet som länsstyrelsen reagerat mot. Anledningen härtill är, att en sådan anmälningsskyldighet dels kommer att bli mycket betungande för RPS, som skall administrera dessa

anmälningar – antalet kommer att bli stort – och dels inte kommer att ge utbyte i förhållande till den stora arbetsbelastningen. Den som exempelvis reser till en annan konventionsstat i avsikt att med hjälp av skjutvapen begå brott torde knappast komma att fullgöra sin anmälningsskyldighet.

3 Frågor rörande vapenlagstiftningen

3.1 Harpunvapen

I promemorian föreslås en regel i 49 § VL om bemyndigande för RPS att företa en klassificering av harpungevär. Förslaget har kommenterats av några remissinstanser.

RÅ anser sig inte kunna förorda förslaget att en bestämmelse tas in i 49 § VL av innehåll att rikspolisstyrelsen skall meddela närmare föreskrifter om vilka harpungevär som är att anse som skjutvapen enligt 1 §. Enligt ordalydelsen faller harpungevär under den i 1 § första punkten vapenlagen givna definitionen på skjutvapen. RÅ har svårt att förstå att rättsfallet NJA 1977 s. 120 skulle ge anledning till tolkningsproblem. För att ett redskap över huvud taget skall kunna anses som vapen i vapenlagens mening, måste det nämligen krävas att redskapet beträffande verkan och ändamål är jämförligt med ett typiskt vapen. Om rikspolisstyrelsens önskemål om en precisering av rättsläget skall tillmötesgå, kan detta enligt RÅ:s mening lämpligen tillgodoses på det sättet att bland de i 1 § första stycket i vapenlagen uppräknade projektilerna uttryckligen nämns harpun och pil. Skulle beträffande harpungevär en lagändring av tillståndsplikten enligt 5 § vapenlagen vara önskvärd kunde i andra stycket i detta lagrum en särskild reglering införas om begränsning liknande den som gäller för luft- eller fjädervapen.

Klassificering av harpungevär motiveras enligt *Göta hovrätt* med att rikspolisstyrelsen funnit att ett rättsfall i högsta domstolen medfört tillämpningssvårigheter. I promemorian konstateras att ifrågavarande rättsfall inte borde medföra några problem men man vill ändå tillgodose rikspolisstyrelsens önskemål genom att införa klassificering av harpungevär. Eftersom några egentliga skäl för sådan klassificering ej anförts avstyrker hovrätten förslaget.

Statens kriminaltekniska laboratorium erinrar om att redan i början av 1960-talet dåvarande statens kriminaltekniska anstalt tog ställning i frågan om harpunvapen var att anse som tillståndspliktiga skjutvapen. Anstalten menade, att alla typer av harpunvapen – gummibands-, spiralfjäder-, luft-, kolsyre- och krutdrivna – måste betraktas som vapen enligt den då gällande vapenförordningen. Med hänsyn till att harpunvapens huvudsakliga användningsområde är harpunering av fisk och inte målskjutning menade anstalten vidare, att förordningens undantagsbestämmelser inte var tillämpliga. Laboratoriet delar i princip helt anstaltens uppfattning att

harpunvapen — oavsett utskjutningsprincip — är att hänföra till gruppen tillståndspliktiga vapen. Vapenlagens tillämplighet på harpunvapen har berörts i prop. 1973: 166. Där nämns t. ex. begreppet "avståndsverkan", ett i många stycken svårtolkat begrepp. Mot bakgrund av avgöranden i högsta domstolen slås fast, att det är vapnets "prestanda" som skall ligga till grund för bedömningen. Rikspolisstyrelsen anger i sina föreskrifter m. m. till vapenlagstiftningen, att tillstånd krävs för innehav av "harpunvapen, vars projektil utan tillkopplad lina har effekt på längre avstånd än någon meter". Någon närmare tolkning av begreppet "effekt" i detta sammanhang ges inte. Det är naturligt att alla dessa nya begrepp som införts har skapat osäkerhet vid tillämpningen av vapenlagen. Laboratoriet har i dag ingen klar uppfattning om var gränsen skall sättas mellan tillståndsfria och tillståndspliktiga harpunvapen och laboratoriet hälsar därför med tillfredsställelse förslaget om klassificering även om det ur laboratoriets synpunkt vore bättre om en klassificering kunde undvikas och i stället alla harpunvapen — bortsett från rena leksaker — blev tillståndspliktiga.

3.2 Cylinder till revolver

När det gäller förslaget att trumma (cylinder) till revolver bör ingå bland tillståndspliktiga delar har några remissinstanser lämnat synpunkter på detta förslag.

Statens kriminaltekniska laboratorium anför att i gällande vapenlag revolvertrumma inte upptas som en sådan del till skjutvapen vilken faller under lagens bestämmelser. Däremot är "löst slutstycke" och "pipa till skjutvapen" upptagna som vapendelar på vilka lagen äger tillämpning. Laboratoriet har i några fall yttrat sig i frågan om revolvertrumma varit att betrakta som licenspliktig del. Laboratoriet har därvid gett uttryck åt den uppfattningen, att en revolvertrumma är en kombination av pipa, patronläge och magasin och därigenom en sådan vapendel som faller under bestämmelserna i 1 § 2 b VL. Att nu trumma till revolver preciseras bland tillståndskrävande delar anser laboratoriet i princip bra. Enligt den nuvarande och även den föreslagna lydelsen gäller lagen *löst* slutstycke etc. Laboratoriet finner uttrycket "löst" tvetydigt och uttrycket skulle i många sammanhang kunna medföra att bestämmelsen tolkas olika. Slutstycke, pipa, eldrör och trumma till skjutvapen är enligt laboratoriets uppfattning delar som alltid bör omfattas av VL:s bestämmelser oberoende av om delarna är lösa eller fästa till ett vapen eller annat föremål. Uttrycket "löst" bör därför utgå och ändringsförslaget enligt laboratoriets uppfattning omformuleras till "b. slutstycke, ljuddämpare, eldrör, pipa eller trumma till skjutvapen".

Statens naturvårdsverk anser att begreppet trumma är felaktigt och att detta bör ersättas med ordet "cylinder".

Svenska jägareförbundet påpekar att av förslaget till övergångsbestäm-

meler framgår att om någon innehar lös trumma till revolver vid vapenlagens ikraftträdande, är denne skyldig ansöka om innehavstillstånd inom viss tid. Eftersom begreppet "lös trumma" kan missuppfattas då det kan avse alla trummor, eller rättare cylindrar, som kan tas loss från vapnen, bör enligt förbundets uppfattning i övergångsbestämmelserna 2 p orden "... lös trumma till revolver ..." ersättas med "... lös cylinder till revolver utöver den cylinder som behövs för att revolvorn skall vara brukbar ...".

Rikspolisstyrelsen anser att övergångstiden bör göras relativt lång förslagsvis ett år.

Svenska pistolskytteförbundet kan godta ändringen men framhåller att övergångstiden ej bör understiga två år. Innehavare av lös trumma till vapen som innehas med tillstånd borde framdeles få inneha trumman efter anmälan till polismyndighet som förslagsvis på vapenlicens antecknar att licensen även avser lös trumma.

3.3 Tillståndsplikt till ammunition

I promemorian föreslås att undantaget i 4 § 3 VL i förtydligande syfte ändras så att det endast omfattar "centralantänd" hagelpatron eller tändhatt därtill.

Eftersom det uppenbarligen i viss omfattning åter finns stiftantänd hagelpatron i handeln bör enligt *rikspolisstyrelsen* lagtexten kompletteras med "hagelpatron med central- eller stiftantändning eller tändhatt därtill".

Kriminaltekniska laboratoriet konstaterar att avsikten med att införa uttrycket "centralantändning" är att lagen därigenom kommer att gälla kantantändningspatroner med hagelladdning. Det finns dock numera även hagelpatroner främst avsedda för enhandsvapen i kaliber 44, 38, 357 etc. Med den lydelse ändringsförslaget har, skulle sådana hagelpatroner vara tillståndsfria. Laboratoriet anser, att det saknas skäl varför dessa typer av hagelpatroner med kantantändning inte är det. Enligt jaktstadgan (1938:279) får vid jakt inte användas slätborrat skjutvapen med mindre kaliber än 36. Alla de nämnda finkalibriga typerna än hagelpatroner är – vare sig de är avsedda för kantantändning eller centralantändning – förbjudna vid jakt. Laboratoriet föreslår därför, att 4 § 3 VL omformuleras till att avse "hagelpatron, avsedd för vapen i kaliber 36 och större, eller tändhatt därtill". Då tändhatt till vissa hagelpatroner är tillståndsfria, synes det inkonsekvent att tändhatt, avsedd för kulpatron med centralantändning, inte är upptagen som tillståndsfri. Laboratoriet föreslår, att 4 § 6 VL ändras till "för jaktstudsare avsedd kulpatron med centralantändning, eller tändhatt därtill". Slutligen anser laboratoriet, att uttrycket "laddningshylsa" i 4 § 5 kan utgå, då detta begrepp synes onödigt i sammanhanget och täcks upp av begreppet "patronhylsa".

Statens naturvårdsverk har inga erinringar mot ändringen. Verket fram-

håller dock att denna saknar praktisk betydelse eftersom kantantänd hagelammunition endast förekommer i kalibrar som ej är tillåtna för jaktändamål. Sådan ammunition används ej heller i andra sammanhang. Enligt 6 p i paragrafen gäller vapenlagen ej kulammunition med centralantändning som är avsedd för jaktstudsare. Följden är att all centralantänd kulammunition avsedd för bl. a. målskjutning samt kantantänd kulammunition omfattas av tillståndstvång enligt 5 § 2 p VK. Bestämmelserna rörande förvärv av centralantänd helmantlad kulammunition är således sådana att ammunition av detta slag avsedd för jakt får förvärvas fritt, medan sådan ammunition som är avsedd för målskjutning men som avses brukas för jakt, är tillståndsbelagd. Helmantlad jaktammunition går att förvärva fritt i obegränsad mängd och kan – om än ej lagligt – användas för målskjutning. Möjligheterna att kontrollera sådant "missbruk" är obefintliga, liksom möjligheterna att kontrollera att inte målskjutningsammunition används för jaktändamål. Det är ju för övrigt alldeles uppenbart att ammunition av typ som avses brukas för jakt först bör få användas för målskjutning av den enskilde jägaren för att minska risken för skadskjutning och därmed bättre tillgodose djurskyddsintresset. Enligt verkets mening är här redovisade bestämmelser utmärkta exempel på hur lagstiftning ej får vara; knappast någon jägare eller målskytt kan rimligen känna sig manad att efterleva ifrågavarande bestämmelser eftersom de uppfattas som helt omotiverade. Att bestämmelserna ej fyller någon funktion – vad syftet än må vara med dem – framgår än klarare med vetenskapen om att det inte erbjuder några som helst problem att komma över helmantlad centralantänd kulammunition avsedd för målskjutning, utan att ha erhållit tillstånd. Förutom att bestämmelserna i fråga saknar logik i nämnda avseenden, torde de skapa betydliga administrativa m. fl. problem för det frivilliga skyttet och också i onödan ianspråkta redan hårt ansträngda resurser hos polismyndigheterna. Mot denna bakgrund av det anförda får verket bestämt föreslå att orden, "som är avsedd för jaktstudsare", utgår ur 4 § 6 p VL.

Liknande synpunkter anförts av *Svenska jägareförbundet*, som anser att bestämmelsen om tillståndsplikt för annan centralantänd ammunition än jaktammunition saknar funktion och medför dels tolkningssvårigheter, dels merarbete för såväl skyttar, jägare och ammunitionshandlare som tillståndsmyndigheterna.

Enligt *SPOFA:s* uppfattning finns ej skäl att ha olika bestämmelser för tändhättar till hagelpatroner och sådana till kulammunition. Vidare bör även kantantändningsammunition ingå i förteckningen.

3.4 Museers vapeninnehav

Promemorians förslag till föreskrift i 8 § VL om tillstånd för museum som ägs av landsting, kommun eller stiftelse som står under länsstyrelsens tillstånd att inneha vapen har föranlett bl. a. förslag till vissa justeringar av den föreslagna lagtexten.

Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer påpekar att statsbidrag enligt förordningen (1977:547) om statsbidrag till regionala museer utgår till regionalt verksamt museum som regeringen förklarar berättigat till sådant bidrag.

De statsbidragsberättigade museerna ägs i regel av stiftelser. Endast i några få fall ägs de av föreningar eller kommuner. Det är landstingskommunerna och kommunerna som bär huvudansvaret för de statsbidragsberättigade museernas verksamhet men formellt (med två undantag) är de inte ägare till museerna. Ägare är de museistiftelser eller -föreningar, i vilka landstingskommunerna och kommunerna ingår som stiftelsebildare eller medlemmar. De aktuella museistiftelserna är undantagna från länsstyrelsens tillsyn. Med beaktande av de redovisade äganderättsförhållandena föreslår riksantikvarieämbetet och statens historiska museer att vapenlagen 8 § 4. får följande lydelse: "Tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas . . . huvudman för museum, som åtnjuter statsbidrag enligt förordningen (1977:546) om statsbidrag till regionala museer, samt huvudman för museum som ägs av landsting, kommun eller stiftelse, som står under länsstyrelsens tillsyn, för tillståndspliktigt vapen som ingår i museets samlingar."

Liknande synpunkter anförs av *kulturrådet* som härutöver upplyser att en särskild arbetsgrupp skall inrättas vid kulturrådet med representant från bl. a. rikspolisstyrelsen och från museiområdet för att följa upp arbetet med säkerhetsfrågor vid museerna i samband med byggnation, för utbildning och för särskilda informationsbehov. Justitiedepartementets promemoria om ändringar i vapenlagstiftningen aktualiserar behovet att i denna arbetsgrupp uppmärksamma säkerhetsaspekterna på museernas vapensamlingar.

Det blir enligt *Svenska vapenhistoriska sällskapet* sannolikt allt svårare för enskilda att av ekonomiska skäl förvärva vapen. Desto viktigare är det därför att lokala museer har möjlighet att inneha vapen och ammunition. Sällskapet vill här t. ex. peka på de ur kulturhistorisk synvinkel viktiga hembygds museerna. Det bör naturligtvis inte vara organisationsformen som sådan, statlig eller icke statlig anknytning osv., som är avgörande då frågan om vapeninnehav prövas, utan möjligheter till säker förvaring och liknande. Sällskapet vill därför hävda att tillstånd bör kunna meddelas även andra museer än statliga och kommunala såvida deras allmänna skötsel och möjligheter till förvaring m. m. inte ger anledning till annan bedömning i det enskilda fallet. Av samma ekonomiska skäl som tidigare anförts ökar betydelsen av möjligheter till tillfälliga utställningar. Även i dessa fall bör de faktiska förvaringsmöjligheterna och säkerhetsanordningarna i de enskilda fallen vara avgörande för vilka vapentyper som kan ställas ut och inte vapentypen som sådan.

Enligt *armémuseums* mening, bör tillståndsmöjligheten utsträckas till alla museer med tillräckligt stabil organisation och möjligheter till säker

förvaring av vapnen, exempelvis därtill lämpade hembygdsmuseer, och inte göras beroende enbart av vem som är museets huvudman.

Museer har ofta behov av att låna föremål för tillfälliga utställningar. Sådana utställningar har ofta en varaktighet av flera månader och långivarna kan givetvis inte närvara under hela utställningstiden. Därför föreslås 22 § 1. och 4. utöver den i promemorian föreslagna omformuleringen ändras så, att skjutvapen, även enhandsvapen och automatvapen, får lånas ut för de nämnda utställningarna.

Svenska vapenstiftelsen anser att en enkel registrering borde vara tillfyllest. Detta skulle underlätta för dessa institutioner att ta vara på t.ex. attraktiva dödsbovapen.

Enligt *länsstyrelsen i Östergötlands län* är det angeläget att det finns särskilda regler för förvaringen. Sådana regler måste tillgodose såväl allmänhetens krav att kunna få se vapnen som de krav på skydd mot tillgrepp som är nödvändiga ur säkerhetssynpunkt. 49 § vapenlagen bör ändras så att den ger rikspolisstyrelsen rätt att utfärda närmare föreskrifter.

3.5 Införsel av vapen

I promemorian föreslås att 16 § VL ändras så att endast sådana svenska, danska, finska och norska medborgare som inte är bosatta här i landet omfattas av bestämmelsen.

Generaltullstyrelsen upplyser att man i södra tullregionen sedan ett par år tillämpar ett förfarande, som innebär att tullmyndigheten anmäler till polisen när det konstateras att någon medför vapen i samband med inflyttning. I 16 § punkten 2 föreslås ett tillägg av innebörd att undantaget från tillståndsplikt i fråga om skjutvapen som svensk, dansk, finsk eller norsk medborgare för tillfällig användning vid jakt eller tävling inför från Danmark, Finland eller Norge endast skall gälla person som icke har sitt hemvist här i riket. *Generaltullstyrelsen* vill i detta sammanhang endast framhålla att övervakningen av den föreslagna inskränkningen på grund av svårigheten att bedöma bosättningsförhållanden aldrig kan bli särskilt effektiv. För tillfällig införsel av vapen i annat fall fordras tillstånd av polismyndigheten i den ort där förtullning skall äga rum. Sådant tillstånd är tidsbegränsat. När vapnet förs in kontrollerar tulltjänsteman att giltigt tillstånd finns. Tulltjänsteman påtecknar tillståndet vid den resandes in- och utresa. Tillståndet behålls av den resande – även vid utresa – och ingen rapportering av utförseln sker till den tillståndsgivande myndigheten. Berörda polismyndigheter saknar härigenom möjligheter att kontrollera återutförseln av de vapen för vilka man gett införseltillstånd. Ett infört vapen kan därför utan nämnvärd risk för påföljd avyttras i Sverige. Enligt *generaltullstyrelsens* uppfattning finns det skäl överväga införandet av ett system som möjliggör kontroll av att vapen återutförs när införseltillståndet upphör att gälla. Ett sådant system tillämpas i västra tullregionen enligt

en överenskommelse mellan tulldirektionen där och polisstyrelsen i Göteborgs polisdistrikt. Systemet bygger på att införseltillståndet upprättas i tre exemplar, att dessa visas upp för tulltjänsteman vid in- och utresa med vapnet och att rapportering sker mellan tull och polis.

Enligt *polisstyrelsen i Växjö* ger innebörden av ändringsförslaget i 16 § vid handen att såväl ordet bosatt som hemvist skall ges en snäv tolkning, vilket emellertid motsägs av tolkningen av vapenkungörelsen. Med hänsyn härtill måste det anses som angeläget att lagstiftningens tillämpningsområde klargöres, att enhetliga begrepp tillämpas och att begreppen i en eller annan form definieras.

Länsstyrelsen i Värmlands län framhåller att det problem som har gett upphov till promemoriaförslaget vid olika tillfällen har påtalats av lokala polisstyrelser i länet. Värmlands län har en lång landgräns mot och nära kontakter med Norge. Länsstyrelsen vill därför understryka vikten av att förslaget i denna del genomförs.

Föreningen Sveriges polischefer och *föreningen Sveriges länspolischefer* vill bringa till departementets kännedom att 16 § 2 i dess nuvarande lydelse medfört att vapen kunnat införas till riket av personer som uppenbarligen ej bort ha tillgång till vapen. Ändringsförslaget innebär så tillvida en förbättring att endast den som icke har sitt hemvist här berörs av undantaget från tillståndsplikten. Även med föreslagen lydelse ger 16 § 2 möjlighet för nordiska medborgare att under längre tid inneha vapen här i landet oaktat de vid tillståndsprövning för innehav här i landet icke skulle meddelats tillstånd. Föreningarna bedömer det angeläget att frågan om förbud i vissa fall för invånare i Danmark, Finland eller Norge att inneha vapen här i landet aktualiseras. Sådant förbud skulle kunna tänkas beträffande person som med hänsyn till brottslig verksamhet etc. icke är lämplig som vapeninnehavare. (Jfr särskilt hagelvapen som är licensfria i bl. a. Norge).

3.6 Förvaring av vapen

Förslaget om ett förtydligande i förvaringsbestämmelsen i 23 § VL har kommenterats av några remissinstanser.

Jakt- och viltvårdsberedningen tillstyrker ändringen.

Rikspolisstyrelsen anser att enligt gällande bestämmelser den tillståndsfria ammunitionen inte synes omfattas av förvaringsbestämmelserna i 26 § vapenlagen. För att komma till rätta med denna olägenhet bör 4 § vapenlagen kompletteras enligt följande: "Med undantag av bestämmelserna i 26, 32, 33 och 40 §§ gäller lagen ej . . .".

Föreningarna *Sveriges länspolischefer* och *Sveriges polischefer* tillstyrker ändringsförslaget beträffande andra stycket men anser att försummelse mot bestämmelsen bör straffsanktioneras. Tyvärr är det alldeles för vanligt förekommande att vapen förvaras så att det lätt kan åtkommas av obe-

hörig. Underlåtenhet av detta slag uppdagas sällan annat än i samband med tillgrepp. Möjligheten att i det enskilda fallet i efterhand gå in med särskild och straffsanktionerad förvaringsföreskrift kan eventuellt förhindra upprepade skada men ej tillräckligt kraftigt motivera vapeninnehavaren att vidtaga nödvändiga skyddsåtgärder innan skada skett.

Förslaget att vapen och ammunition skall förvaras under skilda lås kan enligt *Svenska pistolskytteförbundet* i och för sig vara motiverat, men det bör i kommande anvisningar klart utsägas att kravet på lås för det utrymme där ammunition förvaras hos enskild ej bör sättas särskilt högt. Regelmässigt innehar enskild ej fler patroner än vad som ej förbrukats ur den eller de förpackningar som köptes vid den senaste skjutningen samt ammunition för närmast förestående skjutningar i annan sammanslutnings regi. Väsentligare än lås måste vara att ammunition ej förvaras tillsammans med vapen.

3.7 Återkallelse och tidsbegränsning av vapentillstånd

Förslaget i promemorian att utvidga möjligheterna att återkalla vapenlicens (29 § VL) och att införa tidsbegränsade tillstånd (10 § VL) har fått ett övervägande positivt mottagande.

Länsstyrelsen i Värmlands län är medveten om att den föreslagna återkallelsegrunden kan väcka oro hos vissa vapeninnehavare som tillfälligt eller definitivt minskat eller slutat med sitt aktiva skytte. Med hänsyn till de begränsningar och förbehåll som föreslås i den praktiska tillämpningen tillstyrker länsstyrelsen förslaget. Vid sitt ställningstagande har länsstyrelsen också beaktat det även i promemorian påtalade förhållandet, att syftet med lagstiftningen på detta område också är att minska spridningen av skjutvapen i vårt land. Ytterligare en omständighet vill länsstyrelsen framhålla. Vid målskjutning, framför allt vid pistolskytte tävlar man i ett flertal olika grenar och inom varje gren kan det finnas behov av att använda mer än ett vapen beroende på exempelvis om det gäller ban- eller fältskytte. Det händer dessutom ofta att en skytt går över till andra skyttegrenar. Härvid krävs naturligen andra skjutvapen. De "gamla" vapnen behålls då som regel även om de inte längre används. På detta sätt kan en skytt skaffa en mer eller mindre omfattande vapenarsenal. Detta kan inte anses tillfredsställande ur den nyss anförda aspekten om intresset av att minska spridningen av skjutvapen i samhället – även om nackdelarna i viss mån kan neutraliseras med föreskrifter om förvaringen av vapnen. Mot förevarande bakgrund finns det ytterligare ett skäl att tillstyrka förslaget. Genomförs detta kan tillståndsmyndigheterna som villkor för ytterligare tillstånd att inneha vapen kräva, att sökanden sanerar sitt vapeninnehav. Härigenom uppnås också likställighet med de regler som gäller för jaktvapen enligt de nyligen genomförda reglerna om "vapengarderoben". Som en följd av det anförda tillstyrker länsstyrelsen också förslaget, att tillståndsmyndighet får tidsbegränsa tillstånd att inneha vapen när särskilda skäl föreligger.

Det torde enligt *länsstyrelsen i Malmöhus län* inte råda någon tvekan om att det i exceptionella fall kan finnas behov av att polismyndigheten medges rätt att pröva huruvida vapentillstånd, som exempelvis avser innehav eller skyddsändamål, fortfarande skall äga giltighet i sådana fall då ett uppenbart behov av vapnet inte längre föreligger. Det lär dock bli svårt för de tillståndsprövande myndigheterna att utan administrativt krångel kunna följa upp sådana vapentillstånd framgent för kontroll av huruvida behovet kvarstår eller inte. Länsstyrelsen är också medveten om risken, att en återkallelse av vapentillstånd av andra skäl än som anges i 29 § VL i dess nuvarande lydelse kan komma att skapa allvarliga motsättningar mellan allmänheten och polisen. Därför bör återkallelsegrunden om möjligt få en mera distinkt formulering än förslaget utvisar eller också bör precisa regler meddelas i anvisningsväg. Vad härefter angår det föreslagna tillägget till 10 § VL, innebärande att vapentillstånd får tidsbegränsas om särskilda skäl föreligger, har länsstyrelsen i princip ingenting att erinra häremot. Dock bör minimitiden för en sådan begränsning föreskrivas bli lägst sex månader.

Beträffande förslaget om möjlighet till tidsbegränsning av vapenlicens anser *polisstyrelsen i Falun* att denna möjlighet ibland kan vara värdefull att ha tillgång till. För tydlighets skull borde bestämmelserna kompletteras med föreskrift om att vederbörande innan tillståndstiden gått ut självant skall överlämna vapnet till polisen för inlösen eller överlåta det till någon som är berättigad att inneha det. Någon tid för avveckling bör nämligen i dylika fall inte — i likhet med dödsbos vapeninnehav — få förekomma. När det gäller den nya grunden för återkallelse av tillstånd till vapeninnehav måste man nog av praktiska skäl godta den i den utformning den fått. Men det har ju i brottssammanhang visat sig att t. ex. avsågade hagelgevär också kan vara farliga lika väl som de i 9 § 2 st. VL nämnda. Justitiekanslern har även i ett ärende angående tillämpningen av vapenlagen (400-77-21) varit inne på återkallelse av tillstånd till vapeninnehav då behov av vapnet ej längre föreligger. Återkallelse när behov av vapen upphör vore kanske ett verksamt sätt att hejda det ständigt ökande vapenantalet i landet.

Den föreslagna ändringen i 10 § vapenlagen innebärande att tillstånd att inneha vapen kan tidsbegränsas tillstyrkes av *skytteförbundens överstyrelse* med det påpekan det att tidsbegränsningen inte kommer till användning i andra fall än som tagits upp i promemorian och då speciellt specialmotiveringen. Förslaget att tillstånd att inneha vapen kan återkallas när behov av vapnet inte längre föreligger är i sig långtgående. Under den bestämda förutsättningen att denna återkallelsegrund användes så restriktivt som framhållits i promemorian har styrelsen inte någon invändning mot förslaget. Det måste dock skapas garantier för att de myndigheter som skall behandla dessa ärenden inte tolkar bestämmelsen alltför extensivt och att godtyckliga bedömningar förhindras. Enligt styrelsens uppfattning

är det därför nödvändigt att myndigheternas fria bedömning i denna fråga inskränkes i så stor utsträckning som möjligt. Förslagsvis genom av departementet utfärdade tillämpningsföreskrifter. Dessa föreskrifter bör lämpligen innehålla en uppräknin av de fall då återkallelse får ske. Överstyrelsen finner det även angeläget att framhålla att återkallelse inte obligatoriskt behöver ske om behovskravet inte längre är uppfyllt. Detta bör även noga poängteras på lämpligt sätt, förslagsvis i specialmotiveringen.

Enligt *länsstyrelsen i Östergötlands län* måste tidsbegränsning även utan en sådan bestämmelse redan nu tillämpas i vissa fall, men en uttrycklig bestämmelse ger en större möjlighet till tidsbegränsning, något som är av särskild betydelse, då det gäller mera farliga vapen. Det är dock angeläget, att en tidsbegränsning sker med stor återhållsamhet och att polisen har en ordentlig bevakning av de tidpunkter, då sådana tillstånd upphör att gälla. Med nyssnämnda fråga sammanhänger en ny återkallelsegrund beträffande vissa farliga vapen, om tidigare synnerliga skäl för innehav härav ej längre föreligger.

Att en sådan möjlighet finns, kan vara till fördel. En bestämmelse härom måste dock tillämpas mycket varsamt och endast i mycket markanta fall. Detta bör komma till uttryck antingen i ändrad formulering av föreslagen lagtext eller i anvisningar. Det torde annars vara risk för motsättningar mellan allmänheten och polisen. Lagtexten i föreslaget andra stycke till 29 § VL är alltför krångligt formulerad och bör därför ändras redan av denna anledning.

Möjligheten att tidsbegränsa tillstånd hälsas med tillfredsställelse av *Föreningen Sveriges länspolischefer* och *Föreningen Sveriges Polischefer*. Det föreslagna tillägget bedömes av föreningarna kunna få stor praktisk betydelse och innebära att såväl det allmännas som den enskilde sökandens intressen kan tas tillvara på ett mer flexibelt sätt än för närvarande. Föreningarna föreslår dock att det i 9 § eller 10 § intas bestämmelse om att tillstånd att inneha "opluggat" automatvapen endast får meddelas för viss tid. Vid tillståndstidens utgång bör dock förnyad prövning kunna föranleda förnyat tidsbegränsat innehavstillstånd.

Enligt *SPOFA:s* uppfattning föreligger här en risk för att möjligheten till tidsbegränsning kommer att utnyttjas utan att skälen är alltför tungt vägande och därigenom skapas onödigt krångel. Då föreskriften närmast tar sikte på skyddsvapen vill föreningen föreslå följande ändring: "Om särskilda skäl föreligger får tillstånd för skyddsvapen tidsbegränsas."

Belastningen på enskilda föreningar och skytteförbund samt för handläggande polismyndigheter om förslaget genomförs berörs enligt *Sveriges pistolskytteförbund* över huvud taget ej. Förnyelse av tidsbegränsade tillstånd att inneha enhandsvapen för målskjutning skulle praktiskt 100 %-igt begäras och medföra krav på nya intyg beträffande medlemsskap, aktivitet, skjutskicklighet samt prövning av den sökandes behov av sökta vapen. I ett betydande antal fall skulle förmodligen yttranden från förbundet

begäras och belasta administrationen. Ej minst skulle de lokala polismyndigheterna belastas. Om tidsbegränsade licenser ej utfärdas mot "rabatterad" avgift medför en sådan ordning ökade kostnader för den enskilde. Förbundet pekar på möjligheten av att i stället införa en ordning med rapporter från föreningarna till polisen om vapeninnehavarens aktivitet ha blivit prövad. Rapporten skulle i enklaste form avse vapeninnehavare som varit aktiva de senaste tre åren. Rapporteringen skulle underlättas och andra fördelar vinnas om polismyndighet i sin tur underrättade den lokala föreningen om beviljade vapenlicenser. Med en sådan ordning skulle följa de fördelarna att den lokala föreningen hade möjlighet att kontakta vapeninnehavare, informera om vapenlagstiftningen och den lokala skytteverksamheten samt påverka mindre aktiva att ställa vapen till förfogande för rekryter och andra eller överlåta obehövliga vapen till föreningen. Inaktivs innehav av vapen skulle förhoppningsvis begränsas.

Svenska jägareförbundet instämmer i syftet med den föreslagna möjligheten till tidsbegränsning men finner mot bakgrund av vad anförts i specialmotiveringen med lagtextens utformning att stadgandet kan ge upphov till oacceptabla skillnader i tillämpning de olika polisdistrikten emellan. Jägareförbundet vill påtala t. ex. det fall när någon söker tillstånd att för en utlandsjakt förvärva ett grovkalibrigt specialvapen. Tillståndsmyndigheten kan då tidsbegränsa tillståndet till att omfatta endast just den ifrågavarande resan. Vapen av ifrågavarande slag är synnerligen dyra, de måste ofta anpassas speciellt för innehavaren och denne kan efter några år för en annan jaktresa på nytt ha behov av ett vapen av ifrågavarande slag. En tidsbegränsning av tillståndet i ett sådant fall är således direkt felaktigt och ger för tillståndshavaren avsevärda ekonomiska konsekvenser förutom att de administrativa besvären ytterligare ökar. Enligt jägareförbundets uppfattning bör den föreslagna möjligheten att tidsbegränsa tillstånd att inneha vapen utnyttjats restriktivt och endast för skyddsvapen samt sådana särskilt farliga vapen som omnämns i 9 § andra stycket VL. Tidsbegränsning av tillstånd inneha jaktvapen kan inte accepteras av jägareförbundet. I rikspolisstyrelsens föreskrifter m. m. till vapenlagstiftningen måste nog anges i vilka fall tidsbegränsning av tillstånd skall tillgripas. Förslaget till ändring i 29 § innebär att paragrafen kompletteras med en ny återkallelsegrund. Svenska jägareförbundet vill understryka att denna inte får göras tillämplig på "normala" jaktvapen och inte heller på enhandsvapen som innehas för jaktändamål. Detta skulle nämligen komma att leda till att provningar fortlöpande kommer att ske för ett stort antal vapen. Om exempelvis någon, som erhållit tillstånd inneha enhandsvapen för jaktändamål, ett visst år inte jagat i den omfattningen att tillstånd för enhandsvapen anses erforderligt skulle detta kunna komma att medföra att tillståndet drogs in. Nytt tillstånd måste därefter sökas när jakten på nytt upptas i tidigare omfattning. Ett sådant system kommer enligt Svenska jägareförbundets uppfattning att skapa avsevärda konflikter mellan tillståndsmyn-

digheterna och enskilda vapeninnehavare, vilket bör undvikas, samtidigt som systemet kommer att bli synnerligen arbetskrävande. Svenska jägareförbundet föreslår mot bakgrund härav att noggranna, restriktiva anvisningar till paragrafen intas i rikspolisstyrelsens föreskrifter m. m. till vapenlagstiftningen. Liknande synpunkter framförs av *naturvårdsverket*.

BRÅ vill gå längre än förslaget. Behöver vapeninnehavaren inte längre sitt vapen, bör huvudregeln enligt rådets mening vara att licensen återkallas. Undantagsvis kan fortsatt tillstånd medges i fall som avses i 9 § första stycket andra meningen i VL. Fortsatt tillstånd bör dock aldrig kunna meddelas beträffande skyddsvapen.

De vapen, varom det här är fråga, är enligt *JK* särskilt farliga med hänsyn till användningen vid olika fruktade våldsbrott. Det torde emellertid vara sällsynt att den legale innehavaren av exempelvis ett enhandsvapen begår ett sådant brott. Risken att hans vapen kommer till sådan användning förefaller i praktiken mera vara knuten till att vapnet kommit i orätta händer. Även om vinsten med den föreslagna ordningen skulle bli liten, vill *JK* dock inte avstyrka förslaget. Med hänsyn till att olägenheterna för den enskilde i ekonomiskt avseende skulle kunna bli stora anser *JK* dock att som motindikation till återkallelse bör gälla att återkallelsen framstår som oskälig och att trygghet föreligger för att vapnet inte skall missbrukas.

För att uppnå bättre överensstämmelse med det bakomliggande syftet ifrågasätter *jakt- och viltvårdsberedningen* om inte "särskilda skäl" i 10 § bör bytas ut mot "synnerliga skäl". Enligt beredningen kan det diskuteras om det förhållandet att innehavaren tillmäter vapnet ett affektionsvärde bör föranleda att licensen inte skall återkallas. I varje fall bör undantaget och de i motiven nämnda villkoren komma till klarare uttryck i lagtexten.

Någon minimitid för tidsbegränsning bör enligt *polisstyrelsen i Stockholm* inte införas. Det kan nämligen ibland inträffa att ett vapen förvärvas endast för en kort tid, t. ex. för utförsel, varvid tiden före utförseln kan understiga en månad.

3.8 Inlösen

Enligt *Föreningen Sveriges länspolischefer* och *Föreningen Sveriges polischefer* får polisstyrelserna in vapen från allmänheten på i huvudsak två vägar. Dels rör det sig om vapen som omhändertagits jämlikt 32 § VL, dels vapen för inlösen jämlikt 35 § VL. Även om så ej utsägs i 32 § VL torde det få anses ligga i sakens natur att, om vapeninnehavaren ej vill eller av annan anledning inte förmår tillhandahålla berörda vapen, vapnet får eftersökas av polisen varvid rättegångsbalkens regler om husrannsakan analogivis får tillämpas. Beträffande vapen för inlösen ger 35 § VL ej stöd för ett motsvarande arbetssätt om vapen ej inlämnas på anmodan. Visserligen kan vid underlåtenhet att avlämna godset (betr. ammunition jfr dock

38 § VL) fråga om olaga vapeninnehav uppkomma och beslag ske enligt reglerna för beslag i brottmål. Dock synes detta vara en väg som icke i alla situationer är framkomlig eller i vart fall den mest lämpliga. Förslagsvis bör enligt föreningarna 35 § VL kompletteras med regel som anger polisstyrelsen äger besluta om omhändertagande för det fall vapen enligt 33 § 1–3 VL ej avlämnats trots anmodan.

Bestämmelserna om inlösen avses enligt SPOFA vara tvingande för staten men ej för den andra parten som i de situationer som nämns kan avyttra sitt vapen till exempelvis en vapenhandlare. I detta fall bör, anser SPOFA, ett förtydligande ske i lagtexten. Här bör understrykas att om vapnet i fråga överlåtes till en vapenhandlare kommer det att på normala vägar på nytt föras ut i marknaden. Det har konstaterats att så ofta inte är fallet när det gäller av staten inlösta vapen.

3.9 Skrotning av vapen

Promemrieförslaget i denna del godtas i allt väsentligt av remissinstanserna.

Enligt *Föreningen Sveriges länspolischefer* och *Föreningen Sveriges polischefer* kan ett genomförande av förslaget innebära att vapen använda som brottsverktyg förstörs utan möjlighet för polisen att undersöka vapnet. Förslaget innebär också, att identifieringsproblem av skrotade vapen kan uppstå då lagen medger omedelbar skrotning utan möjlighet till kontroll. Sammanfattningsvis inbjuder förslaget enligt föreningarna till en hel del oegentligheter med hänsyn till de små kontrollmöjligheter som det ger. Bristerna kan motverkas genom, att den godkände "skrotaren" inte utan tillstånd av polisstyrelsen i det enskilda fallet får skrota vapnet förrän exempelvis 3 månader förflutit från dagen för anmälan till polisen.

Den som hos polisstyrelsen anmäler att han skrotat sitt vapen bör enligt *polisstyrelsen i Skellefteå* vara skyldig att förete bevis om skrotningen.

Även vapenreparatör som godkänts enligt 25 § VL bör menar *polisstyrelsen i Stockholm* tilläggas rätt att utan särskilt tillstånd skrota vapen.

3.10 Transport av vapen

Den i promemorian föreslagna bestämmelsen om vapentransporter i 28 a § VL har föranlett synpunkter av delvis kritisk innebörd.

Postverket anför att den kraftiga ökningen av antalet väpnade rånbrott under 1970-talet är mycket oroande. Genom ett brett samarbete mellan bl. a. polisen, bankerna, handeln och posten har olika åtgärder vidtagits och ytterligare åtgärder planeras för att öka den personliga säkerheten för de människor som är särskilt utsatta för rånrisker samt för att förebygga riskerna över huvud taget för rånbrott. En mycket viktig del i dessa strävanden är att så långt möjligt förhindra att skjutvapen kan åtkommas

för brottsliga syften. Postverket tillstyrker därför en lagändring, innebärande att skjutvapen som skickas med posten alltid skall assureras och att motsvarande krav på säker hantering ställs vid transport av vapen med annan transportör. I den föreslagna nya paragrafen 28 a § i vapenlagen bör dock ammunition strykas vad gäller postbefordran, eftersom det redan finns ett förbud mot postbefordran av ammunition. Genom de föreslagna lagändringarna uppnås en överensstämmelse i lagen mellan kraven på förvaring av vapen under transport och kraven på förvaring av vapen i övrigt. Lagändringarna innebär vidare att ansvaret för att vapen skickas på i lagen föreskrivet sätt läggs på avsändaren. Postverket kan inte åta sig något generellt övervakningsansvar utan endast vid förfrågan från kunder eller i uppenbara fall informera om de transportregler som gäller.

Enligt SJ bör transportföretagen givetvis efter förmåga medverka till att vapentransporter som de åtager sig utförs under sådana betingelser att rimlig grad av säkerhet uppnås mot tillgrepp och obehöriga förfoganden i övrigt. Vid SJ gäller f. n. följande föreskrifter om behandling av eldhandvapen i samband med järnvägstransport såsom styckegods:

Styckegodssändning som innehåller eldhandvapen skall av järnvägen hållas låst med hänglås.

På station skall styckegodssändning av eldhandvapen förvaras i särskilt låst utrymme. Polisen på orten skall om så kan ske underrättas om uppställning över natt eller över veckoskiftet eller om längre uppehåll av styckegodsvagn med eldhandvapen (SJF 620).

När handeldvapen medförs som handresgods eller polletteras måste "vital del" avlägsnas och förvaras skild från vapnet (SJF 600).

Några motsvarande bestämmelser om transport av vapen såsom vagns-lastgods har ej meddelats. Sådana sändningar kan av lätt insedda skäl tänkas endast för försvarsmaktens behov och regleras då av överenskomelse mellan SJ och vederbörande militärmyndighet. Såsom den nya bestämmelsen i 28 a § vapenlagen utformats i förslaget överlåter den på transportföretaget att ensamt bedöma vad som i förekommande fall motsvarar kravet på "lämplig" bevakning. Det är emellertid här ej, såsom när det gäller transporter av farligt gods, fråga om skydd mot risker vilka sammanhänger med godsets egenskaper att kunna framkalla skada vid oriktig behandling utan om risken för angrepp utifrån på godset. Vad som från fall till fall kan krävas i form av "lämpligt" skydd utöver vad som för SJ:s del anges i de nyss citerade föreskrifterna är en fråga som SJ saknar förutsättningar att besvara. Svaret blir ju beroende av överväganden rörande det mått av hot mot sändningen – och arten därav – som bör antagas föreligga, alltså närmast av en polisiär bedömning. En tillämpning av bestämmelsen i syfte att uppnå en högre grad av säkerhet mot tillgrepp än som följer av SJ:s gällande föreskrifter torde för SJ:s del knappast vara generellt genomförbar utan avsevärda bevakningsinsatser. SJ vill i sam-

manhanget också fästa uppmärksamheten vid risken för felexpediering i samband med utlämning. På den föreslagna bestämmelsen synes kunna stödås krav på en avsevärt mera långtgående kontroll än i fråga om annat gods av den privaträttsliga behörigheten hos den som i uppgiven egenskap av mottagare påkallar utlämning. Enligt SJ:s bestämda mening bör preciserade föreskrifter tillhandahållas om de säkerhetsåtgärder som skall vidtagas, i all synnerhet som åsidosättande ju förutses skola vara straffbart. Sådana föreskrifter bör utfärdas av regeringen enligt bemyndigande som synes kunna upptagas i ett nytt andra stycke i 48 § VL. Föreskrifterna kan lämpligen införas i vapenkungörelsen. SJ tar för givet att SJ – liksom berörda trafikföretag i övrigt och transportnäringens organisationer – bereds tillfälle att ge sina synpunkter tillkänna på utformningen av sådana föreskrifter.

Enligt *Föreningen Sveriges länspolischefer* och *Föreningen Sveriges polischefer* har säkerheten kring transporter av vapen hittills varit eftersatt i många fall. Lagförslaget bör medföra en förbättring. Det synes dock enligt föreningarna logiskt att koppla transportreglerna till 26 § andra stycket på så sätt att vapnet och vital vapendel måste transporteras skilda från varandra genom t. ex. separata postpaket eller olika transportvägar såvitt transporten icke är bevakad i hela dess längd.

Förenade fabriksverken vill påpeka att det i och för sig välgrundade förslaget angående försändning av vapen kommer att medföra visst merarbete med förpackningen, vilket i likhet med de ökade försändningskostnaderna kommer att medföra en fördyring av utlevererade produkter.

Jakt- och viltvårdsberedningen ansluter sig till uppfattningen att de skärpta bestämmelserna för förvaring av vapen och ammunition bör kompletteras med motsvarande säkerhetsföreskrifter för vapen- och ammunitionstransporter. Det finns emellertid anledning att peka på att den förutsatta transportbevakningen kan föranleda praktiska problem. I varje fall bör det närmare klargöras vilka krav som skall ställas på bevakningen. Det kan inte anses tillräckligt att, som det sägs i motiven, statens järnvägar meddelar ytterligare föreskrifter eller anvisningar.

RA finner liksom *länsåklagaren i Norrbottens län* den i 28 a § andra stycket vapenlagen föreslagna bevakningsskyldigheten väl allmänt formulerad. För att nå syftet med en ändamålsenlig bevakning bör ordet "lämpligt" ersättas med ordet "betryggande". Även *Göta hovrätt* anser att bestämmelsen, som är straffsanktionerad, bör konkretiseras.

De vapen som idag skickas med post sänds enligt *SPOFA* vanligen som postpaket. Risken för stöld av icke assurerat postpaket jämfört med risken för stöld av assurerat postpaket torde vara minimal. Vidare kan konstateras att stöld av vapen under postbefordran mycket sällan förekommit. Assurering innebär ökade kostnader, vartill kommer större krav på emballering, vilket också innebär kostnader. Särskilt kännbart blir detta då ett vapen sänds tur och retur till en vapenhandlare för reparation. Den sam-

manlagda kostnaden för reparationen blir därvid väsentligt ökad. SPOFA yrkar avslag på den skärpning av lagen som 28 a § första stycket innebär.

Norma projektilfabriks erfarenhet är att tillgrepp sällan sker av vapen under transport. Med tanke på det stora antal vapenförsändelser som idag sker per post, järnväg och med biltransport finns ingen anledning att förmoda att stöldfrekvensen är större för denna varukategori än för försändelser i övrigt. Vapen och ammunitionsbranschen arbetar idag under ett mycket högt kostnadstryck, icke minst förorsakat av de omfattande handhavande- och lagringsbestämmelser som redan införts. Att kräva bevakning av samtliga vapen (och ammunitions-?) transporter skulle enligt företagets uppfattning leda till en oacceptabel höjning av distributionskostnaderna. *Sveriges industriförbund* har samma uppfattning.

Enligt *ASG* utför företaget årligen ett betydande antal vapentransporter. I en intern instruktion har *ASG* bl. a. angivit att vapen under den tid de befinner sig i magasin skall förvaras under lås, och att fordon som är lastade med vapen inte skall lämnas utan uppsikt. I sammanhanget bör dock noteras, att fordonen regelmässigt är bemannade med endast en chaufför, och att uppsikten vid raster o. dyl. sannolikt inte skulle kunna anses motsvara vad man i allmänt språkbruk lägger i ordet "bevakning". *ASG* ser sålunda i den praktiska tillämpningen svårigheter att leva upp till krav på "bevakning" utan att vidta särskilda åtgärder såsom att dubbelbemanna bilarna el. dyl. Åtgärder av angivet slag skulle avsevärt fördyra transporten. För det fall att lagstiftaren väljer att införa ett krav på "bevakning" av vapentransporter synes det nödvändigt att närmare ledning ges i frågan hur denna skall vara anordnad. Kvalificeringen "på lämpligt sätt" är knappast av sådan karaktär att den motsvarar ens lågt ställda krav på svensk lagstiftning.

3.11 S. k. svartkrutsskytte m. m.

Frågan om svartkrutsskytte bör tillåtas eller ej diskuteras av flera remissinstanser.

Enligt *rikspolisstyrelsens* mening bör tillstånd inte meddelas för innehav av svartkrutsvapen förrän målskjutning med sådana vapen upptages på riksorganisationernas tävlingsprogram. Den bedömning som f. n. råder bland landets polisstyrelser synes emellertid inte vara enhetlig. Intresset för detta slags skytte tycks vara stadigt växande. Därför vore det önskvärt om lagstiftaren, i vart fall klarare än i promemorian, tar ställning till denna form av skytte.

Föreningen Sveriges länspolischefer och *Föreningen Sveriges polischefer* delar ej synpunkten i promemorian att en reglering f. n. ej är påkallad. Såväl svartkrutsskyttet som magnumskyttet och det mer eller mindre jippobetonade combat-skyttet har tagit sådan omfattning att en reglering är påkallad. Sålunda är frågan måhända ej aktuell i detta sammanhang som

den ej tarvar reglering i författning. Ett ställningstagande i tillämpningsanvisningarna synes tillräckligt f. n.

Svartkrutsskytte synes enligt *länsstyrelsen i Värmlands län* väsentligen vara utbrett i två områden, det ena i Göteborgs- och Trollhättan- och Kungsbacka-området, det andra i Örebro län med Karlskoga som centrum. Svartkrutsskyttarna bedriver en intensiv propaganda för att få sitt skytte "legaliserat". Efter utländsk förebild har de bildat en federation för svartkrutsskytte, som sökt inträde såväl i riksidsrottsförbundet som i pistolskytte- resp. sportskytteförbundet. Hittills har dock samtliga ansökningar avslagits. Genom de kontakter som länsstyrelsen haft med företrädare för svartkrutsskyttet har länsstyrelsen fått uppfattningen, att detta skytte väsentligen bedrivs dels av etablerade skyttar som omväxling mot det "ordinarie" skyttet och dels av skyttar, som av någon anledning inte nått elitklass i nyssnämnda skytteformer och därför helt eller delvis gått över till svartkrutsskytte där konkurrensen inte är lika hård. Mot bakgrund bl. a. av det anförda finner länsstyrelsen det angeläget att statsmakterna nu tar ställning till förevarande skytteformer alltså såväl svartkruts- som magnumskytte. När det gäller dessa nya former av skytte anser länsstyrelsen i princip att en restriktiv inställning bör intas. Länsstyrelsen grundar denna inställning väsentligen på två olika förhållanden. Det ena är den på olika ställen i promemorian angivna målsättningen för lagstiftningsarbetet på vapenområdet, nämligen att begränsa spridningen av skjutvapen i samhället. Det andra är den stora restriktivitet som lagstiftarna ålagt tillståndsmyndigheterna vid behandlingen av ansökningar om tillstånd till innehav av pistoler och andra enhandsvapen. — Sistnämnda vapentyper utgör en väsentlig del av de vapen som används för förevarande skytteformer. När det gäller svartkrutsvapen vill länsstyrelsen dock framhålla att dessa vapens farlighet får bedömas som mindre än andra motsvarande vapen med hänsyn till det speciella — och för den oinvidge komplicerade — sätt, varpå dessa vapen laddas.

Norma projektilfabrik anser att skytte bör få bedrivas på så många sätt som möjligt, men givetvis under betryggande säkerhetsformer. Att varje skytteaktivitet nödvändigtvis måste ha ett seriöst syfte kan knappast vara i överensstämmelse med modernt demokratiskt synsätt. Skytte är för många människor, dels en tävlingsform, dels rekreation. Om denna rekreation för några tar sig formen av vapenteknisk lek bör detta inte enligt fabrikens mening diskvalificera vederbörande från att få utöva sin hobby. *Sveriges industriförbund* har samma uppfattning.

Pistolskytteförbundet upplyser att förbundet numera godkänner att svartkrutsskytte bedrivs inom föreningarna men att det vid överläggningar med riksidsrottsförbundet om svartkrutsskyttefederationens anslutning till någon skytteorganisation förklarat sig f. n. ej ha resurser att ge den tekniska service som federationen kunde ha anspråk på efter en anslutning. Oberoende av federationen har en intresseförening för svartkrutsskytte

nyligen bildats. Dess verksamhet synes upplagd så att den skulle kunna bedrivas som ett komplement till pistolskytteförbundet. Det förutsätts då att intresseföreningen överlåter all skytteverksamhet vad avser pistol och revolver till föbundets föreningar och endast ägnar sig åt information. Intresseföreningen skulle varken centralt eller lokalt ha någon som helst direktivrätt i förhållande till förbundet, kretsar eller föreningar.

Enligt *Svenska svartkrutsskyttefederationen* används på flera håll i Afrika och Asien fortfarande svartkrutsvapen för dagligt bruk och samma har förhållandet varit i västvärlden till långt in på 1900-talet. Anledningen till detta är och har varit i första hand ekonomiska skäl. Det moderna tävlingsskyttet med svartkrutsvapen togs upp i USA i början på 1930-talet och har sedan fått en alltmer ökande spridning. Svartkrutsskyttet bygger således på en obruten skyttetradition, till skillnad från det nu allmänt accepterade bågskyttet. Som exempel på spridningen, både till tid och rum, kan nämnas att den engelska riksorganisationen bildades 1952 och att det nu finns nationella förbund i samtliga 5 världsdelar. Federationen framhåller att svartkrutsskytte är en seriös och ofarlig form av sportskytte och att vår sport har samma legitima rätt att utvecklas som de moderna skytteformerna och bågskyttet.

Även *Svenska vapenhistoriska sällskapet* vill bestämt hävda att svartkrutsskyttet har ett seriöst syfte. Från kulturhistorisk synpunkt är detta en verksamhet som kan påräkna stöd från musealt håll. Sällskapet vill därför instämma i den uppfattning som framförs i promemorian nämligen att svartkrutsskyttet inte behöver regleras särskilt. Liknande synpunkter framförs av *Svenska vapenstiftelsen*.

Svartkrutsskyttet är enligt *Armémuseum* internationellt i starkt tilltagande. Det fördjupar kännedomen bland utövarna om äldre vapentyper och deras funktion och är sålunda av värde för studier i vapenhistoria. Armémuseum delar den i promemorian anförda uppfattningen, att lagstiftningen inte i onödan skall försvåra innehav och användning av vapen för legitima ändamål och biträder åsikten att en författningsreglering av svartkrutsskyttet inte behövs, utöver befintliga bestämmelser om tillverkning av svartkrut.

3.12 Långtidsförvaring (deponering) av skjutvapen

Förslaget i promemorian att införa en särskild regel i 26 § tredje stycket VL om deponering av skjutvapen har fått ett övervägande positivt mottagande. Några remissinstanser har emellertid synpunkter på utformningen av bestämmelsen.

Enligt *länsstyrelsen i Östergötlands län* synes deponering inte böra komma ifråga annat än vid kortare tids förvaring. Det saknas uttryckliga regler i förslaget om vad som skall ske, om den som utan särskilt tillstånd skall förvara vapen bryter mot den allmänna förvaringsregeln. Det bör

särskilt anges, att den som förvarar vapen är skyldig att iakttaga de eventuella förvaringsföreskrifter som gäller för den som deponerar vapen, något som förutsätter skyldighet för deponenten att informera därom och att samma straffansvar gäller som för deponenten-licensinnehavaren. Det bör vidare klart uttalas, att bristfällig förvaring av vapen kan medföra att polisen tar hand om vapnen i avvaktan på att licensinnehavaren åter kan ta emot dem. Vid längre tids förvaring bör fordras förvaringslicens.

Föreningen Sveriges länspolischefer och Föreningen Sveriges polis- chefer anför dels att förvar hos annan bör vara av tillfällig karaktär, dels att förvar över längre tid — exempelvis 3 månader — endast bör få förekomma efter särskild prövning av polismyndigheten av vapenmottagarens lämplighet att inneha vapen.

Den anmälan som skall fullgöras i samband med att vapeninnehavare vill deponera sina vapen hos annan bör enligt *länsstyrelsens i Malmö* mening vara skriftlig. Om polismyndigheten godkänner depositionen bör ett bevis om anmälan utfärdas. Beviset, som bör tillställas och innehas av den som förvarar vapnen, måste även ange de särskilda förvaringsföreskrifter, som polismyndigheten kan finna lämpliga. Liknande synpunkter framförs av *länsstyrelsen i Norrbottens län*.

Länsstyrelsen i Värmlands län tillstyrker förslaget men anser att det inte är tillräckligt med en anmälan till vederbörande polisstyrelse om depone- ringen. Enligt länsstyrelsens uppfattning måste det krävas en ansökan, som sedan prövas av polisstyrelsen i vederbörlig ordning.

JK påpekar att i motiven till det föreslagna nya stycket anges att polis- myndigheten skall se till att depositionen inte kommer till stånd om myn- digheten anser det vara olämpligt att vapnet förvaras hos den som licensin- nehavaren anvisat. Det anges att polismyndigheten i sista hand har möjlig- het att omhänderta vapnet och återkalla tillståndet. Uttalandet kan enligt *JK:s* mening förleda till uppfattningen att andra åtgärder är möjliga, t. ex. att utfärda förbud mot en deposition. Det torde i stället vara så att den åtgärd som anges stå till buds i sista hand är den enda som över huvud taget föreligger. I motiven anges vidare en tidsfrist inom vilken anmälan skall göras. Om det är meningen att en tidsfrist skall gälla, bör detta framgå av vapenlagen eller vapenkungörelsen. *JK* vill sätta i fråga om inte lagtex- ten givits en onödigt restriktiv utformning. Det kan tänkas situationer då det är såväl lämpligt som önskvärt, att vapen deponeras hos annan, utan att licenshavaren är direkt förhindrad att taga vård om vapnet. Det bör vara möjligt att överlåta åt licenshavaren att avgöra när omständigheterna är sådana att det är lämpligt att annan person tar vård om vapnet.

Enligt *Svenska jägareförbundets* uppfattning bör "tvåveckorsregeln" inarbetas i paragrafen, vilket synes kunna ske på följande sätt: "Är inneha- vare av — — — gjorts hos polismyndigheten. Sådan anmälan skall göras senast två veckor innan vapnet eller ammunitionen överlämnas för förva- ring. Förvaring får dock — — — att missbruka vapnet." Den möjlighet till

senare anmälan som berörs i specialmotiveringen bör givetvis föreligga och synes lämpligen kunna inarbetas i rikspolisstyrelsens föreskrifter m. m. till vapenlagstiftningen. Beträffande återkallelse av tillstånd i aktuella fall synes detta enligt jägareförbundets uppfattning vara en alltför långtgående åtgärd. Från allmän säkerhetssynpunkt torde det vara fullt tillräckligt om polismyndigheten ges befogenhet att i aktuella fall omhänderta och förvara vapnet. *Statens naturvårdsverk* föreslår att lagtexten ges den utformning som jägareförbundet har föreslagit.

3.13 Familjerättsliga fång

Skytteförbundens överstyrelse pekar på att överstyrelsen i skrivelse till justitiedepartementet har anhållit att i 9 § vapenlagen målskjutningsvapen skall jämsättas med jaktvapen vid vissa fång av familjerättslig karaktär. I promemorian har dock denna anhållan tillbakavisats med motiveringen att antalet vapen härigenom skulle öka i alltför stor omfattning. Detta påståendet är i och för sig riktigt och överstyrelsen har full förståelse för att statsmakterna inte onödigtvis vill öka antalet vapen i landet. Målskjutningsvapen har dock ett minst lika stort affektionsvärde som jaktvapen, varför det inte ter sig rättvist att en kategori vapen skall äga företräde framför en annan inte minst i belysning av det förhållandet att mer än hälften av det antal vapen som årligen försvinner är jaktvapen. Ur säkerhetssynpunkt torde det stå klart för envar att målskjutningsvapen inte är farligare än jaktvapen. Enligt överstyrelsens bestämda uppfattning är det ett rättvisekrav att målskjutningsvapen inte behandlas oförmånligare än jaktvapen. Liknande synpunkter anförs av *Norma projektilfabrik*.

Polisstyrelsen i Skellefteå anser motivet att förhindra att ett stort antal vapen kommer i omlopp som sakskäl är svagt. Problemet bör vara huruvida jaktvapen vid familjerättsliga fång kan anses märkligare än målskjutningsvapen. Så torde ej vara fallet. Att jaktvapen sedan 1934 haft den här särställningen är beroende av omständigheter som nu ej är aktuella. Om inte överstyrelsens ståndpunkt godtas bör — enligt polisstyrelsens mening — det vara logiskt att för samtliga vapen endast bestämmelsen om affektionsvärde får gälla vid förvärv genom giftorätt, arv eller testamente.

Länsåklagaren i Södermanlands län anser att man i reformarbetet inte gått tillräckligt långt och därvid inte nog beaktat den under senare år alltmer stigande användning av vapen vid brott. Det måste anses vara ett väsentligt intresse att i görligaste mån begränsa antalet vapen, som finns ute i vårt samhälle. Enligt länsåklagarens uppfattning bör man speciellt rikta in sig på de vapen, som inte kommer till användning i någon större utsträckning. I första hand anser länsåklagaren därför motiverat med en ändring av 9 § VL. Den nuvarande bestämmelsen, att man vid vissa benefica fång får förvärva jaktvapen utan att behovskravet är uppfyllt, bör slopas. Det kan i dagens läge inte anses motiverat, att jaktvapnen skall ha

denna särställning. Har ett vapen särskilt affektionsvärde kan man ändå få tillstånd till förvärv utan att behovskravet uppfylls. En väsentlig omständighet, som man bör peka på i detta sammanhang, är det förhållandet, att enligt tillgänglig statistik för åren 1976–1978 av totalt tillgripna 2 583 vapen mer än hälften (drygt 57 %) var jaktvapen. Det torde enligt länsåklagaren inte vara orimligt hävda, att den som förvärvat ett vapen utan särskilt affektionsvärde eller inte har behov väl kan tänkas sakna tillräcklig motivation för att ordna förvaringen av vapnet på ett tillfredsställande sätt.

3.14 Åldersgräns för äldre vapen

Förslaget i promemorian att inte göra någon ändring i den nuvarande åldersgränsen för tillståndsfria äldre vapen f. n. (1860) har kritiserats av flera remissinstanser.

Statens kriminaltekniska laboratorium framhåller att det från skilda håll har anförts kritik mot valet av året 1860 och laboratoriet anser att kritiken inte är oberättigad. Sedan årtalsgränsen infördes år 1961 har laboratoriet utfört åldersbestämning av ett flertal skjutvapen. Det har härvid inte sällan visat sig vara omöjligt att med säkerhet fastställa om ett vapen tillverkats före eller efter år 1860. Laboratoriet delar i denna fråga rikspolisstyrelsens uppfattning att det f. n. inte finns något helt invändningsfritt alternativ till den nu gällande tidsgränsen. En förändrad gränsdragning skulle emellertid enligt laboratoriets åsikt ge upphov till en klar förbättring i detta hänseende. Med hänsyn till de skäl, som låg till grund för införandet av året 1860, anser laboratoriet, att samtliga skjutvapen avsedda för gastäta enhetspatroner skall omfattas av vapenlagens bestämmelser oavsett tillverkningsår. För de skjutvapen, som inte är avsedda för gastäta enhetspatroner, dvs. främst framladdningsvapen, ser laboratoriet helst att årtalsgränsen framflyttas till år 1890 och detta av två skäl. Vid denna tid ansågs framladdningsvapnen vara föråldrade och tillverkningen av sådana vapen var inte längre så omfattande. Dessutom är det i allmänhet lättare att åldersbestämma skjutvapen från denna tid, bl. a. beroende på mer tillförlitliga uppgifter i vapenlitteraturen. Laboratoriet föreslår därför, att ordalydelsen i 2 § 1 VL ändras till "skjutvapen, som har tillverkats före år 1890 med undantag för vapen avsett för gastäta enhetspatroner".

Armémuseum anför att bl. a. lokala polismyndigheter återkommande riktar frågor till museet om vissa vapens ålder, beroende på att vapen, tillverkade före 1860, är undantagna från lagens bestämmelser (2 §). Vapnens farlighet sammanhänger dock mer med deras konstruktion än med tillverkningsåret, varför man bör ändra 2 § 1 till att, i stället för vapen tillverkade före 1860, undanta mynningsladdare och besläktade vapen (kammarladdningsvapen), som inte kan laddas med enhetspatron, samt vapen konstruerade för enhetspatron, till vilka brukbar ammunition inte kan anskaffas. Denna skenbart krångligare formulering skulle bespara

lokala myndigheter en från säkerhetssynpunkt egentligen onödig, och ibland omöjlig, exakt tidsbestämning av många vapen. Armémuseum delar alltså inte departementspromemorians uppfattning, att tidsgränsen bör behållas.

Den strikta årtalsgränsen 1860 som grund för krav på licens leder enligt *Svenska vapenhistoriska sällskapet* till orättvisa och orimliga konsekvenser. En och samma vapentyp som tillverkats t.ex. åren 1850–1870 skall enligt lagen behandlas olika om tillverkningsår kan fastställas. Det senare är för övrigt långt ifrån alltid fallet och då är frågan öppen för en godtycklig bedömning. Det synes sällskapet närmast som en självklarhet att utgångspunkten måste vara vapnets farlighet och inte ett mer eller mindre slumpvis valt årtal. Sällskapet vill därför föreslå att i stället för tidsgräns följande skall gälla: Från licenstvång undantas mynningsladdare och besläktade vapen (kammarladdningsvapen), som inte kan laddas med enhetspatron samt vapen konstruerade för enhetspatron men till vilka brukbara patroner inte kan anskaffas (VL 2 § mom. 1). Frågan om vapenrepliker redovisas summariskt. Det syns närmast vara repliker av moderna vapen som därvid åsyftas. I detta sammanhang har begreppet replik använts i betydelsen kopia. Sällskapet vill emellertid framhålla den stora och växande marknaden av repliker av äldre vapen. Repliker i stället för originalvapen är mot bakgrund av prisutvecklingen på vapenområdet i högsta grad en fråga om seriösa samlarobjekt för enskilda samlare. I belysning härav blir tidsgränsen 1860 än mer absurd. Ett originalvapen från 1600-talet behöver inte licens. Det är däremot nödvändigt för en 1980 tillverkad exakt replik av detta vapen. Eftersom repliker naturligtvis kan bedömas från olika synvinklar från seriös samlarsynpunkt till leksaksmarknaden understryker detta enligt sällskapets uppfattning det angelägna att funktionen och ej ett visst årtal skall vara avgörande för kravet på licens.

Samlarföreningen Nordstjärnan påpekar att årtalet 1860 som gräns för tillståndsgivningen, kritiserades redan då den infördes år 1960. Det är svårt att bestämma om ett vapen är tillverkat år 1859 eller 1860 om vapnet saknar inskription om tillverkningsår. Det är enligt föreningen stötande för förnuft och allmän rättsuppfattning om två vapens farlighet skall bedömas efter vilket år de är tillverkade om de i övrigt är identiskt lika. Liknande synpunkter förs fram av *Samlarföreningen Polcirkeln*.

Svenska Vapenstiftelsen föreslår att alla mynningsladdade vapen samt vapen för tändnåls- och stiftantändning före år 1910 alternativt sekelskiftet skall vara licensfria. Däremot bör användandet av sådana vapen vara licensbelagt. Ett äldre vapen, som avses att användas för annat än samling, blir härigenom licensbelagt på samma sätt som ett modernt vapen. Förutsättningarna för tillståndsgivning för skytte skulle vara att sökanden styrker att vapnet är säkert ur teknisk synpunkt och att han kan hantera vapnet.

3.15 Straffbestämmelsen i 37 § VL

Länsåklagaren i Göteborgs och Bohus län instämmer i promemorians förslag såvitt avser borttagande av graderingen av det subjektiva rekvisitet vid olaga innehav i 37 §. De tillämpningsproblem som de nuvarande reglerna om uppsåt – oaktsamhet inneburit kan sannolikt till stor del också tillskrivas den oklara definitionen av skjutvapen i 1 § VL.

Göta hovrätt påpekar att den hovrättsdom som har åberopats i promemorian inte var enhällig. Domen har dikterats av ett hovrättsråd och två nämndemän. Domen har inte överklagats och inte heller, såvitt bekant, blivit refererad. Majoriteten ansåg i det aktuella fallet att underlåtenhet att förvissa sig om huruvida innehav av ett vapen kunde kräva tillstånd innefattade sådan oaktsamhet som avses i 37 § andra stycket vapenlagen. En dylik rättstillämpning överensstämmer inte – såsom också antyds i departementspromemorian – med gällande tolkning av begreppet rättsvillfarelse. Rättsfallet bör därför inte läggas till grund för lagändring. Fall av oaktsamt vapeninnehav är av naturliga skäl sällsynta och endast ett ringa antal torde leda till åtal. Därför finnes i och för sig ingen erinran mot att oaktsamt innehav av vapen göres straffritt. Redigeringen av lagrummet har emellertid blivit vilseledande och kan med den föreslagna utformningen tolkas såsom att strikt ansvar införs för olaga vapeninnehav. Om det är önskvärt att avskaffa straffansvaret för oaktsamt vapeninnehav, bör ordet "uppsåtligen" stå kvar i första styckets ingress, tagas bort i den föreslagna andra punkten, medan det i andra stycket eller i ett särskilt stycke kan stadgas ansvar för oaktsam överlåtelse eller upplåtelse av skjutvapen. Hovrätten avstyrker emellertid lagändring, enär gällande bestämmelser hittintills inte vållat problem av sådan art som motiverar någon ändring.

3.16 Överprövning av länsstyrelses beslut i återkallelsefrågor

Förslaget att inte tillåta talan mot länsstyrelses beslut i en återkallelsefråga har fått ett blandat mottagande.

Skytteförbundens överstyrelse har inte något att erinra mot den föreslagna begränsningen av möjligheten föra talan mot länsstyrelses beslut.

JK ställer sig tveksam till förslaget att helt avskaffa rätten att överklaga länsstyrelsens beslut. *JK* kan emellertid hålla med om att rådande skillnad mellan behandlingen av återkallelseärenden och tillståndsärenden förefaller obefogad. Med viss tvekan kan *JK* därför ansluta sig till förslaget i denna del.

Återkallande av innehavstillstånd för skjutvapen medför enligt *Jägarnas riksförbund* – *Landsbygdens jägare* alltid indirekt besiktningsrubbing. Det är ur rättsprincipiell synpunkt avsevärd skillnad mellan att vägras rätt att förvärva egendom – och att tvångsvis frånhändas egendom som redan besittes med full äganderätt. Då fråga är om åtgärd som medför rubbing

av ägande- och besittningsrätt, måste särskilt höga krav ställas på rättstillämpningen. Hittillsvarande rätt till överprövning av länsstyrelses beslut enligt 18, 29, 30 och 31 §§ VL, bör enligt förbundet bestå oförändrad.

Beslut om återkallelse av vapenlicens kan, menar *Göta hovrätt*, vara av betydande vikt för den enskilde. I promemorian anges också att fullföljd av sådana ärenden till regeringen ökat kraftigt under senare år. Vid sådant förhållande finner hovrätten ett avskärande av fullföljdsrätten vara synnerligen otillfredsställande. Hovrätten förordar i stället den alternativa möjligheten att låta ärendena fullföljas i kammarrätt.

Kammarrätten i Stockholm vill först erinra om att det både i 1927 och 1934 års vapenkungörelser stadgades att talan ej fick föras mot länsstyrelses beslut i ärende som avsågs i kungörelsen. Riksdagen hemställde emellertid i skrivelse (rskr 1938: 326) om sådan ändring i vapenkungörelsen, att länsstyrelses beslut om förvärv och innehav av vapen skulle kunna överklagas. I prop. 1949: 95 med förslag till vapenförordning uttalade departementschefen bl. a. att en enhetlig prövning av ansökningar om vapenlicens torde på ett mera verksamt och smidigt sätt kunna tillgodoses genom utfärdande av direktiv och anvisningar rörande bestämmelsernas tillämpning. Däremot ansåg departementschefen att klagan borde få föras över länsstyrelsens beslut varigenom tillstånd att inneha vapen hade återkallats eller förbud mot fortsatt innehav av vapen meddelats. Som motivering angavs att fråga om förlust av rättighet kunde innebära ekonomiska konsekvenser för vederbörande. Möjlighet att få saken omprövad borde därför få stå öppen. I departementspromemorian kritiserar den ordning som gäller nu. Kammarrätten medger att det naturligtvis är riktigt att bedömningen skall ske efter samma kriterier både i tillståndsärendena, som inte får överklagas, och i återkallelseärendena, där besvärsmått föreligger. Under senare tid har det emellertid ställts krav på ökad rättssäkerhet för den enskilde i förvaltningsärenden. Detta krav har bl. a. tillgodosetts genom förvaltningsdomstolsreformen 1972. Det är vidare endast i speciella undantagsfall, som besvärsmått inte föreligger över beslut på länsstyrelsenivå. Kammarrätten anser därför att det skulle vara betänkligt om besvärsmåttet begränsas genom att en återgång sker till den ordning som gällde tidigare och som då kritiserades. Som framhölls vid riksdagsbehandlingen 1949 finns det också fog för olikheten när det gäller möjligheterna att anföra besvär. Återkallelseärendena måste sålunda för den enskilde ha större betydelse än tillståndsärendena. Den som ännu inte har fått tillstånd att inneha vapen har inte haft grundad anledning att vidta slutliga dispositioner. Den som har fått rätt att inneha vapen har däremot kanske inköpt vapen och ordnat så att han har tillgång till jaktmarker etc. En återkallelse av tillstånd kan i så fall medföra betydande konsekvenser för honom. Det synes därför vara skäligt att besvär även i fortsättningen kan anföras över länsstyrelses beslut av aktuell art. Önskemålet att antalet besvärärenden hos regeringen skall nedbringas bör naturligtvis i möjlig mån beaktas.

Förslag om att besvärsprövningen när det gäller länsstyrelsens överklagbara beslut i de ifrågavarande ärendena skall övertas av förvaltningsdomstol har framställts dels i betänkandet (SOU 1959:4) Kompetensfördelningen av administrativa besvärsmål mellan Kungl. Maj:t i statsrådet och regeringsrätten, dels i betänkandet (SOU 1966:70) Förvaltningsrättskipning. Härvid åberopades att frågorna rörde enskilds rätt. I prop. 1971:30 Förvaltningsrättsreform fastslogs emellertid att ärendena måste avgöras under hänsynstagande huvudsakligen till ordnings- och säkerhetssynpunkter. Prövningen borde därför ske i statsrådet. Kammarrätten kan visserligen inte ansluta sig till vad som sägs i departementspromemorian om att ärendena saknar direkt anknytning till kammarrätternas verksamhet i övrigt. Kammarrätt handlägger nämligen mål om enskilda människors förutsättningar att få ansvar i olika sammanhang. Som exempel kan nämnas frågor som rör körkort, kriminalvård och återkallelser av läkarlegitimation. I och för sig skulle alltså besvärssärenden i vapenfrågor väl kunna prövas av kammarrätt. Den allmänna utvecklingen efter år 1971 får emellertid anses vara sådan att det numera i ännu högre grad än tidigare bör läggas vikt vid ordnings- och säkerhetssynpunkter när de aktuella ärendena prövas. Kammarrätten anser därför, i likhet med vad som anförs i departementspromemorian, att ärendena inte bör tillföras förvaltningsdomstol. Det synes i stället ligga ett visst värde i att regeringen genom handläggningen av dessa ärenden får en inblick i hur lagstiftningen fungerar i praktiken. Så länge som antalet besvärssärenden endast uppgår till ett 40-tal per år synes det inte heller finnas tillräcklig anledning att ändra besvärssreglerna i syfte att minska arbetsbelastningen i regeringskansliet. Av skäl som har anförts i det föregående förordar kammarrätten att den nuvarande ordningen får bestå tills vidare.

Kammarrätten i Jönköping, som är införstådd med angelägenheten att inskränka regeringens befattning med besvärssärenden av begränsad betydelse, anlägger följande synpunkter på frågan om möjligheten att anföra besvär.

Självfallet sker lämplighetsprövningen i båda ärendegrupperna i mycket enligt samma kriterier. Detta förhållande gör det onekligen lämpligt att båda ärendegrupperna i de lägre beslutsinstanserna handläggs av samma myndigheter, vilket även är fallet. Däremot synes förhållandet i och för sig inte behöva medföra att beslutsprocessen skall avslutas i samma instans. Samtidigt som de båda grupperna av ärenden innehåller flera likartade moment företer de även inbördes olikheter. Därvid är främst av betydelse att en återkallelse av ett en gång meddelat och därefter utnyttjat tillstånd för den enskilde ofta kan vara förenad med ekonomiska konsekvenser i form av investeringsförluster av skilda slag medan så mera sällan torde vara fallet vid avslag på en ansökan om tillstånd (se prop. 1971:30 s. 90 m och prop. 1949:95 s. 83 och 86). Härav följer att rättssäkerhetssynpunkter har betydligt större tyngd i ärenden om återkallelse än i ärenden om tillstånd. Såvitt kammarrätten kan finna har i departementspromemorian ej anförts tillräckligt bärande skäl att i ärenden rörande återkallelse begränsa

prövningen till två instanser. Förslaget skulle innebära att ett på lokalt plan fattat beslut om återkallelse av ett gynnande beslut av ekonomisk betydelse för enskild inte skulle kunna överklagas. Kammarrätten vill understryka att det borde böra krävas skäl av påtaglig bärkraft för att införa en så ovanlig ordning. Om man således i ärenden rörande återkallelse vill tänka sig en instans över länsstyrelserna står valet uppenbarligen mellan att överlämna prövningen till kammarrätterna och att låta prövningen alltjämt åligga regeringen. I vad avser det förra alternativet har i departementspromemorian framförts invändningen att kammarrätterna därmed skulle tillföras en helt ny målgrupp utan direkt anknytning till dessa domstolars verksamhet i övrigt. Vad sålunda anförts är ej riktigt. Kammarrätterna handlägger nämligen ett betydande antal mål, i vilka fråga är om enskilds lämplighet för viss verksamhet eller för visst samhällsförtroende. Såsom exempel på sådana mål kan här nämnas mål om innehav eller förvärv av körkort, om legitimation (läkare, annan sjukvårdspersonal och veterinärer), om innehav av flygcertifikat, om behörighet att utöva befäl på fartyg samt om permissioner m. m. enligt lagen om kriminalvård i anstalt. Den i departementspromemorian framförda invändningen får därför anses mindre befogad.

Emellertid finns även betänkligheter av annat slag. Såsom i departementspromemorian i korthet har berörts har vid kompetensfördelningen mellan Kungl. Maj:t i statsrådet (numera regeringen) och förvaltningsdomstolarna ärenden som rör allmän ordning och säkerhet ansetts ankomma på samhällets administrativa organ. Om kompetensfördelningen framhöll dåvarande departementschefen i prop. 1971: 30 s. 88 som sin principiella ståndpunkt att besvärssärenden, som huvudsakligen innefattar rättsfrågor, skall handläggas av förvaltningsdomstol, medan besvärssärenden, i vilka ändamålsenlighets- och lämplighetsfrågor dominerar, skall avgöras av regeringen. Han anförde vidare att det ibland inte finns någon klar skiljelinje mellan rättsfrågor och lämplighetsfrågor samt underströk att även frågor med betydande inslag av rättstillämpning ur samhällssynpunkt måste förbehållas regeringsmakten, såsom då hänsynstagande krävs till försvars-, ordnings-, säkerhets-, allmänekonomiska eller andra statsnyttosynpunkter. Nu ifrågavarande återkallelseärenden innefattar visserligen en lämplighetsbedömning men innehåller även ett påtagligt moment av rättsprövning, eftersom återkallelse kan ske endast om vissa kriterier är uppfyllda. Så långt skulle målen kunna avgöras lika väl av kammarrätterna som av regeringen. Fråga uppkommer då om ett erforderligt hänsynstagande till ordnings- och säkerhetssynpunkter nödvändiggör att målen alltjämt avgöres av regeringen. Så borde tveklöst bli fallet om för rikets allmänna säkerhet eller för den allmänna ordningen betydelsefulla frågor skulle avgöras. Kammarrätten utgår emellertid ifrån att det i det helt övervägande antalet fall är fråga om sådana återkallelsegrunder som fysisk eller psykisk sjukdom — däri inbegripet alkoholism och läkemedelsmissbruk av skilda slag — samt brott mot jaktlagstiftningen och brott innefattande hot eller våld. Fråga är således ej om rikets säkerhet utan om att skydda enskilda personer eller att förhindra lagbrott. Säkerhets- och ordningssynpunkterna är vid sådant förhållande knappast av det slag som nödvändiggör avgörande på regeringsnivå. Under förutsättning att man inte behöver befara att bestämmelserna i en framtid skall få betydelse för den allmänna ordningen och säkerheten inom riket, exempelvis vid uppsättande av medborgargarden eller liknande organisationer, finns anledning att befria regeringen från dess befattning med dessa ärenden, låt vara att ett bortfall av 35

å 40 ärenden per år knappast kan ha någon mera påtaglig betydelse. Med hänsyn till att kammarrätterna redan handlägger mål av ur vissa synpunkter närliggande natur, möter knappast hinder mot överflyttning av måltypen till kammarrätterna. Om kammarrätterna skulle tillföras nu ifrågavarande målgrupp skulle det med hänsyn till det ringa antalet mål sannolikt vara till fördel att i kungörelsen (1971:1200) om kammarrätternas domkretsar m. m. föreskriva att samtliga mål skall handläggas av en av kammarrätterna. Kammarrätten avstyrker att möjligheten att överklaga länsstyrelses beslut i återkallelseärende slopas men tillstyrker – under ovan angivna förutsättning – att regeringen i instansordningen ersätts av kammarrätt.

Ur samtliga berörda parter synpunkt borde enligt *Svenska svartkrutsskyttefederationen* en central, för hela landet gemensam överklagsinstans vara bästa lösningen. En tänkbar lösning är en nämnd med representanter från både stat och skytteorganisationer. Eftersom rikspolisstyrelsen enligt VK § 57 har att meddela föreskrifter om VK:s tillämpning synes den mest rationella lösningen vara att denna nämnd knöts till rikspolisstyrelsen.

Liknande synpunkter anförs av *Samlarförbundet Nordstjärnan*, *Samlarföreningen Polcirkeln* och *Svenska vapenstiftelsen*.

3.17 Startvapen m. m.

I promemorian förordas att en inventering sker av marknaden när det gäller start- och skrämskottsvapen samt vapenrepliker.

Föreningen Sveriges länspolischefer och *Föreningen Sveriges polischefer* understryker vikten av att frågan finner sin snara lösning.

Kriminaltekniska laboratoriet delar uppfattningen att inte enbart en inventering av marknaden utan även en klassificering av vapnen bör ske. En sådan klassificering behövs även för att skilja på tillståndspliktig och tillståndsfri revolvertrumma. Om startvapen ändras så att projektiler kan skjutas ut ur dem, faller dessa ändrade vapen under bestämmelserna i vapenlagen. I många fall har dock laboratoriet funnit, att s. k. startvapen ändrats i uppenbar avsikt att sedan kunna skjuta något slag av skarp ammunition, men att ändringen av någon anledning inte lyckats helt. Vid prov med sådana vapen har det inte alltid varit möjligt att skjuta ut projektiler. Enligt laboratoriets förmenande är det i sådana fall ofta en ren tillfällighet, att vapnet inte fungerar. Vid bedömning av sådana vapen ur tillståndssynpunkt har laboratoriets uppfattning genomgående varit att vapnen faller under lagens bestämmelser om skjutvapen trots att projektiler inte kunnat skjutas ut ur dem dvs. rätten att inneha vapnen som tillståndsfria startvapen har förverkats. Detta ställningstagande synes dock sakna reellt stöd i nu gällande vapenlag. Med hänsyn till att många fall av denna karaktär behandlas årligen är det angeläget, att denna oklarhet rättas till. Förslagsvis bör detta kunna ske i tillämpningsföreskrifter till vapenlagstiftningen. I samband därmed torde också närmare behöva preci-

seras hur långt ett vapen — detta gäller dock inte enbart startvapen — kan "slaktas", innan det upphör att vara vapen i vapenlagens mening. När upphör t. ex. pipan till ett skjutvapen att vara en sådan pipa som nämns i 1 § b VL, om pipan kapas till mindre stycken?

Enligt *Samlarförbundet Nordstjärnan* finns det en egendomlig sammanblandning av repliker, startvapen och skrämskottsvapen i olika förslag. Repliker har ingenting med start- och skrämskottsvapen att göra, utan är mer eller mindre exakta kopior av äldre vapen. Dessa vapen är enligt förbundets mening inte av något större intresse för en seriös samlare. Det finns emellertid personer, som uteslutande samlar på "jubileumsrepliker" och i t. ex. *Deutsches Waffenzjournal* behandlas de seriöst. Dessutom används dessa vapen av sådana, som är intresserade av skjutning med gamla vapen, men ej vill slita på dem eller riskera vapen- och personsador. Naturligtvis skall de i tillståndsavseende jämföras med lika farliga äkta vapen. Startvapen, som kan ändras till skarpskjutning, blir ju föremål för särskild inventering. Skrämskottsvapen, t. ex. av plast, är ju ofta rena leksaker och det torde bli mycket svårt att dra en gräns för deras farlighet. En sak är att sådana användas vid rån, där enligt pressen t. o. m. "pistolliknande föremål" duperat, men det har ibland räckt med en hand i fickan, föregivande en pistol där. Vad gör man åt det i vapenlagen? — När det säges att behov av skrämskottsvapen ej föreligger, så förbises att ett sådant kan användas som försvarsvapen (visserligen bluff) mot en brottsling, ehuru det är ofarligt. Kanske mot knivbeväpnad i tunnelbanan!

Förslag till**Lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176)**

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1973: 1176)

dels att 1, 2, 4–6, 8–10, 12, 13, 16, 22, 23, 26, 29, 32–35, 38, 42, 48 och 49 §§ samt rubriken närmast före 26 § skall ha nedan angivna lydelse

dels att rubriken närmast före 24 § skall lyda "Ändring, reparation och skrotning av skjutvapen",

dels att i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 25 a, 28 a, 28 b och 38 a §§, av nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Med skjutvapen förstås i denna lag

1. vapen med vilket kula, hagel eller annan projektil kan skjutas ut med hjälp av krutladdning, kolsyreladdning, komprimerad luft eller annat liknande utskjutningsmedel,

1. vapen med vilket kula, hagel, *harpun* eller annan projektil kan skjutas ut med hjälp av krutladdning, kolsyreladdning, komprimerad luft eller annat liknande utskjutningsmedel,

2. apparat eller anordning som beträffande verkan och ändamål är jämförlig med vapen som avses under 1.

Vad som sägs om skjutvapen gäller även

a. obrukbart vapen, som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen,

b. löst slutstycke, ljuddämpare, eldrör eller pipa till skjutvapen och

b. löst slutstycke, ljuddämpare, eldrör, pipa till skjutvapen *eller trumma till revolver* och

c. annan anordning som möjliggör att till ett skjutvapen användes annan ammunition än vapnet är avsett för.

2 §

Lagen gäller ej

1. skjutvapen som har tillverkats före år 1860,

2. bultpistol som är avsedd för användning inom byggnadsindustrin,

3. skjutapparat för slakt, signalgivning, livräddning eller annat därmed jämförligt ändamål och

Lagen gäller ej

1. skjutvapen som har tillverkats före år 1890, *om inte vapnet är avsett för gastäta enhetspatroner,*

2. bultpistol, som är avsedd för byggnadsarbete, *eller annat arbetsverktyg, som är avsett för industriellt eller därmed jämförligt bruk,*

Nuvarande lydelse

4. startvapen.

Med undantag för bestämmelserna i 32, 33 och 40 §§ gäller lagen ej

1. hagel eller annan massiv kula,
2. projektil, avsedd för luft- eller fjädervapen,

3. hagelpatron eller tändhatt därtill,

4. kolsyrepatron,

5. patron- eller laddningshylsa utan tändhatt, avsedd för handvapen på vilket lagen äger tillämpning och

6. kulammunition med centralantändning, som är avsedd för jaktstudsare.

Föreslagen lydelse

4. startvapen, om inte vapnet har ändrats i syfte att en projektil skall kunna skjutas ut ur vapnet på ett sådant sätt som anges i 1 § första stycket 1.

4 §¹

Med undantag för bestämmelserna i 26, 32, 33 och 40 §§ gäller lagen ej

2. projektil, avsedd för luft-, fjäder- eller harpunvapen,

5. patronhylsa utan tändhatt, avsedd för handvapen på vilket lagen är tillämplig och

6. kulpatroner och tändhattar som är avsedda för gevär, i den mån inte regeringen för viss typ av ammunition har föreskrivit annorlunda.

5 §

Utan tillstånd enligt denna lag får ej någon

1. inneha skjutvapen,
2. förvärva ammunition,
3. införa skjutvapen eller ammunition till riket eller
4. driva handel med skjutvapen.

Vad i första stycket sägs äger ej tillämpning på luft- eller fjädervapen, som är avsett för målskjutning och som har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt. Enskild person får dock icke utan tillstånd inneha, införa till riket eller driva handel med sådant vapen med mindre han fyllt aderton år.

Om undantag i vissa fall från skyldigheten att inhämta tillstånd finns bestämmelser i 13, 16, 21, 22, 25 och 45 §§.

Om luft- eller fjädervapen, som är avsett för målskjutning, eller harpunvapen har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt skall första stycket ej tillämpas på vapnet. Enskild person får dock icke utan tillstånd inneha, införa till riket eller driva handel med sådana vapen, om han inte har fyllt aderton år.

Om undantag i vissa fall från skyldigheten att inhämta tillstånd finns bestämmelser i 13, 16, 21, 22, 25, 25 a, 26 och 45 §§.

¹ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Skjutvapen eller ammunition får ej överlåtas eller upplåtas till annan än den som är berättigad att inneha vapnet eller att förvärva ammunitionen, om ej annat följer av 13, 22, 25 eller 45 §.

Skjutvapen eller ammunition får ej överlåtas eller upplåtas till annan än den som är berättigad att inneha vapnet eller att förvärva ammunitionen, om ej annat följer av 13, 22, 25, 25 a, 26 eller 45 §.

8 §²

Tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas

1. enskild person,

2. skytteförbund, skyttekrets eller skytteförening som tillhör det frivilliga, statskontrollerade skytteväsendet och

3. annan sammanslutning beträffande vilken regeringen förordnat därom

2. skytteförbund, skyttekrets eller skytteförening som tillhör det frivilliga, statskontrollerade skytteväsendet,

3. annan sammanslutning beträffande vilken regeringen förordnat därom och

4. huvudman för museum för vapen som skall ingå i muséets samlingar, om muséet åtnjuter statsbidrag enligt särskilda föreskrifter därom eller om muséet ägs av en kommun eller en landstingskommun eller av en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn.

Auktoriserat bevakningsföretag får meddelas tillstånd att inneha vapen för utlåning till företagets väktare i samband med bevakningsuppdrag som kräver beväpning. Sådan utlåning får ske endast till den som har meddelats särskilt tillstånd att som lån inneha motsvarande vapen med ammunition.

9 §³

Enskild person får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han har behov av vapnet och det skäligen kan antagas att han ej kommer att missbruka det. I fråga om skjutvapen som huvudsakligen har affektions- eller prydnadsvärde eller jaktvapen som förvärvats på grund av giftorätt eller genom arv eller testamente får tillstånd dock meddelas även för den som vill inneha vapnet för annat ändamål än skjutning.

Enskild person får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han har behov av vapnet och det skäligen kan antagas att han ej kommer att missbruka det. I fråga om skjutvapen som huvudsakligen har prydnadsvärde får tillstånd dock meddelas även för den som vill inneha vapnet för annat ändamål än skjutning. Detsamma gäller i fråga om vapen som har särskilt affektionsvärde för den sökande.

² Senaste lydelse 1978: 303.

³ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

Tillstånd att inneha pistol eller annat *fickvapen*, kulsprutepistol eller annat *automatvapen* får meddelas endast om synnerliga skäl *föreligger*.

Föreslagen lydelse

Tillstånd att inneha pistol eller annat *enhandsvapen eller kulsprutepistol* eller annat *helautomatiskt vapen* får meddelas endast om *det finns* synnerliga skäl.

10 §

Tillstånd att inneha skjutvapen meddelas för särskilt angivet ändamål. Tillståndet får förenas med villkor att vapnet *göres* varaktigt obrukbart eller med närmare föreskrifter om hur vapnet skall förvaras.

Tillstånd att inneha skjutvapen meddelas för särskilt angivet ändamål. Tillståndet får förenas med villkor att vapnet *skall göras* varaktigt obrukbart eller med närmare föreskrifter om hur vapnet skall förvaras. *Tillståndet får tidsbegränsas om det med hänsyn till särskilda omständigheter kan förutses att behovet av vapnet inte kommer att bli varaktigt.*

12 §⁴

Tillstånd att förvärva ammunition får meddelas *enskild person* eller *sammanslutning* och bevakningsföretag som avses i 8 §.

Tillstånd att förvärva ammunition får meddelas *enskilda personer samt sammanslutningar, huvudmän för muséer* och bevakningsföretag som avses i 8 §.

Tillstånd som avses i första stycket får meddelas den som är i behov av ammunition och skäligen kan antagas ej komma att missbruka den. Tillstånd får beviljas enskild person endast om denne har tillstånd att inneha sådant vapen för vilket ammunitionen är avsedd.

Om ej annat förordnas i särskilt fall, gäller tillstånd till förvärv av ammunition ett år från dagen för tillståndets meddelande.

13 §

Ammunition får överlåtas även till den som saknar tillstånd som avses i 12 § i följande fall, nämligen

1. Deltagare i jakt får för förbrukning under jakten till annan deltagare överlåta ammunition till vapen som denne är berättigad att inneha.

2. Vid tillfällig upplåtelse av skjutvapen enligt 22 § får upplåtaren även överlåta den ammunition till vapnet som låntagaren i varje särskilt fall kan antagas behöva.

3. *Kulammunition får även i annat fall än som anges i 4 § 6 överlåtas till sådan sammanslutning som avses i 8 § 2 eller 3.*

4. Sammanslutning som avses i 8 § får till *medlem* eller till *medlem* av *annan sådan sammanslutning* överlåta ammunition att förbrukas

4. Sammanslutning som avses i 8 § får till *egna medlemmar* eller till medlemmar av *andra sammanslutningar av detta slag* överlåta am-

⁴ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

vid övning eller tävlingsskjutning som äger rum under *sammanslutningens* kontroll.

Föreslagen lydelse

munition att förbrukas vid övning eller tävlingsskjutning som äger rum under *en sådan sammanslutnings* kontroll.

16 §⁵

Införsel av skjutvapen eller ammunition får ske utan särskilt tillstånd i följande fall, nämligen

1. Enskild person får införa skjutvapen, som han är berättigad att här i riket inneha för personligt bruk, samt ammunition som behöri- gen förvärvats här i riket. *Vad nu sagts* äger motsvarande tillämp- ning beträffande sammanslutning och bevakningsföretag som avses i 8 §.

2. För tillfällig användning vid jakt eller tävling här i riket får svensk, dansk, finsk eller norsk medborgare från Danmark, Finland eller Norge införa jakt- eller täv- lingsskjutvapen med tillhörande ammunition. Vapnet och ammuni- tionen får i sådant fall utan tillstånd innehas här i riket av den som har infört egendomen under högst tre månader från införseldagen.

3. Skjutvapen och ammunition får ej tagas om hand på sätt som avses i 3 § andra stycket tullagen (1973: 670) av annan än den som har tillstånd att införa sådana varor och ej heller utan medgivande av länsstyrelse förvaras på tullager eller i frihamn. I övrigt gäller lagen (1973: 980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m. m.

22 §

Den som är berättigad att inneha skjutvapen får tillfälligt låna ut vapnet till annan under följande villkor, nämligen

1. Utlåning får ske endast för kortare tid, högst två veckor.

2. Vapnet får lånas ut endast för samma ändamål som innehavarens tillstånd avser.

3. Låntagaren skall ha fyllt adert- on år. Vapen får dock utlånas även till den som *ej fyllt* aderton år, om *det* skall användas vid övning eller tävling som äger rum under kontroll

1. Enskild person får införa skjut- vapen, som han är berättigad att här i riket inneha för personligt bruk, samt ammunition som behöri- gen *har* förvärvats här i riket. *Vad som har sagts nu skall också tilläm- pas på* sammanslutningar, *huvud- män för museér* och bevaknings- företag som avses i 8 §.

2. För tillfällig användning vid jakt eller tävling här i riket får svenska, danska, finska eller norska medborgare, *som inte har hemvist här i riket*, från Danmark, Finland eller Norge införa jakt- el- ler tävlingsskjutvapen med tillhö- rande ammunition. Vapnet och am- munitionen får i sådant fall utan till- stånd innehas här i riket av den som har infört egendomen under högst tre månader från införseldagen.

3. Låntagaren skall ha fyllt adert- on år. Vapen får dock utlånas till den som *är under* aderton år, om

a) *vapnet* skall användas vid öv- ning eller tävling som äger rum un-

⁵ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

av sammanslutning som avses i 8 §. Vidare får annat vapen än pistol eller annat fickvapen eller kulsprutepistol eller annat automatvapen lånas även till den som fyllt femton men ej aderton år i fall då vapnet endast skall innehas och användas av denne under uppsikt av upplåtaren.

4. Utlåning av pistol eller annat fickvapen eller kulsprutepistol eller annat automatvapen får ske endast för användning i upplåtarens närvaro eller för övning eller tävling som äger rum under kontroll av sammanslutning som avses i 8 §, om icke låntagare själv är berättigad att inneha ett vapen av samma typ.

5. Om tillstånd för enskild att inneha visst slag av skjutvapen enligt särskild föreskrift ej får meddelas med mindre vederbörande genom avlagt skytteprov eller på annat sätt ådagalagt att han är lämplig att inneha vapnet, får utlåning av sådant vapen ske endast till den som motsvarar samma krav. Vad nu sagts gäller dock ej när vapnet skall användas enbart för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana.

6. Vapenhandlare får till spekulant, som fyllt aderton år, för provskjutning på skjutbana utlåna vapen under de förutsättningar som anges i 4. Vapenhandlare får därvid anlita annan person som godkänts av polismyndigheten att närvara vid provskjutning.

Föreslagen lydelse

der kontroll av en sådan sammanslutning som avses i 8 §.

b) vapnet skall innehas och användas under upplåtarens uppsikt och det är fråga om annat vapen än enhandsvapen eller helautomatiskt vapen samt låntagaren har fyllt femton år, eller

c) utlåningen avser sådant luft- eller fjädevapen som avses i 5 § andra stycket och vapnet skall innehas och användas under upplåtarens uppsikt.

4. Utlåning av pistol eller annat enhandsvapen eller kulsprutepistol eller något annat helautomatiskt vapen får ske endast för användning i upplåtarens närvaro eller för övning eller tävling som äger rum under kontroll av en sammanslutning som avses i 8 §, om inte låntagaren själv är berättigad att inneha ett vapen av samma typ.

5. Om det för att en enskild skall få tillstånd att inneha ett visst slag av skjutvapen enligt särskilda föreskrifter krävs att han skall ha avlagt skytteprov eller genomgått viss utbildning eller på annat sätt visat att han är lämplig att inneha vapnet, får ett sådant vapen lånas ut endast till den som uppfyller samma krav. Vad nu sagts gäller dock ej när vapnet skall användas enbart för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana.

Utlånas med stöd av denna paragraf skjutvapen till någon som har sitt hemvist i en stat som har tillträtt den europeiska konventionen den 28 juni 1978 om kontroll av enskilda personers införskaffande och innehav av skjutvapen (den europeiska vapenkonventionen), skall anmälan omedelbart göras till polis-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

myndigheten, om inte vapnet skall innehas och användas av låntagaren endast inom Sverige. Regeringen kan föreskriva undantag från anmälningsskyldigheten för vissa typer av vapen.

23 §

Utlåning av skjutvapen enligt 22 § får ej ske till den som har fått skjutvapen förklarat förverkat eller tillstånd till innehav av skjutvapen återkallat eller som av annat skäl kan antagas komma att missbruka vapnet.

Utlåning av skjutvapen enligt 22 § får ej ske till den som har fått skjutvapen förklarat förverkat eller tillstånd till innehav av skjutvapen återkallat enligt 29 § första stycket, om inte låntagaren är berättigad att inneha ett vapen av den typ som lånet avser. Vad som har sagts nu hindrar dock inte att ett vapen efter särskilt tillstånd av polismyndigheten lånas ut för övning eller tävling som äger rum under kontroll av sådan sammanslutning som avses i 8 §.

Skjutvapen får inte lånas ut till den som kan antas komma att missbruka vapnet.

25 a §

För skrotning får skjutvapen lämnas till och tillfälligt innehas av

1. den som är berättigad att driva handel med sådana vapen,

2. den som av polismyndighet har godkänts att ta emot vapen för reparation eller översyn, och

3. den som av polismyndighet har godkänts att ta emot vapen för skrotning.

Den som enligt första stycket har lämnat ett vapen för skrotning skall senast inom en månad därefter anmäla detta till polismyndigheten. Till anmälan skall fogas tillståndsbeviset, om det finns i behåll, och intyg eller annat bevis om skrotningen.

Förvaring av skjutvapen och ammunition

Förvaring och transport av skjutvapen och ammunition m. m.

26 §

Den som innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att taga så-

Den som innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att ta vård

Nuvarande lydelse

dan vård om egendomen att fara ej uppkommer att den åtkommes av någon obehörig.

Skjutvapen eller en för vapnets funktion vital del samt ammunition skall förvaras under lås.

Föreslagen lydelse

om egendomen på ett sådant sätt att det inte är fara för att någon obehörig kommer åt den.

Skjutvapen eller en för vapnets funktion vital del samt ammunition skall förvaras under lås. Ammunitionen skall förvaras i ett annat utrymme än vapnet eller vapendelen, om inte förvaringen sker i ett säkerhetsskåp eller på något annat lika betryggande sätt.

Om innehavaren av skjutvapen eller ammunition är förhindrad att ta vård om egendomen, får han överlämna vapnet eller ammunitionen till annan för förvaring under högst ett år, sedan detta anmälts skriftligt hos polismyndigheten. Förvaring får dock ej ske hos en person som är under aderton år eller som kan antas komma att missbruka vapnet eller ammunitionen.

Den hos vilken vapnet förvaras enligt tredje stycket får inte använda vapnet, om han inte har tillstånd att inneha det enligt 8 §.

28 a §

Skickas skjutvapen med posten, skall försändelsen vara assurerad.

Den som åtar sig att transportera skjutvapen eller ammunition bör vidta betryggande åtgärder för att förhindra att någon obehörig kommer åt vapnet eller ammunitionen.

28 b §

Den som avser att för personligt bruk föra ut skjutvapen ur riket till en stat, som har tillträtt den europeiska vapenkonventionen, skall före utförseln anmäla detta till polismyndigheten, om vistelsen i den främmande staten skall vara i mer än tre månader. Regeringen kan föreskriva undantag från anmälningsskyldigheten för vissa typer av vapen.

Nuvarande lydelse

Förelagen lydelse

29 §

Har innehavare av skjutvapen genom missbruk av vapnet eller oaktsamhet därmed eller på annat sätt visat att han är olämplig att inneha vapen eller föreligger eljest skälig anledning därtill, får tillstånd att inneha eller införa skjutvapen återkallas.

Tillstånd till innehav av vapen som avses i 9 § andra stycket får återkallas, om sådana skäl som där anges inte längre föreligger. Tillstånd skall dock inte återkallas om det skulle framstå som oskäligt med hänsyn till att vapnet har af-fektionsvärde för innehavaren eller av annan orsak och om det inte finns någon anledning att räkna med att vapnet skall komma att missbrukas.

32 §⁶

Föreligger risk för missbruk av skjutvapen, kan polismyndighet besluta att vapnet och därtill hörande ammunition skall omhändertagas. Är faran för missbruk överhängande, får polisman även utan sådant beslut omhändertaga vapnet och ammunitionen. I sådant fall skall polismannen skyndsamt anmäla åtgärden hos polismyndigheten, som omedelbart skall pröva om omhändertagandet skall bestå.

Vad som i första stycket sägs om polisman gäller även av länsstyrelsen förordnad jakttillsynsman samt personal vid domänverket, tullverket eller rennärringsavdelning vid lantbruksnämnd.

Finns någon som har tillstånd att inneha den omhändertagna egendomen och återkallas ej tillståndet, skall egendomen återlämnas till innehavaren så snart det skäligen kan antagas att det ej längre föreligger någon risk för missbruk.

Finns någon som har tillstånd att inneha den omhändertagna egendomen och återkallas ej tillståndet, skall egendomen återlämnas till innehavaren så snart det skäligen kan antagas att det ej längre föreligger någon risk för missbruk. Detsamma gäller, om den omhändertagna egendomen får innehas utan tillstånd enligt denna lag.

33 §

Skjutvapen och därtill hörande ammunition skall inlösas av staten om

1. tillstånd som medför rätt att inneha vapnet har återkallats utan att egendomen har förklarats förverkad eller är tagen i beslag,
2. vapeninnehavaren har avlidit,
3. ansökan om tillstånd till innehav av vapen som förvärvats genom arv, testamente eller på grund av giftorätt har avslagits,
4. domstol har funnit att vapen, som innehas av någon som ej är
4. domstol har funnit att vapen, som innehas av någon som ej är

⁶ Senaste lydelse 1980: 584.

Nuvarande lydelse

berättigad därtill, ej skall förklaras förverkat.

Föreslagen lydelse

berättigad därtill, ej skall förklaras förverkat *eller åklagaren i ett sådant fall har beslutat att ej föra talan om förverkande.*

34 §

Inlösen enligt 33 § äger ej rum, om egendomen överlåtes till någon, som är berättigad att inneha den, inom ett år från det att vapeninnehavaren avled eller tre månader från det att beslut som avses i 33 § meddelades eller, om egendomen då var tagen i beslag, beslaget hävdes.

Inlösen enligt 33 § äger ej rum, om egendomen *skrotas enligt 25 a § eller* överlåtes till någon, som är berättigad att inneha den, inom ett år från det att vapeninnehavaren avled eller tre månader från det att beslut som avses i 33 § meddelades eller, om egendomen då var tagen i beslag, beslaget hävdes.

Inlösen enligt 33 § äger ej heller rum, om ansökan om tillstånd att inneha vapnet göres inom tid som anges i första stycket. Avslås ansökningen skall egendomen inlösas, om den ej inom tre månader från dagen för beslutet i tillståndsärendet överlåtits till någon som är berättigad att inneha den.

Polismyndigheterna får medge förlängning av tid som avses i första eller andra stycket, varje gång med högst sex månader.

35 §

Skall vapen och ammunition inlösas enligt 33 §, är innehavaren skyldig att efter särskild anmaning och inom därvid föreskriven tid avlämna egendomen till polismyndigheten eller den myndigheten bestämmer. *I fall som avses i 33 § 1 gäller detta även tillståndsbeviset angående vapnet.*

Skall vapen och ammunition inlösas enligt 33 §, är innehavaren skyldig att efter särskild anmaning och inom därvid föreskriven tid avlämna egendomen till polismyndigheten eller den myndigheten bestämmer. *Om det finns tillståndsbevis eller annan motsvarande handling, skall även handlingen avlämnas.*

38 §⁷

Till böter eller fängelse i högst sex månader dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. missbrukar rätt att inneha skjutvapen genom att använda det för annat ändamål än han är berättigad till;

2. bryter mot föreskrift om förvaring av vapen som meddelats enligt 10, 14, 19 eller 27 §.

3. i fråga om skjutvapen och ammunition, vilka *innehaves* av sammanslutning eller bevakningsföretag som avses i 8 §, eller skjutva-

2. bryter mot 26 § *fjärde stycket eller 28 a § första stycket* eller mot föreskrift om förvaring av vapen som meddelats enligt 10, 14, 19 eller 27 §.

3. *bryter mot förvaringsbestämmelserna i 26 § i fråga om skjutvapen och ammunition vilka innehaves* av sammanslutning, huvudman för

⁷ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

pen, som innehaves av vapenhandlare, bryter mot förvaringsbestämmelserna i 26 §.

4. förvärvar ammunition utan att vara berättigad därtill eller underlåter att efterkomma anmaning enligt 35 § att avlämna ammunition,

5. överlåter ammunition till den som ej är berättigad att förvärva ammunitionen,

6. idkar handel med skjutvapen utan tillstånd.

Föreslagen lydelse

museum eller bevakningsföretag som avses i 8 §, eller i fråga om skjutvapen, som innehas av vapenhandlare.

38 a §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 22 § andra stycket, 25 a § andra stycket eller 28 b § döms till böter.

42 §⁸

Talan mot polismyndighets beslut enligt denna lag föres hos länsstyrelsen genom besvär.

Talan mot länsstyrelsens beslut enligt 18, 29, 30 eller 31 § föres hos regeringen genom besvär. Mot länsstyrelsens beslut i fråga angående inlösen av skjutvapen eller ammunition föres talan hos kammarrätten genom besvär.

Mot länsstyrelsens beslut i annat ärende än som avses i andra stycket får talan ej föras.

Polismyndighets beslut enligt denna lag får överklagas hos länsstyrelsen genom besvär.

Länsstyrelsens beslut enligt 18 eller 31 § får överklagas hos regeringen genom besvär. Länsstyrelsens beslut enligt 29 eller 30 § eller i fråga om inlösen av skjutvapen eller ammunition får överklagas hos kammarrätten genom besvär.

Länsstyrelsens beslut i annat ärende än som avses i andra stycket får ej överklagas.

48 §⁹

Närmare föreskrifter om villkor för tillstånd enligt denna lag meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Närmare föreskrifter om de krav i fråga om skjutskicklighet eller utbildning samt de villkor i övrigt som skall vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

49 §

Rikspolisstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om

1. vilka luft- och fjädervapen som ej omfattas av undantagsbe-

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om

1. vilka luft-, fjäder- och harpunvapen som ej omfattas av undan-

⁸ Senaste lydelse 1978: 303.

⁹ Senaste lydelse 1978: 303.

Nuvarande lydelse

stämmelsen i 5 § andra stycket,

2. vapenhandlares och *sammanslutnings* förvaring av andra vapen än sådana luft- och fjädevapen, som är avsedda för målskjutning och som har en i förhållande till andra jämförliga skjutvapen begränsad effekt, samt *sammanslutnings* förvaring av ammunition,

3. registerföringen hos polismyndighet.

Föreslagen lydelse

tagsbestämmelsen i 5 § andra stycket,

2. vapenhandlares, *muséers* och *sammanslutningars* förvaring av andra vapen än sådana som *avses i 5 § andra stycket* samt *sammanslutningars* förvaring av ammunition.

Denna lag träder i kraft, såvitt avser 22 § andra stycket, 28 b § och 38 a §, den dag regeringen bestämmer och i övrigt den 1 januari 1982. Innehar någon vid lagens ikraftträdande ett skjutvapen eller en del till ett sådant vapen, som enligt äldre bestämmelser fick innehas utan tillstånd men som inte får det enligt de nya bestämmelserna, får han fortfarande inneha vapnet utan tillstånd till den 1 januari 1984 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts dessförinnan, till dess ansökningen har blivit slutligt prövad.

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1981-05-12

Närvarande: f. d. justitierådet Petrén, regeringsrådet Hilding, justitierådet Vängby.

Enligt lagrådet den 4 maj 1981 tillhandakommet utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 30 april 1981 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för justitiedepartementet Winberg beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176).

Förslaget har inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Jan Vilgeus.

Förslaget föranleder följande yttrande:

25 a §

Lagrådet:

Enligt andra stycket i förevarande paragraf skall den som enligt första stycket har lämnat ett vapen för skrotning senast inom en månad därefter anmäla detta till polismyndigheten. Till anmälan skall fogas tillståndsbeviset, om det finns i behåll, och intyg eller annat bevis om skrotningen. Anmälningsskyldigheten är straffsanktionerad genom en föreskrift i 38 a § i förslaget. Utformningen av nu ifrågavarande bestämmelse ger närmast vid handen att — såsom också torde vara avsett — skrotningen skall vara genomförd innan anmälan görs och intyget eller annat bevis innehålla uppgift om att skrotning skett. Med en sådan konstruktion läggs ansvaret för att skrotning faktiskt sker på vapeninnehavaren, som också kan komma i tidsnöd när det gäller att inom föreskriven frist fullgöra anmälningsskyldigheten, särskilt som det inte föreslås att den som är behörig att mottaga vapen för skrotning skall vara skyldig att inom viss tid utföra skrotningen. Det synes inte rimligt att på sådant sätt påbörja vapeninnehavaren straffansvar för åtgärder som ligger utom hans kontroll. Tvärtom synes det befogat att om samhället bemyndigar vissa personer att skrota vapen och vapeninnehavaren lämnar sitt vapen till en sådan person för skrotning samt därefter gör anmälan därom, han bör anses ha fullgjort vad som kan krävas av honom. Uppgiften att kontrollera att skrotning av inlämnade vapen faktiskt sker synes böra åvila tillsynsmyndigheterna. Detta kan ske genom att i administrativ ordning föreskrivs att de som har tillstånd att ta emot vapen för skrotning skall föra förteckning över mottagna vapen och de åtgärder som vidtagits med dessa och att sådana förteckningar skall med lämpliga tidsmellanrum av polismyndigheterna jämföras med vapeninnehavarnas anmälningar. På grund av det anförda förordas att andra stycket andra meningen av förevarande paragraf ges

följande lydelse: ”Till anmälan skall fogas tillståndsbeviset, om det finns i behåll, och intyg av mottagaren om att han mottagit vapnet för skrotning.”

26 §

Lagrådet:

En förutsättning för att innehavaren av ett skjutvapen eller ammunition skall enligt tredje stycket i förevarande paragraf få lämna vapnet eller ammunitionen till annan för förvaring, när han själv är förhindrad att ta vård om egendomen, är att han dessförinnan gjort skriftlig anmälan om åtgärden hos polismyndigheten. Om sådan anmälan inte görs, kan enligt vad som framgår av specialmotiveringen ansvar enligt 37 § för olaga upplåtelse eller innehav av skjutvapen komma i fråga. Detta måste då antas gälla även om bestämmelserna om förvaring i övrigt iakttas på ett lojalt sätt. Den som mottar vapen för förvaring blir därvid tvungen att kontrollera att anmälan skett för att vara säker på att inte drabbas av ansvar för olaga innehav.

Måhända är det något oegentligt att som upplåtelse beteckna ett överlämnande för förvaring, när vapnet inte får användas, men beteckningen upplåtelse är i vart fall avsedd att täcka en mycket vid skala av situationer när fråga är om otillåten utlåning (prop. 1973: 166 s. 105) och hinder bör inte anses föreligga att anse ansvarsbestämmelsen för olaga upplåtelse tillämplig även i förevarande fall.

Det kan visserligen ifrågasättas, om det är rimligt att låta ansvar för olaga innehav och olaga upplåtelse inträda på grund av att anmälan om förvaringen underlåts, kanske beroende på att såväl avlämnaren som mottagaren förbisett bestämmelsen. Detta skulle tala för att underlåtenheten borde straffbeläggas särskilt. Å andra sidan är det nu föreslagna institutet förvaring ett ganska långt gående undantag från vapenlagens eljest strikt utformade kontrollsystem, särskilt om det jämförs med reglerna om utlåning. Det i stort sett enda remediet mot att vapen med tillämpning av institutet överlämnas till personer som inte bör anförtros sådana är den kontroll som polisen kan göra med anledning av vapeninnehavarens anmälan om förvaringen. Det ligger därför stor vikt på att sådan anmälan görs och att så sker redan innan vapnet överlämnas. Det bör därför godtas att brott mot 26 § tredje stycket straffas enligt 37 §. Om anmälan underlåts av förbiseende och bestämmelserna i övrigt tillämpats på ett lojalt sätt bör dock brottet kunna bedömas som ringa.

Det bör tilläggas att någon straffsanktion av ifrågavarande bestämmelse såvitt angår ammunition inte torde finnas. Ansvarsbestämmelserna i 38 § 4 och 5 avser förvärv och överlåtelse av ammunition, och därom torde det i förevarande fall inte kunna vara fråga.

Hilding är av skiljaktig mening och anför:

Tredje stycket av förevarande paragraf innehåller de föreslagna reglerna om möjlighet för vapeninnehavare att överlämna vapen – och ammunition

– till annan för förvaring, om han själv är förhindrad att ta vård om det. En förutsättning är att skriftlig anmälan görs hos polismyndigheten före överlämnandet. Enligt det föreslagna fjärde stycket får den som mottagit vapen till förvaring inte använda vapnet, om han inte har tillstånd därtill på grund av 8 §, dvs. har egen licens att använda det. Användning av vapnet i strid mot bestämmelsen i fjärde stycket föreslås föranleda straffansvar enligt ett tillägg till 38 §.

Med överlämnande av lös egendom för förvaring avses s. k. deposition eller, i enlighet med äldre språkbruk, "inlag" (behandlas i 12 kap. handelsbalken). I lagrådsremissen har också i enlighet härmed använts uttrycket deposition om själva överlämnandet och om mottagaren ordet depositarie. Deposition skiljer sig från upplåtelse därigenom att depositarien inte har rätt att – utan särskilt tillstånd av ägaren – använda det deponerade föremålet, medan upplåtelse normalt avser just rätten att nyttja föremålet.

Enligt 37 § punkt 2 kan den som överlåter eller upplåter skjutvapen till den som inte är berättigad att inneha vapnet dömas till fängelse i högst två år. I specialmotiveringen till det nu föreslagna tredje stycket av förevarande paragraf sägs att – om i lagrummet föreskriven anmälan inte görs – ansvar för olagligt upplåtande enligt 37 § kan komma i fråga. Såsom framgår av vad jag nyss anfört anser jag det tveksamt om uttrycket "upplåter" verkligen kan avse även deposition. Enligt 37 § punkt 1 gäller att den som innehar skjutvapen utan att vara berättigad därtill kan dömas till fängelse i högst två år. I specialmotiveringen sägs i anslutning härtill att även den som mottager vapnet till förvaring kan straffas – för olaga vapeninnehav – om föreskriven anmälan ej görs. Det syns rimligt att den som åtager sig att förvara vapnet inte bör riskera straff på grund av utebliven anmälan, om inte den som deponerar vapnet kan riskera sådant straff. Även begreppet "innehav" får därför betydelse vid bedömningen av de uttalanden som gjorts i specialmotiveringen angående straffansvar enligt 37 §. Det bör då beaktas att vapenlagen är uppbyggd så att tillstånd till innehav av skjutvapen – utom i vissa undantagsfall, såsom i fråga om prydnadsföremål – innebär tillstånd att även använda vapnet.

Det bör i sammanhanget noteras att depositionsbestämmelserna fått sin plats i den paragraf – och under den kapitelrubrik – som anger hur vapen och ammunition skall förvaras. I paragrafen i dess nuvarande lydelse sägs att den som innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att taga sådan vård om egendomen att fara ej uppkommer att den åtkommes av någon obehörig. Det är enligt min mening inte uteslutet att ett vapen kan överlämnas till förvar hos annan just i avsikt att detta krav skall uppfyllas (ex. vis en sommarstugeägare som efter avslutad semester överlämnar åt en granne, som bor stadigvarande på orten, att förvara hans vapen). Hur denna och liknande situationer hittills bedömts i praktiken har inte redovisats i lagrådsremissen.

Med hänsyn emellertid till att polismyndigheten bör ha en rimlig möjlig-

het att kunna kontrollera var de vapen, för vilka tillstånd till innehav föreligger, befinner sig och hur de förvaras synes i och för sig någon kritik inte kunna riktas mot att en reglering nu sker av förutsättningarna för överlämnande av skjutvapen till förvaring. Denna reglering bör dock – i enlighet med vad som synes vara förutsatt i promorieförslaget – ske separat från lagens bestämmelser om innehav, överlåtelse och upplåtelse av skjutvapen. Såsom föreslagits i departementspromemorian bör till en början underlåtenhet att göra föreskriven anmälan om depositionen vara straffsanktionerad med hänsyn till vikten av att anmälningsskyldigheten verkligen fullgörs.

I specialmotiveringen till de nu föreslagna lagstadgandena sägs att föreskrifterna om hur vapen i allmänhet skall förvaras, liksom de särskilda förvaringsföreskrifter som kan ha meddelats vapeninnehavaren, gäller även för den som mottager vapen för förvaring. Detta synes böra komma till uttryck i lagtexten.

De allmänna föreskrifterna om förvaring av vapen och ammunition återfinns i första och andra styckena av förevarande paragraf. Övertärdelse av dessa föreskrifter är inte straffbelagd i vad gäller enskild vapeninnehavare (om han ej är vapenhandlare). Om däremot särskilda förvaringsföreskrifter har meddelats med stöd av, såvitt nu är ifråga, främst 10 eller 27 § och sådana föreskrifter inte efterlevs, kan böter eller fängelse i högst sex månader ådömas enligt 38 § punkt 2. För att den person som mottager vapen till förvaring skall kunna följa särskilt meddelade föreskrifter krävs givetvis att han känner till att sådana finns och innehållet i dem. Det bör därför åligga vapeninnehavaren att vid depositionen underrätta mottagaren härom. Denna skyldighet bör komma till uttryck i lagtexten. Underlåtenhet att fullgöra underrättelseskyldigheten bör – i likhet med underlåtenhet att fullgöra anmälningsplikten – kunna föranleda straffansvar.

Vad gäller anmälningsplikten bör slutligen följande anföras. Enligt specialmotiveringen är avsikten att i vapenkungörelsen skall intagas en bestämmelse om att anmälan skall göras senast två veckor före depositionen, om inte särskilda skäl föreligger. Om, såsom jag förordar, underlåtenhet att fullgöra anmälningsplikten skall vara förenad med straffansvar, bör tidsfristen lämpligen anges direkt i lagen.

På grund av det anförda föreslår jag att paragrafen erhåller följande lydelse.

”Den som innehar – – – kommer åt den.

Skjutvapen eller – – – betryggande sätt.

Om innehavaren av skjutvapen eller ammunition är förhindrad att ta vård om egendomen, får han överlämna vapnet eller ammunitionen till annan för förvaring under högst ett år, sedan han gjort skriftlig anmälan därom hos polismyndigheten. Sådan anmälan skall göras senast två veckor före överlämnandet, om ej särskilda skäl föranleder till annat. Förvaring får ej ske hos person som är under aderton år eller som kan antas komma att missbruka vapnet eller ammunitionen.

Har särskilda föreskrifter meddelats i fråga om förvaringen av vapnet, skall vapeninnehavaren skriftligen underrätta den som skall förvara vapnet om innehållet i dessa föreskrifter. Den som mottager vapnet eller ammunitionen för förvaring är skyldig att iakttaga sådana föreskrifter samt föreskrifterna i första och andra styckena.

Den hos vilken — — — enligt 8 §.”

34 §

Lagrådet:

Enligt den föreslagna nya lydelsen av förevarande paragraf skall inlösen enligt 33 § inte äga rum, om inom viss tid vapnet skrotas enligt 25 a §. I det föregående har förordats att vapeninnehavaren i anslutning till den anmälningsskyldighet som föreskrivs i 25 a § andra stycket skall styrka, inte att vapnet faktiskt skrotats utan att det mottagits för skrotning. I överensstämmelse härmed bör i förevarande paragraf undantaget från skyldighet att inlösa knytas till det förhållandet att vapnet lämnas för skrotning. I annat fall blir vapeninnehavarens rätt till inlösen beroende av om efter avlämnandet skrotning sker inom föreskriven tid — något som ligger utanför hans kontroll — samtidigt som kontrollsvårigheter uppkommer för myndigheterna, om lagrådets förslag till ändrad lydelse av 25 a § godtas.

38 §

Hilding anför för sin del:

Iakttages vad jag förordat vid 26 § bör första stycket punkten 2 av förevarande paragraf erhålla följande lydelse:

”Till böter eller fängelse i högst sex månader dömes den som uppsåtligt eller av oaktsamhet

— — —

2. bryter mot föreskrift om förvaring av vapen som meddelats enligt 10, 14, 19 eller 27 §, underlåter att fullgöra anmälnings- och underrättelseskyldighet som avses i 26 § tredje och fjärde styckena eller använder vapen i strid mot bestämmelsen i 26 § femte stycket.

— — —

6. idkar handel med skjutvapen utan tillstånd.”

Ikraftträdandebestämmelserna

Lagrådet:

Den i andra meningen av ikraftträdandebestämmelserna upptagna föreskriften kan — såsom framgår av motiveringen — bli tillämplig på innehav av ett vapen som någon svensk, dansk, finsk eller norsk medborgare med hemvist i Sverige med stöd av 16 § 2 i hittills gällande lydelse infört till Sverige kort före lagändringens ikraftträdande. Att beakta är emellertid att i sådant fall tiden för innehavet enligt nu gällande rätt är begränsad till tre

månader från införseldagen. Den föreslagna övergångsbestämmelsen innehåller icke någon motsvarande tidsbegränsning. Bestämmelsen bör kompletteras så att rätten att utan tillstånd inneha det införda vapnet inskränkes till att avse återstoden av tillåten innehavstid enligt nu gällande bestämmelser. Detta kan uppnås om meningen gives följande lydelse: "Innehar någon vid lagens ikraftträdande ett skjutvapen eller en del till ett sådant vapen, som enligt äldre bestämmelser fick innehas utan tillstånd men som inte får det enligt de nya bestämmelserna, får han fortfarande inneha vapnet utan tillstånd, om tiden för rätten att inneha vapnet enligt äldre bestämmelser varit begränsad, under den återstående tiden och annars till den 1 januari 1984 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före sistnämnda tidpunkt, till dess ansökningen har blivit slutligt prövad."

Genom ändring i 42 § skall fullföljd mot länsstyrelses beslut enligt 29 eller 30 § ske hos kammarrätt mot tidigare hos regeringen. Överflyttningen av fullföljdsrätten påkallar en övergångsbestämmelse beträffande de ärenden som avgjorts av länsstyrelse före den nya lagens ikraftträdande men i vilka prövningen i högre instans skall ske först därefter. I fråga om denna prövning bör de äldre bestämmelserna gälla. Lagrådet förordar därför, att en ytterligare föreskrift upptages bland ikraftträdandebestämmelserna av förslagsvis följande lydelse: "Har länsstyrelse före den nya lagens ikraftträdande meddelat beslut enligt 29 eller 30 §, skall äldre bestämmelser gälla beträffande fullföljd av talan mot beslutet."

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1981-06-11

Närvarande: Statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Wikström, Friggebo, Dahlgren, Åsling, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander, Ahrland, Molin

Föredragande: statsrådet Petri

Proposition om ändring i vapenlagen (1973: 1176) m. m.

1 Anmälan av lagrådsyttrande

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176).

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

1.1 Skrotning av skjutvapen (25 a §)

I det remitterade förslaget till en ny 25 a § ges bestämmelser om skrotning av vapen. Enligt andra stycket i paragrafen skall den som lämnar ett vapen till skrotning senast en månad härfter göra anmälan till polismyndigheten. Vid anmälan skall fogas tillståndsbeviset, om det finns i behåll, och intyg eller annat bevis om skrotningen. Anmälningsskyldigheten är straffsanktionerad genom en föreskrift i 38 a § i förslaget. Avsikten med denna anmälningsskyldighet är främst att få en kontroll över att skrotning av inlämnade vapen faktiskt sker.

Lagrådet har påpekat att man genom denna konstruktion lägger ansvaret för att skrotning faktiskt sker på vapeninnehavaren och följaktligen påbörjar denne straffansvar för åtgärder som ligger utom hans kontroll. Lagrådet har med hänvisning härtill förordat att den som gör anmälan om skrotning endast skall vara skyldig att bifoga – förutom tillståndsbeviset – ett intyg av mottagaren om att denne har mottagit vapnet för skrotning. Jag anser mig kunna godta detta förslag. Frågan om denna reglering i enlighet med vad lagrådet har förutsatt bör kompletteras med bestämmelser om att de som har tillstånd att ta emot vapen för skrotning skall föra förteckning

¹ Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde 1981-04-30.

över mottagna vapen och de åtgärder som vidtagits med dessa avser jag att ta upp till övervägande i samband med utarbetandet av de följdändringar som bör göras i vapenkungörelsen (1974: 123). I lagen bör med hänsyn härtill meddelas ett bemyndigande för regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer att utfärda föreskrifter av sådant slag. Bemyndigandet kan lämpligen tas in i 49 §. Det bör omfatta även rätt att meddela föreskrifter om handel med och reparation av skjutvapen.

1.2 Deponering av skjutvapen (26 § tredje och fjärde styckena)

Enligt det remitterade förslaget till ett nytt tredje stycke i 26 § får innehavaren av ett skjutvapen eller ammunition lämna vapnet eller ammunitionen till annan för förvaring, om han själv är förhindrad att ta vård om egendomen. En förutsättning härför är att han dessförinnan har gjort skriftlig anmälan om åtgärden hos polismyndigheten. Om en sådan anmälan inte görs men vapnet ändå deponeras hos någon som saknar tillstånd att inneha det, kan enligt vad min företrädare uttalade i remissprotokollet ansvar enligt 37 § för olaga upplåtelse och innehav av skjutvapen komma i fråga. I denna paragraf är det nämligen straffbelagt att någon innehar skjutvapen utan att vara berättigad därtill eller upplåter skjutvapen till den som inte är berättigad att inneha vapnet. I lagrådsremissen påpekades också i sammanhanget att föreskrifterna om hur vapen i allmänhet skall förvaras liksom de särskilda föreskrifter i ämnet som kan ha meddelats vapeninnehavaren gäller även i det fallet att vapnet har deponerats hos någon annan.

Lagrådet (majoriteten) har godtagit förslaget i denna del. Om anmälan har underlåtit av förbiseende och bestämmelserna i övrigt tillämpats på ett lojalt sätt bör dock brottet enligt lagrådets mening kunna bedömas som ringa.

En ledamot av lagrådet har varit av skiljaktig mening och har ansett det tveksamt om uttrycket "upplåter" verkligen kan avse även deposition. Enligt ledamotens mening bör av bl. a. detta skäl underlåtenhet att göra föreskriven anmälan straffsanktioneras särskilt. Vidare bör enligt denna ledamots mening en skyldighet för vapeninnehavaren att vid depositionen underrätta mottagaren om eventuella särskilda förvaringsföreskrifter komma till uttryck i lagtexten. Underlåtenhet att fullgöra denna skyldighet bör kunna föranleda straffansvar. Slutligen föreslår den skiljaktiga ledamoten att det i lagtexten sägs ut att mottagaren har att rätta sig efter både de allmänna och de särskilda förvaringsföreskrifterna.

Som lagrådets majoritet har anfört är beteckningen upplåtelse i vapenlagen avsedd att täcka en mycket vid skala av situationer. Det synes därför ligga närmast till hands att anse ansvarsbestämmelsen i 37 § tillämplig även vid deponering, en ståndpunkt som också – så långt jag känner till – har intagits i praxis. Med en motsatt ståndpunkt skulle man f. ö. riskera att

mötas av invändningen att fråga endast varit om deponering i åtskilliga fall då någon i strid mot vapenlagens bestämmelser har överlåtit eller lånat ut vapen till annan. En sådan invändning kan i praktiken vara svår att motbevisa. Straffbestämmelsen skulle därmed förlora i effektivitet. Jag anser mig med hänvisning till det anförda inte böra frångå den bedömning som har gjorts i lagrådsremissen, nämligen att åsidosättande av anmälningsskyldigheten i 26 § tredje stycket bör kunna leda till straffansvar enligt 37 §. Om anmälan har underlåts av förbiseende och bestämmelserna i övrigt tillämpats på ett lojalt sätt bör dock – som majoriteten av lagrådet har anfört – brottet kunna bedömas som ringa.

Med anledning av ett påpekande i lagrådsprotokollet att det med denna lösning inte kommer att finnas någon straffsanktion av anmälningsskyldigheten såvitt angår deponering av ammunition vill jag erinra om att 6 § i princip förbjuder att ammunition överlåts eller upplåts till annan än den som har tillstånd att förvärva den. Föreskriften är visserligen inte straffsanktionerad, men överträdelse av den kan föranleda polismyndigheten att i särskilt allvarliga fall ta upp fråga om en återkallelse av vapenlicensen, om överlåtare eller upplåtare samtidigt är vapeninnehavare, något som ju regelmässigt kan förutsättas vara förhållandet.

Som tidigare nämnts har i remissprotokollet uttalats att föreskrifterna om hur vapen i allmänhet skall förvaras liksom de särskilda föreskrifter i ämnet som kan ha meddelats vapeninnehavaren gäller även i det fall då vapnet har deponerats hos någon annan. Motsvarande torde få anses gälla vid andra former av upplåtelse enligt vapenlagen utan att detta har ansetts behöva nämnas särskilt. Att med sikte på förevarande fall låta detta förhållande komma till särskilt uttryck i lagtexten kan leda till att osäkerhet uppkommer om vad som gäller i övriga upplåtelsefall. När ett vapen deponeras enligt den nu aktuella bestämmelsen har självfallet både deponenten och depositarien ett ansvar för att förvaringen sker på rätt sätt. Straffrättsligt ansvar kan här normalt sett bli aktuellt endast om det är en särskilt meddelad föreskrift som har åsidosatts och förseelsen har begåtts uppsåtligen eller av oaktsamhet (jfr 38 §), och vid prövningen av om det subjektiva rekvisitet är uppfyllt får givetvis för depositariens del beaktas om han hade eller borde ha haft kännedom om den föreskrift som är aktuell. Med hänvisning till det anförda anser jag liksom lagrådets majoritet att någon ändring inte bör göras i det remitterade förslaget i berört avseende.

1.3 Inlösen av vapen (34 §)

Som en följd av förslaget till ändring av anmälningsskyldigheten i fråga om skrotning av skjutvapen har lagrådet förordat att undantaget i förevarande paragraf från skyldigheten att inlösa vapen knyts till det förhållandet att vapnet lämnas för skrotning. Jag har inte någon erinran mot att paragrafen ändras på det sätt som lagrådet har föreslagit.

1.4 Ikraftträdandebestämmelserna m. m.

De tillägg som lagrådet har förordat beträffande ikraftträdandebestämmelserna bör godtas.

Utöver vad som följer av vad jag förut har anfört bör vissa redaktionella ändringar göras.

2 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

dels antaga det av lagrådet granskade förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176) med vidtagna ändringar,

dels godkänna den europeiska konventionen den 28 juni 1978 om enskilda personers införskaffande och innehav av skjutvapen med de förbehåll och den förklaring som jag har angett.

3 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehåll

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1973: 1176)	2
Utdrag av regeringsprotokollet den 30 april 1981	14
1 Inledning	14
2 Allmän motivering	15
2.1 Bakgrund	15
2.2 Den europeiska vapenkonventionen	16
2.2.1 Sveriges tillträde till konventionen	16
2.2.2 Förbehåll	18
2.2.3 Av konventionen föranledd lagstiftning	21
2.3 Andra frågor rörande vapenlagstiftningen	25
2.3.1 Allmänt	25
2.3.2 Harpunvapen	25
2.3.3 Trumma till revolver	26
2.3.4 Tillståndsplikt för ammunition	27
2.3.5 Museers vapeninnehav	28
2.3.6 Införsel av skjutvapen	29
2.3.7 Förvaring av skjutvapen och ammunition	29
2.3.8 Återkallelse och tidsbegränsning av tillstånd	30
2.3.9 Inlösen	32
2.3.10 Skrotning av skjutvapen	33
2.3.11 Vapentransporter	33
2.3.12 S. k. svartkrutsskytte m. m.	35
2.3.13 Långtidsförvaring (deponering) av skjutvapen	36
2.3.14 Familjerättsliga fång	37
2.3.15 Åldersgräns för äldre vapen	38
2.3.16 Bulpistoler	39
2.3.17 Straffbestämmelsen för otillåtet innehav m. m.	40
2.3.18 Överprövningen av beslut i vapenärenden	41
2.3.19 Startvapen m. m.	42
2.4 Ikraftträdande	44
3 Upprättat lagförslag	44
4 Specialmotivering	44
5 Hemställan	53
<i>Bilaga 1</i> Den europeiska konventionen om kontroll av enskilda personers införskaffande och innehav av skjutvapen (vapenkonventionen)	54
<i>Bilaga 2</i> Lagförslag i departementspromemorian, (Ds Ju 1979: 17) Ändringar i vapenlagstiftningen	77
<i>Bilaga 3</i> Sammanställning av remissyttranden över departementspromemorian	86
<i>Bilaga 4</i> Det remitterade förslaget	124
Utdrag av lagrådets protokoll den 12 maj 1981	136
Utdrag av regeringsprotokollet den 11 juni 1981	142

